

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 3 september 2007*§ 4 Interpellation om borgarrådsstyrelse ger rättsosäkerhet för den enskilde (nr 2007:22)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ber att få hänvisa till det skriftliga utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 2

K a r i n R å g s j ö (v): Tack för svaret, Ulf! När budgeten för 2007 beslutades skulle ni spara 40 miljoner kronor på ekonomiskt bistånd, men det fanns inte ett spår av hur. Vid årsskiftet gav ni i uppdrag till socialtjänstförvaltningen att skriva ett brev till stadsdelsnämnderna där de hänvisade till socialtjänstlagen och där det också står att stöd kan beviljas för skäligena kostnader för arbetsresor.

I brevet förklarades också att ändringen av bedömningen skulle inarbetas i de nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd som skulle komma. Med andra ord togs alltså nya djärva tag utan beslut. I det brev som gick ut hänvisade man till kommunfullmäktiges beslut, och vi har verkligen letat efter ord om detta. Finns det ett beslut om hur? Det har inte vi hittat i de här texterna. Fram till dess att era nya riktlinjer finns borde det vara de riktlinjer som vi tog fram som gäller.

Du gjorde, enligt mitt sätt att se, en egen tolkning av beslutet och lät förvaltningen gå ut med den. I stället för att lägga fram ett förslag om nya riktlinjer till socialtjänstnämnden och gå den vanliga vägen som tar lite längre tid, alltså den långsamma demokratiska vägen med remissförfarande, tog du ett raskt beslut innan det fanns några riktlinjer, ett slags vd-beslut nästan. Något slags eget race tycker jag att det var i alla fall. Då tycker jag att ni skapade en rättsosäkerhet som drabbade alla dem som bedöms på 18 olika sätt i stadsdelarna. Det kan vi se när vi spårar ärenden i de olika stadsdelarna. Det är en rättsosäkerhet som drabbar dem som bedömdes på ett sätt på Norrmalm och på ett annat sätt i Farsta. Budgetläget när det gäller just ekonomiskt bistånd i vissa stadsdelar har varit väldigt skarpt och väldigt jobbigt. Det ger också utrymme för den här rättsosäkerheten.

Det uppdrag du gav till socialtjänstförvaltningen, som grundades på en utredning från SLK, presenterades för medierna innan det presenterades för nämnden. Fjorton dagar senare seglade ärendet upp i nämnden.

Vi anser att hela den här hanteringen har satt likställighetsprincipen helt åt sidan. Även nu ser självklart bedömningar om SL-kort olika ut i stadsdelarna. Ni bör vara medvetna om det, tycker jag. För Bettan i Rågsved och Omar i Skärholmen kommer de nya reglerna att innebära att de är fångar i sina egna stadsdelar. Att röra sig fritt i staden ska enligt er ideologi bara kunna göras av sådana som har möjlighet, vi som redan har. Alla som inte har utan lever i marginalen ska få gå till socialtjänsten och fråga om de kan få en remsa för att åka med sina barn till dagis, till en skola – de

kanske har valt en friskola någon annanstans exempelvis – eller besöka släkten i Södertälje. År 2007 har vi stadsdelsarrest för de fattigaste i Stockholm, och det är ändå lite småskamligt, tycker jag.

Anförande nr 3

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Vi kan dela upp frågan i två aspekter på den sakliga ståndpunktsfrågan. Är det bra eller dåligt att vi har fattat beslutet som vi har gjort om socialbidrag och SL-kort? Jag har full respekt för att man kan tycka annorlunda. Jag står fast vid den uppfattning vi hade då. Den har vi nu och den kodifieras i nya riktlinjer. Men jag har full respekt för att man kan tycka tvärtom.

Det andra, som jag har minst lika stor respekt för, är den formella frågan: Har besluten fattats på ett helt korrekt sätt?

Mitt svar kommer i fyra steg. För det första var det uppenbart vad vi avsåg och vad vi ville. Vi dolde det aldrig. Vi hade debatt om just detta. Vi ville göra det som du inte ville. Vi har skäl att respektera varandras uppfattning.

För det andra gav jag inga uppdrag till någon. Socialtjänstförvaltningen svarade på helt rimliga och legitima frågor från stadsdelsförvaltningarna om hur de skulle hantera detta. Det sker hela tiden. I brist på nya riktlinjer som skulle gälla just då svarade de på frågor. Det är inget konstigt alls.

För det tredje kommer vi att fatta beslut om nya riktlinjer ganska snart. Redan på nästa fullmäktige tar vi upp hela frågan om det ekonomiska biståndet.

För det fjärde, inte minst viktigt, råder det nu olika uppfattning om hur korrekt fullmäktigebeslutet var, det vill säga om det var så detaljerat och fylligt att det kunde anses gälla på en gång och man därmed inte behövde invänta nya riktlinjer som ligger under fullmäktigebeslut. Är svaret ja på den frågan är det inga konstigheter. Är svaret nej på den frågan måste nya beslut fattas. Detta lär revisorerna titta på just nu, och jag har inga skäl att föregripa deras utredning.

Anförande nr 4

K a r i n R å g s j ö (v): Vad ska man säga om att börja på det här sättet. Jag tycker fortfarande, Ulf, att hanteringen av det här ärendet var råddigt. Sitter man i en stadsdelsförvaltning – det finns 18 stycken – måste det finnas ett underlag som känns bergsäkert, inte någon slags lösan sand.

Att socialtjänstförvaltningen skickar ut ett brev på det sätt som de gör blir också väldigt märkligt. Det är utifrån vad de tycker och känner just då. Jag tror inte att det finns något beslut. Det fanns inte något beslut om hur de här pengarna skulle sparas och att man skulle få söka SL-korten varje gång så att säga.

Det här var väldigt olyckligt, och nu har det gått nio månader sedan det här skedde. Det har gått nio månader på det här året då människor ute i stadsdelarna har blivit lite olika behandlade när de fått komma och be om att få en remsa.

Ni gillar inte byråkrati, men det ökar snarare byråkratin när varje person får ansöka om en remsa för att kunna hälsa på farmor i Södertälje eller be om en remsa för att kunna åka till den valda friskolan. Det är klart att det är väldigt märkligt. Om hanteringen är olika i de 18 stadsdelarna blir i alla fall jag väldigt oroad. Vi kan ju se att personer behandlas olika.

Det innebär att man har lite olika budget också. De stadsdelar som har en väldigt ansträngd budget, trots god ekonomi, säger förstås nej i högre utsträckning än de stadsdelar som har det lite bättre ekonomiskt. Har man då inget underlag att utgå från blir det väldigt märkligt med tanke på att det här drabbar de mest marginaliserade människorna som finns ute i stadsdelarna. Ni kan ju tänka er själva att vakna på morgonen och undra hur ni ska ta er tio stationer framåt eller bakåt. Ska man cykla kanske eller ska man gå? Det kostar dessutom oerhört mycket att köpa de här remsorna. Det är oekonomiskt för staden att arbeta på det här sättet. Men framför allt gäller den fråga som har satts i sjön att man ska spara in på SL-korten utan att det har fattats ett egentligt beslut någonstans, och några riktlinjer för det här finns absolut inte.

Anförande nr 5

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Men, Karin, du blandar fortfarande helt och hållet samman din egen personliga politiska uppfattning om beslutets innehåll med den formella processen. I innehållsbedömningen är inget råddigt över huvud taget. Det var kristallklart vad vi ville göra för någonting, och från och med den 1 oktober finns dessutom nya riktlinjer antagna i den här salen.

Om det är råddigt i något avseende är det i den fråga du tar upp på slutet, det vill säga att frågan har väckts hos revisionen om fullmäktigebeslutet var tillräckligt tydligt till sitt innehåll. Om detta har jag ingen som helst åsikt. Det ska vara tydligt. Är det fel på gången ska det rättas till. Är det inte fel på gången är det bra. Men det är två helt olika frågeställningar. Den rimliga politiska debatten om det var rätt eller fel hade vi då och den kommer vi att få en gång till när vi antar nya riktlinjer. Men det är helt skilt från frågan om fullmäktige har fattat ett formellt korrekt beslut eller inte.

Anförande nr 6

K a r i n R å g s j ö (v): I denna fråga kommer vi att vara helt oense i tre år framåt. Det är jag helt övertygad om. Vi anser fortfarande att det inte fanns något ordentligt beslut fattat och att det brev som gick ut från socialtjänstförvaltningen var grundat på lösan sand. Man kan liksom inte hoppa över de rådande riktlinjerna och skriva ett brev till stadsdelarna och säga att nu råder någonting annat därför att det kanske kommer någonting annat längre fram. Att hänvisa till socialtjänstlagen på det sätt som man gjorde var väldigt märkligt när det fanns riktlinjer i staden. Hade ni lagt fram förslag om nya riktlinjer väldigt snabbt, låt oss säga att de kom redan i januari eller februari, hade det varit *fair*. Men nu har människor alltså i nio månader blivit bedömda på ett väldigt osäkert sätt i 18 stadsdelar. Det anser inte vi är försvarbart.

Anförande nr 7

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Varken jag eller du, Karin, behöver gissa om det var ett korrekt beslut eller inte. Den frågan har väckts inom revisionen. De bedömer den frågan och kommer att komma tillbaka med något slags utlåtande. Det finns inga skäl att gissa om det. Det finns heller inga skäl att ha synpunkter. Det är bara att så småningom rätta sig efter deras uppfattning om vad som gäller.

Men den saken är ju *en* fråga. Den andra frågan gällde den politiska innebörden av detta. När vi diskuterade den då och gör det nu har vi olika ståndpunkter i sak. Men lika säker som jag är på att jag tycker rätt i sak, lika ödmjuk skulle jag vara inför det faktum att beslutet också ska fattas formellt korrekt. Därvid finns det inget skäl att gissa eller föregripa någonting. Inom några veckor kommer vi att få ett svar. Det kommer vi alla att ha skäl att ha stor respekt för.

§ 7 Interpellation om Stockholm – världens mest tillgängliga huvudstad år 2010 (nr 2007:26)

Anförande nr 8

Borgarrådet *K r i s t e r s s o n* (m): Även där ber jag att få hänvisa till det skriftliga svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet *L i v h* (v): Jag vill börja med att understryka, och jag tror att det har nämnts förut, att jag tycker att det är jättedåligt att vi går hit kl 14 för att få en mängd interpellationer besvarade och plötsligt bordläggs alla. Här har folk tagit ledigt från jobbet bara för att komma hit. Jag tycker att det är jättedåligt organiserat. Jag vill faktiskt ta en del av min talartid till att framhålla det.

Sedan återgår jag till min interpellation. Jag tycker att det är lugnande att det i svaret sägs att ni verkligen är inriktade på att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. När man läste er budget upptäckte man att det knappast stod nämnt. Jag tror att det stod nämnt på ett ställe.

När det gäller kriterierna för att nå det här målet är både vi och handikapporganisationerna väldigt oroliga. Redan i 2006 års budget, under den förutvarande majoriteten, fanns det ett uppdrag. Men fortfarande har det inte hänt någonting.

Det som jag tycker är mest oroväckande i interpellationssvaret är svar nummer sex som handlar om coachningsprojektet. Jag tror att alla vi som satt i kommunstyrelsen då minns hur alla handikapporganisationer kom till kommunstyrelsen och framförde krav på coachningsprojektet och att alla politiska partier var rörande ense om hur viktigt det var att man satte i gång det här arbetet. Men nu är svaret nej, eftersom EFS-rådet har dragit tillbaka de medel som skulle utgöra en delfinansiering. Då skulle jag verkligen vilja veta hur ni tänker i den här frågan. Är den död? Kommer ni att göra något annat? Och varför är frågan död bara för att EFS-pengarna har uteblivit?

Anförande nr 10

Borgarrådet *K r i s t e r s s o n* (m): Nej, den är verkligen inte död. Det jag har försökt säga, det var kanske väl kortfattat eller otympligt skrivet, är egentligen att vi på det här området liksom på ganska många andra angelägna arbetsmarknadsområden har varit väldigt projektinriktade och projektfinansierade. I längden är det inget bra sätt. Man får den ryckighet som vi nu bevittnar. Det vi gör i stället är att inom ramen för de jobbtorg vars arbetsinriktning vi också kommer att diskutera här den 1 oktober se till att vi har permanenta lösningar för människor som behöver speciell hjälp av arbetsmarknadsinriktad karaktär, i första hand, som det står i ärendet, inriktat på människor med försörjningsstöd som försörjningskälla men även i andra hand på människor som har annan hjälp av staden som ligger utanför detta.

Det jag ville säga, om det hörs bättre nu, var att vi inte i längden kan ha många olika temporära och tillfälliga projekt som kretsar kring arbetsmarknadsinsatser utan vi ska försöka samla allt detta inom ramen för jobbtorgen. Det finns ingen slarvighet eller avsikt att inte hjälpa till i de här sakerna. Men vi kan inte fortsätta att lösligt finansiera varje projekt separat. Det är mitt svar på den fråga som du speciellt ville lyfta fram på slutet.

Anförande nr 11

Borgarrådet L i v h (v): Jag tror inte att handikapporganisationerna blir särskilt lugnade av ditt svar, Ulf. Först och främst hänvisar ni till jobbtorgen, och de ska ju inte träda i kraft förrän nästa år. Det här var ju uppe i kommunstyrelsen för väldigt länge sedan, och alla handikapporganisationer väntar på att det ska hända någonting. Men det finns fortfarande ingen uttalad tidsplan för när någonting kommer att hända för den här viktiga gruppen.

Sedan skulle jag också vilja kommentera en annan sak i det här svaret. Det är varför kommunstyrelsens handikappråd inte har kallats till möten. Man säger att det beror på att oppositionspartierna inte har nominerat. Men i rådet sitter faktiskt representanter för handikapporganisationerna. Om vi i oppositionen nu skulle ha varit så lata att vi inte hade nominerat är det ingen anledning att inte kalla in handikapprådet med alla de andra organisationerna. Då är det i så fall vårt eget fel att inte vi finns med där.

Anförande nr 12

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Nu har jag haft förmånen att vara ordförande i kommunstyrelsens handikappråd i åtta månader. Det har varit en oerhört intressant resa. Först hade vi bekymmer med att få ledamöter valda och att ledamöterna från handikapprörelsen blev valda på ett år i stället för fyra år. Ja, vi hade en del administrativa bekymmer. Jag fick också meddelandet att jag inte fick kalla in handikapprådet förrän en del av de politiska företrädare som faktiskt ska sitta i handikapprådet var valda. Det är det enda råd vi har i staden där vi har en blandning av företrädare för organisationer, för brukare och för politiker. Ni avvecklade till exempel förra mandatperioden de politiker som satt i det kommuncentrala pensionärsrådet. Därför fick inte jag kalla rådet.

Det här har varit en intressant resa. Så sent som förra onsdagen hade vi en heldag där vi diskuterade just rådets arbetsformer – vi har en väldigt mycket lugnare samtalston den här mandatperioden – och 2010. Ett av bekymren enligt oppositionen har varit remisshanteringen i handikapprådet. Där är handikapprådet överens i dag. Man måste se skillnad mellan de remisser som staden skickar till de centrala organisationerna om statliga promemorior eller där vi från staden remitterar till de enskilda organisationerna och det som handikapprådet vill uttala sig om. Handikapprådet vill uttala sig om övergripande problemställningar och frågeställningar vi hanterar i staden, inte de frågor som hanteras i lokala stadsdelsnämnders handikappråd eller på till exempel trafikkontoret.

Det vi mest diskuterade var 2010; en ambition som vi har gemensam och där vi också har en bild av att 2010 är förfärande nära. Om man sätter upp ett sådant

ambitiöst mål som 2010 innebär det inte att man inte ska ha blicken också på vad vi gör efter 2010. Där kommer nu handikapprådets remissvar in, och den promemoria om utvärdering av hur långt vi har kommit med tillgänglighetsarbetet och 2010 kommer att behandlas. Den är på väg upp. Handikapprådet hade både när det gäller den politiska delen och organisationerna en väldigt bra diskussion. Tyvärr kunde inte Vänsterpartiets ledamot, som ofta är närvarande, vara med den dagen. Det beklagar jag, därför att det var en väldigt givande diskussion.

Vi kommer att göra mycket den här mandatperioden. Jag ser fram emot det konstruktiva arbete organisationer och politiker har ihop i stadens centrala kommunala handikappråd.

Anförande nr 13

Borgarrådet L i v h (v): Tack, Peter, det var en väldigt fyllig redogörelse för handikapprådets verksamhet. Det var bra. Jag tycker fortfarande att din förklaring till den sena starten är lite klen, men jag gick inte upp i talarstolen av den anledningen. Eftersom du tog svaret fick jag inget svar från Ulf Kristersson om det finns någon tidsplan för coachningsprojektet för handikappade. Hur ser det ut? Här står att ni tänker och att ni planerar att ta hjälp av Eniro, Telia Sonera och så vidare. Men finns det något konkret förslag med tidsplan så att man kan tala om för handikapporganisationerna att så här kommer det att bli?

Anförande nr 14

K a r i n R å g s j ö (v): Jag måste bara ställa en fråga till dig, Peter, när det gäller handikapporganisationerna. Under vår mandatperiod införde vi dessutom en speciell pengasumma till dem, ungefär 1 miljon – det handlar också om pensionärsorganisationer – så att de skulle kunna utföra någon typ av opinionsbildande arbete utöver de medel som ligger i organisations- och föreningsutskottet. Vad jag vet var inte ni så jättetända på den idén. Ni tog väl bort de pengarna också, om jag inte är helt ute och cyklar. Var det inte så, Peter? Det har också med den här frågan att göra. Hur ska handikapporganisationerna kunna driva sin opinionsbildning på ett bra sätt? FN:s stadgar finns ju också att luta sig mot där.

Anförande nr 15

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Svaret är nej. Vi har ingen konkret tidsaxel för just detta. Det är alldeles riktigt. Allting handlar nu om att försöka skapa ett permanent system för de arbetsmarknadsinsatser som staden ska ägna sig åt på mycket lång sikt. I det arbetet är funktionshindrade personer extremt involverade både som deltagare i Peters form och som målgrupp i det arbete vi bedriver med jobbtorgen. Men det går inte att låsa upp alla våra resurser i ständiga separata nya projekt med tillfällig finansiering. Det är inte en långsiktigt hållbar lösning.

Anförande nr 16

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag fick en direkt fråga av Karin Rågsjö. Jag måste säga att jag är lite imponerad av att hon vågade ställa den eftersom det gick åt mycket resurser i vänsterroteln, eller socialroteln förra mandatperioden, både

för borgarrådet och för borgarrådssekreteraren när det gällde att hantera frågan om den miljonen till brukarorganisationerna. Vi var kanske inte direkt emot den miljonen. Vi var lite grann emot, jag vet inte hur jag utan att trampa någon på tårna ska uttrycka det sätt som man så att säga lade sig i och skapade så mycket stridigheter och så mycket missämja mellan de olika brukarorganisationerna när det gällde fördelningen av 1 miljon kronor för att bedriva opinionspåverkande verksamhet. Än i dag har de vissa problem med kommunikationen sinsemellan.

Det här var ett typexempel där ni skapade missämja mellan organisationerna i stället för att skapa ett mervärde i fördelningen av 1 miljon kronor. Det tycker jag är lite tråkigt att ni tar upp. Visst behöver vi handikapporganisationerna. De har mycket att lära oss. Alla vi som har varit med när handikapporganisationerna har guidat oss runt i ett tillgängligt Stockholm eller har fått prova på att vara synskadade har fått se hur illa det är med tillgängligheten om man är synskadad och hur mycket vi har att göra för att åtgärda alla dessa enkelt avhjälpna hinder, både när det gäller den fysiska tillgängligheten och när det gäller bemötande. Jag skulle inte, även om jag var oppositionspolitiker, ta upp den här miljonen som något lysande exempel. Den skapade bara tråkigheter. Och det beklagar jag. Nu ska vi se till att skapa möjligheter för organisationerna. Jag ser ju mitt arbete tillsammans med alla andras i kommunstyrelsens handikappråd som ett sätt att skapa dialog och skapa utveckling. Det är det som är mitt uppdrag.

Anförande nr 17

K a r i n R å g s j ö (v): Ja, Peter, när det gäller organisationen runt den här miljonen var det kanske lite så och så i fråga om hur det funkade. Men när det gäller själva pengarna och själva sättet att se på brukarorganisationer vill vi gärna se handikapporganisationerna och andra brukarorganisationer och frivilligorganisationer som organisationer som också ska kunna bidra till opinionsbildning i deras olika frågor. Det handlar min fråga mer om än just hur vi organiserade det hela. Ni kunde kanske ha haft kvar den här miljonen och också velat ha organisationer som arbetar opinionsbildande. Där handlar det om ett ideologiskt ställningstagande, hur man ser på frivilligorganisationer och handikapporganisationerna. Vi vill gärna att de ska bedriva stark opinionsbildning. Det är oerhört viktigt att frivilligsektorn och brukarorganisationerna gör det. Det ska inte vara organisationer som stryker politikerna med hårs, tvärtom, även om det kan kännas jobbigt när de bankar på dörren och har plakat med sig på gatan. Det var det vi ville ha den här miljonen till.

Anförande nr 18

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag tycker att det är härligt med organisationer, och jag tycker att det är härligt med det höga tak vi har i diskussionerna. Det är därför som vi nu också har sagt att vi inte vill hantera pengarna lika taffligt den här mandatperioden som det gjordes förra mandatperioden. Nu ligger pengarna som en del i organisations- och föreningsutskottets budget. Det är där organisationerna kan komma in och söka pengar för att just påverka.

Det här är mitt sista inlägg så vad du än säger, Karin, kan jag inte komma tillbaka. Vi har pengarna där. Om jag inte missminner mig är du vice ordförande i organisations- och föreningsutskottet. Vi har en moderat som är ordförande. Ni har möjlighet att bevaka att det, om det kommer in en ansökan om detta, tilldelas pengar. Är det så att vi inte gör det är jag övertygad om att du och jag kommer att stå i den här talarstolen lite längre fram och diskutera varför.

Anförande nr 19

K a r i n R å g s j ö (v): Vi är oerhört spända på, Peter, hur er budget kommer att se ut när det gäller organisationerna. Det måste bli en oerhörd förstärkning med tanke på hur ni så att säga hanterade pengaflödet från oss till organisationerna under förra mandatperioden. Även om vi i alla partier i den här salen är oerhört intresserade av frivilligorganisationer och brukarorganisationer tror jag att den här frågan ändå handlar om hur vi ser på frivilligorganisationerna. Hur ska vi arbeta med dem?

Vi vill ju gärna att brukarorganisationer och frivilligorganisationer ska vara lite mer bitiga, att de ska vara lite mer opinionsbildande. De ska inte bara vara våra partners. De ska också vara de som tar oss i örat när det enligt dem går åt fel håll. För att hålla i gång den opinionsbildningen kanske man behöver lite extra pengar. Det blir oerhört intressant att efter budget se hur man riggar organisations- och föreningsutskottet också när det gäller äldrefrågorna.

§ 8 Interpellation om anställda över 60 år i Stockholms stad (nr 2007:28)

Anförande nr 20

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag gör som jag brukar och hänvisar till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 21

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag gör också som jag brukar, men jag tror att jag kommer att vara rätt så elak mot borgarrådet. Man brukar tacka för svaret, men jag tror att det räcker så för jag är inte nöjd med svaret.

Om borgarrådet var det minsta insatt i hur arbetslivet fungerar just för de människor som beskrivs i interpellationssvaret, de människor som har de tunga arbetsuppgifterna och kanske skulle behöva en tidigare pensionsavgång, skulle hon också veta att just i de yrkena måste man de facto jobba kvar så länge som möjligt. För de anställda som har så låga löner är varje hundralapp jätteviktig, och det blir några hundralappar om man jobbar till 65. Det börjar till och med bli många som jobbar tills de fyller 67. Det är lite som statsministern säger: Alla kan jobba om det så bara är en timme per dag. Ingen som vet hur löneläget är för till exempel vårdbiträden kan påstå att pensionen kan bli förmånlig. Det finns inte så bra avtal att ta fram över huvud taget i staden att man skulle klara sig på den pensionen.

Givetvis är det så att de som borgarrådet syftar på, till exempel personal inom äldreomsorgen, har ett tungt arbete. De har höga sjukskrivningstal. Men arbetet blir också tyngre när det utförs på arbetsplatser som är underbemannade och som inte är utformade på ett bra sätt arbetsmiljömässigt.

Jag har också ställt en fråga om generationsväxlingen. När vi tog över makten i staden 2002 kunde vi konstatera att vi till exempel just inom äldreomsorgen hade 1 400 vårdbiträden som inte hade en dags teoretisk utbildning, inte en dags teoretisk utbildning om hur man skulle ta hand om sjuka och multisjuka gamla. Om man nu avfärdar de äldre anställda finns det en stor risk att man återigen måste bege sig till busshållplatserna för att hitta människor att anställa i stadens verksamheter. Då är det onödigt att beskriva en ny administrativ organisation för människorna, som borgarrådet gör – det tror jag inte att de anställda bryr sig om – eller att prata om moderna verktyg, individuella utvecklingsplaner och konkurrensutsättning. Det är inte det som är intressant för de anställda. Vad det handlar om för de anställda är att man kan få kompetensutveckling som också ger en och annan krona i plånboken.

Redan för ett par år sedan gjorde man dessutom flera undersökningar som visade att kommuner och landsting stod inför ett stort rekryteringsproblem. Behovet av till exempel vårdpersonal kommer att vara mycket större än vad utbildningsplatserna kan producera i form av nyutexaminerade människor. Då pratas det återigen i interpellationssvaret om moderna verktyg och konkurrensutsättning som medel. Det är inte det som är medlet, anser jag.

Kristina! De anställda som vi har som är över 60 år gamla behövs. Men de kanske behövs för andra uppgifter än just det de har hållit på med under många år i staden. Om man nu värnar den personalens hälsa efter många år i stadens tjänst borde man kanske utnyttja den samlade kompetensen i andra arbetsuppgifter. Då menar jag att de kan fungera som mentorer och handledare för de nya som kommer och som har mindre erfarenhet. På det sättet kan de också få en rejäl kompetensutveckling som de inte får i de teoretiska utbildningarna. De äldre kan också fortsätta att tjäna in sin pension samtidigt som de får meningsfulla arbetsuppgifter som också syftar till att överföra kunskap och på det sättet säkerställa kvaliteten inom våra så viktiga verksamheter.

Anförande nr 22

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Mirja ställer egentligen två väldigt viktiga frågor i den här interpellationen, och när hon talade tog Mirja upp ännu fler saker. Men egentligen landar Mirjas interpellation i två frågor till mig. Den ena handlar om hur det stämmer att vi vill ha fler personer i arbete när vi samtidigt går ut med ganska generösa erbjudanden om garantipensioner för personer som är över 60 år. Den andra frågan är hur vi ska kunna sörja för mer personal längre fram i tiden när vi nu ser att vi har en väldigt hög medelålder.

Jag tycker att det är väldigt allvarliga och viktiga frågor som Mirja ställer i interpellationen. De är delvis separata men handlar naturligtvis ändå om hur staden ska kunna vara en attraktiv arbetsgivare och se till att vi får så mycket och så kompetent personal som det bara går.

Jag kan vara bekymrad, precis som Mirja, över en del av de uppgifter vi ser i staden. Jag är bekymrad över att vi har en hög medelålder. Vi har nu en medelålder på 46 år, vilket naturligtvis är väldigt högt. Jag kan också vara bekymrad när jag tittar på just vårdbiträden, som Mirja pratade om. De kommunala vårdbiträden som är anställda i staden har 15 procents sjukfrånvaro, vilket naturligtvis är oacceptabelt. Utifrån det kan man säga att det har fallit ut något gott av Kommunals förhandling, som i och för sig blir väldigt dyr för staden men som naturligtvis är en satsning på kvinnor som har väldigt låga löner i dag. Det är glädjande.

Självklart, Mirja, har lönerna för många av de kommunalt anställda varit för låga. Det är därför vi både när det gäller kommunalskatten och på riksnivå har valt att satsa så mycket på att just sänka skatter, för precis som du sade betyder varenda hundralapp väldigt mycket. Nu har de grupperna fått tusentals kronor i skattesänkning, vilket är glädjande.

Jag tror att staden kan göra flera saker för att vara en attraktiv arbetsgivare. Det ena handlar om någonting som har varit eftersatt, skulle jag säga, under ett antal år. Det är att satsa på chefsutveckling och kompetenshöjning. Där satsar vi nu åtskilliga miljoner både på att validera personer som kommer från andra länders utbildningar och på att se till att de obehöriga personer som vi har inom vården faktiskt blir utbildade. Det är *en* del att göra.

I den andra delen vet jag att vi har olika politisk uppfattning. Men möjligheten som vi nu ger med avknoppningar och upphandlingar gör att det finns flera arbetsgivare

inom vårdsektorn och offentlig sektor. Det tror jag är otroligt viktigt för att vi ska bli attraktiva som arbetsgivare. Om vi får konkurrens tvingas vi också bli riktigt duktiga om vi ska behålla vår personal.

Att vi sedan erbjuder personer som har haft tunga yrken att gå i pension redan när de fyller 60 år ser inte jag som någon motstridighet till att vi faktiskt vill att fler människor ska börja arbeta. Anser man att man är så trött att man inte orkar arbeta tycker jag att man ska erbjudas sjukskrivning. Däremot delar jag uppfattning med regeringen, och vi håller nu på och tittar på allt som vi kan göra för att bli flexibla så att det går att jobba 1 timme, 5 timmar eller 15 timmar. Alla människor ska kunna få känna att de är med, om de känner att de klarar av det.

Anförande nr 23

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet! Jag kan börja med skattesänkningarna. Du glömmer bort att jag de facto är kommunalare. Men jag är en av de mest välbetalda, för jag har kommit till den magiska gränsen på 20 000 kronor. Vad gjorde kommunalskatten för mig? Jag fick 60 kronor mer i månaden. När jag sedan hade räknat med den statliga skatten och den förhöjda finansieringsavgiften till a-kassan etcetera blir det inte tusentals kronor. Jag kan vinna ett par hundralappar, men mer än så är det inte.

Däremot försämrar man på andra håll när det i konkurrensens namn till exempel ska avknoppas och vi har utmaningsrätten. Då är mitt jobb de facto väldigt hotat, Kristina. Då sitter jag där med en sämre a-kasseförsäkring. Det är inget bidrag. Det är en försäkring som jag har. Några tusentals kronor finns det inte ens efter det oerhört bra avtal som Kommunal slöt under våren. Det blir inga tusentals kronor för Kommunals medlemmar att stoppa ned i plånboken. Det tycker jag att vi ska slå fast. Annars kan du läsa mitt lönebesked från Karolinska universitetssjukhuset.

De här frågorna hör oerhört mycket ihop. Det handlar just om att när man är i 60-årsåldern har man sex-sju år kvar. Men man kanske kan göra något annat. Man ska inte vara sjukskriven. Man ska absolut inte sjukskrivas därför att man på grund av ålder är trött. Däremot har staden som arbetsgivare givetvis ett ansvar att anpassa arbetsplatserna, att hitta andra arbetsuppgifter. Där är det oro. Den erfarenhet som många inom staden har kan användas. Det tunga arbetet kan underlättas genom att man till exempel kan vara handledare, vara mentor och lära ut den kunskap som man ändå har införskaffat under årens lopp. Den får inte kastas bort.

Sedan är jag oerhört tacksam för att valideringen kommer i gång. Vi har en annan form av omvårdnad i dag. Jag kan inte med mina språkkunskaper ge bra vård till en gammal människa som kommer från Turkiet, från Iran eller från Irak. Jag räcker inte till. Inte ens min teoretiska utbildning räcker till. Därför behövs de språkkunskaperna. Det är bra. Det ger jag en eloge för om det är så. Men vi ska inte prata om att de lägst avlönade har tjänat på skattesänkningar, för det har de inte gjort. Det är de som tjänar väldigt mycket som har tjänat på den typen av skattesänkningar, inte vi som jobbar i omsorgen inom kommun och landsting.

Anförande nr 24

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag delar Mirjas uppfattning att alla som vill ska kunna vara kvar och arbeta. Även om man vill byta jobb ska vi göra allt som står i vår makt för att det ska fungera på det sättet. Därför har vår regering föreslagit en rad saker, alltifrån nystartsjobb till halvtaktsjobb och en rad olika insatser tillsammans för att göra allt som står i vår makt för att människor ska kunna jobba en timme, fem timmar eller halvtid, byta jobb eller matchas på något annat sätt. I Stockholm går det fantastiskt bra. Vi hade 22 000 fler jobb förra månaden lediga än vi hade förra året. Någonting håller ju på att ske. Vi ser att arbetslösheten går ned kraftigt och att nyföretagandet startar och går riktigt bra. Besöksnäringen ökar. Allting går just nu väldigt bra för Stockholm, och allt fler människor går från bidrag till egen försörjning på olika sätt.

Det vi gör är ändå den rätta vägen. Att vi nu får in flera arbetsgivare även i offentlig sektor tror jag är fantastiskt utvecklande för personalen då vi tvingas bli attraktiva för att behålla vår personal och inte ser dem som något självklart. Det är precis som jag beskriver det i mitt interpellationssvar också, att vi har en oroande utveckling i Stockholm då vi kommer att behöva väldigt mycket arbetskraft och måste se till att vi kan bli ännu mer attraktiva om vi ska klara av att fylla våra verksamheter framöver, framför allt inom äldreomsorgen.

Däremot delar inte jag Mirjas uppfattning när det gäller skattesänkningarna. Det är faktiskt så att de är viktiga. Tillsammans med de skattesänkningar vi har gjort nu och att vi tar bort fastighetsskatten, som innebär ungefär en månadshyra i lägre skatter även för hyreslägenheter, innebär det att de allra flesta har fått ungefär 1 000 kronor i skattesänkning i månaden. Precis som Mirja sade i sitt inledningsanförande är varje hundralapp viktig. Då är tusenlappar och kanske 12 000 kronor om året ofantligt mycket bättre än 12 000 mindre som det var med din regering och ditt styre i den här staden.

Anförande nr 25

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är så med både regeringen och majoriteten i Stadshuset att de ger med ena handen men tar med den andra. Det är inte så, Kristina, att man har 12 000 kronor mer i handen efter skatt. Det är inte så. Du får väl komma till min rotel så får vi rota lite i lönebeskeden så att du kan se.

Givetvis ska var och en kunna välja pensionsålder. Men det fungerar också ofta så på arbetsplatserna att när den här typen av frågor kommer upp finns det påtryckningar på dem som är äldre för att man ska kunna behålla de yngre i arbetslivet. Då går de äldre i pension eller med garantipension. Om det är ett vårdbiträde vars snittlön kanske ligger på 17 000 kronor efter 20 arbetade år inom staden, kan du räkna ut vad den här garantipensionen blir? Det blir inte så oerhört mycket pengar kvar. Vad jag menar med tusen- och hundralapparna är att det du kan tjäna in till din pension under ett antal år till gör skillnad.

Kan man åtminstone lite om pensionssystemet vet man att det inte är skatten det baseras på utan det baseras faktiskt på din faktiska inkomst brutto. Därför påverkar

inte skatten den blivande pensionen. Det borde man också veta. Jag tycker inte att man ska prata hur som helst i den här salen utan åtminstone försöka hålla sig till sanningen.

Utmaningsrätten och konkurrensutsättningen är ingen trygghet och det är ingenting roligt. Det handlar om en stor nervositet på arbetsplatserna. Det handlar om att man är otrygg i sin tillvaro. Samtidigt vet man inte om man kan behålla sitt jobb. Då har man a-kassan kvar. Det är inte någon dans i rosenrött där ute. Det är det inte, Kristina.

Anförande nr 26

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina! Jag ville bara fråga om jag hörde rätt. Jag tyckte att du sade att i och med att man skulle ta bort fastighetsskatten kommer hyresgästerna att få en månadshyra mindre. För det första finns det inte något beslut om hur den sänkta fastighetsskatten ska finansieras. För det andra är det väl hyresvärdarna som möjligen får någon reduktion. Det lät väldigt optimistiskt. Jag tänkte fråga: Är det så att du tänkt ge i uppdrag till exempel till de kommunala bostadsbolagen att sänka hyrorna om fastighetsskatten sänks?

Anförande nr 27

I n g e r S t a r k (v): Jag vill bara hålla med Mirja. Det är viktigt att ta reda på hur saker och ting slår. Den skattesänkning som alla skulle få del av kan jag bara tala om att jag inte har fått del av. Jag har inte fått ett öre i sänkning. Jag har inte nått den magiska gränsen att tjäna över 20 000 kronor. Jag är också kommunalare, som Mirja, och jag har inte fått någon skattesänkning. Vad jag däremot har fått är att betala 240 kronor mer till a-kassan. Jag tycker att man måste veta vad man pratar om, hur lönerna ser ut, vilka villkor vi med vanliga låga löner faktiskt har.

§ 11 Interpellation om annonsering av lediga jobb (nr 2007:45)

Anförande nr 28

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande och Roger Mogert! Jag hänvisar till det utsända skriftliga svaret till att börja med.

Anförande nr 29

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag ska be att få tacka för svaret. Det var skönt att höra att det inte är en massa kommunala pengar som har gått till den här annonsen utan att det var annonsbäraren själv som ville ha den. Det gör att det blir mindre svårt att acceptera detta.

Däremot undrar jag om borgarrådet har reflekterat över hur det här uppfattas i personalen. Avtalet innebär ju att man ska kunna få tillgång till de jobb som blir lediga inom staden på samma område som man själv arbetar. Jag har fått många signaler från framför allt de fackliga organisationerna. De tyckte att det kändes väldigt märkligt när man utannonserade de här jobben. Folk uppfattade då att de var tvungna att söka och att avtalet inte skulle gälla. Jag hoppas att jag ska tolka svaret som att staden har för avsikt att följa avtalet. Jag tycker att det är ett väldigt bra avtal. Vi var eniga om det. Jag hoppas att man tar det i övervägande.

Min fråga skulle vara: Vilka slutsatser drar du av detta? Jag antar att du också har nåtts av frågor från de fackliga organisationerna om detta.

Anförande nr 30

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag läste en annan interpellation som jag var beredd att svara på, men det här var den kortare, eftersom Roger Mogert frågade mig om en annons om lediga jobb som stått i tidningen och lite annat. Som sagt var är det inte staden som har haft någon annons. Vi har inte haft någon kostnad.

Det är viktigt, precis som vi diskuterade tidigare i dag, att staden är en attraktiv arbetsgivare. Vi gör just nu väldigt stora satsningar på chefsutveckling, på kompetensutveckling, på valideringskansli och på avknopningskansli. Vi ordnar seminarium. Vi förbereder chefsutbildningar. Vi gör väldigt mycket. Vi försöker också att på olika sätt verkligen bli en attraktiv arbetsgivare och marknadsföra Stockholms stad som en bra arbetsgivare på olika sätt. Självklart vill vi då också ha bra kontakt med våra olika arbetstagare och våra fackliga förbund. Jag är nöjd med hur omställningsavtalet fungerar nu när det gäller övertaligheten. Och hitintills har samarbetet, åtminstone vad jag kan se av de möten jag har varit på, fungerat mycket väl.

Anförande nr 31

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är naturligtvis glädjande att finansborgarrådet har ambitionen att ha bra kontakter med de fackliga organisationerna. Det är också glädjande att delar av de utbildningssatsningar som vi

genomförde under förra mandatperioden kan fortsätta. I flera av fallen var det saker som vi redan då var överens om och som det inte ligger något kontroversiellt i.

Men jag måste ändå fråga: Finner du ingen som helst motsättning i eller kan du inte förstå den oro som det skapar när vi får en stor övertalighet genom att tjänster faktiskt är flyttade från en förvaltning till en annan? Det var ju det som det här handlade om. De utannonserades i Dagens Nyheter. Jag tycker att det var bra att vi inte betalade för annonsen, men det känns en gnutta olyckligt faktiskt.

Anförande nr 32

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Självklart kan jag förstå den oro över huvud taget som omorganisationer och delvis, höll jag på att säga, skiften av politisk majoritet kan leda till bland stadens personal. Det är verkligen inte min önskan att skapa någon oro eller att ösa på någon oro. I alla de delar där det handlar om att göra omorganisationer eller förändra staden på olika sätt är det verkligen min önskan att göra det i samråd och under samtal och att göra det på ett så smärtfritt sätt som möjligt. Men jag har full respekt för att det ändå skapar oro.

§ 12 Interpellation om stadens agerande med anledning av Vägverkets och Banverkets reviderade planer för infrastrukturinvesteringar 2004–2015 (nr 2007:37)

Anförande nr 33

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utskickade svaret.

Anförande nr 34

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Det går undan i interpellationsdebatterna. Det går dock inte undan lika mycket när det gäller stadens infrastrukturprojekt. Som jag konstaterade i min interpellation har Stockholm under borgerligt styre en trist historia när det gäller att ta till vara stadens intressen. Exemplet Norra länken försenades med tre år och Citybanan med över åtta månader. Sammanlagt kostar förseningarna skattebetalarna omkring 1 miljard kronor.

I svaret på frågan om vad kommunledningen och finansborgarrådet ska göra för att förhindra att viktiga projekt som E 18 mellan Hjulsta och Kista, förbifarter och mängder av spårvägsutbyggnader försenas hänvisas egentligen bara till Stockholmsförhandlingarna. Det är väl de som pågår just nu, vad jag förstår. Då undrar jag varför man inte använder fullmäktige och kommunstyrelsen för att agera och uttala sig tydligt i de här frågorna.

Reinfeldts tvärstopp för Citybanan innebar som sagt extrakostnader på 400 miljoner kronor. Det tycker tydligen finansborgarrådet av svaret att döma är något som Mälardalskommunerna ska betala. Man kan konstatera att de har ett preliminärt avtal som innebär att de ska betala 2 miljarder kronor. Men 25 procent försvinner upp i moderatblå rök på grund av regeringens agerande när den stoppade projektet. Man kan ställa frågan: Tycker finansborgarrådet att det var begåvat gjort av Reinfeldt med flera?

I helgen tillkom ytterligare ett exempel där staden skulle stå för projekteringskostnader på 50 miljoner kronor för den östliga förbindelsen bara för att regeringen inte klarade av att ta fram medlen. Återigen får stockholmarna betala för de borgerligas oförmåga att hantera infrastrukturprojekt. En helt ny princip ska nu införas, där Stockholm, och inte andra berörda kommuner som Nacka eller Lidingö, ska betala för statliga vägar i Stockholm.

Jag tycker att vi borde ha lärt oss någonting av Dennispaketets vedermödor. Man ska inte processa alla stora projekt samtidigt. Vi har Norra länken på gång och därefter Citybanan och Förbifarten. Att samtidigt med detta processa och genomföra en östlig förbindelse måste ses som en stor risktagning. De här riskerna ska tydligen Stockholms stad ta för 50 miljoner kronor. Jag tycker att de pengarna i stället kunde användas till äldreomsorg, idrottsplatser för barn och unga eller någonting annat vettigt. Så ställ upp för stockholmarnas intressen, och inte bara för att rädda Reinfeldts interna problem inom regeringen!

Anförande nr 35

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag tycker möjligen inte riktigt att Jan Valeskogs resonemang går ihop. Först anklagar han oss för att inte ha gjort någonting, och sedan gör vi helt plötsligt för mycket. Vi har fattat en rad beslut under vår ledning. Vi har fattat beslut om medfinansiering av E 18. Vi har påbörjat byggnationen av Norra länken. Jag har själv kraftfullt försökt agera för att Citybanan ska byggas, vilket det nu finns beslut om. Vi har fattat beslut om vilket alternativ som ska gälla för Österleden eller den östliga förbindelsen. Vi står helt eniga i regionen kring Förbifart Stockholm, som vi snart hoppas få fatta de formella besluten om. Detta leder till att vi kan avlasta Essingeleden, som i dag närmast liknar en parkeringsplats.

Vi har, som Jan Valeskog säkert har läst i mitt svar, förskotterat 700 miljoner till E 18 Hjulsta-Kista för att påskynda byggnationen. Så sent som i går gick jag ut och föreslog att Stockholm skulle kunna bidra med 50 miljoner av 3 miljarder som vi har avsatt för infrastruktur, Jan Valeskog! Dessa pengar finns alltså redan. Vi har avsatt dem för infrastruktur, varav Österleden står med som en del i detta. Det är alltså inte pengar som tas från äldreomsorg eller skola. Men om staden går in och tar 50 miljoner av dem tappar vi inte styrfart. Vi kan se till att Österleden eller den östliga förbindelsen står klar att byggas så fort man är färdig med Norra länken.

Herr ordförande! Jag tycker inte att de borgerliga partierna ska ha dåligt samvete för alla beslut som vi har fattat när det gäller infrastruktur i Stockholmsområdet. Däremot kan jag beklaga att vi har haft en ådan hattig majoritet i den här staden med bland andra Miljöpartiet som har haft en stark inverkan vilket har gjort att vi nu är tvungna att i rask takt fatta nödvändiga beslut som borde ha fattats för många år sedan. I stället borde man ha gjort det i god tid och redan haft en ringled runt Stockholm.

Anförande nr 36

J a n V a l e s k o g (s): Det intressanta är vilket läge vi befinner oss i just nu. De olika projekt som nämndes här ifrån talarstolen alldeles nyss och även i svaret är projekt som i princip allihop är antagna före valet och där både finansieringen och principerna för den har varit klarlagda.

Det som har hänt efter valet är bara negativa saker. Ingen skugga ska falla över Citybanan, men det är ett känt faktum vad den har kostat. Vi har också rapporterna från Vägverket och Banverket där man stoppar ett stort antal projekt på grund av 15-procentiga fördyringar. Alla famlar och hoppas på att Carl Cederschiöld ska lösa detta och försöka få loss pengarna från en trilsande finansminister.

När vi har styrt har vi i stället haft principen att vi har agerat tufft från staden och inte bara suttit och väntat på att en förhandlingsman ska uträtta stordåd. Han behöver en stark *push* i ryggen för att över huvud taget klara förhandlingarna. Just utifrån besparingarna och det som Vägverket och Banverket har lagt fram är det ett kritiskt läge, minst sagt. Då ska naturligtvis staden agera.

När det gäller den östliga förbindelsen innebär detta att ta fram 50 miljoner kronor för projektering att man iscensätter en helt ny princip – att staden ska betala

projekteringskostnader för projekt i Stockholms stad. Det är någonting helt nytt. Är det någonting som kommer att fortsätta att gälla sett ur statens synvinkel? Det är skillnad om man har projekt som tidigare läggs och där man har färdiga avtal. Jag tycker att vi borde lära oss detta. Det är många kommuner som har fått bita i det sura äpplet och inte haft några avtal med staten. De har funnits på olika planer och annat, men det har inte varit vatten värt när det sedan gäller. Staten har då, oavsett regering, plockat bort projekten. Det gäller att ha färdiga, riktiga avtal.

Om man ska stoppa in extrapengar i den här storleksordningen – 50 miljoner kronor – så ska man också veta att projekten kommer i gång tidigare. Vi har exempel på kommuner – Nynäshamn och väg 73 och andra – där man fick i gång projekten tidigare och plockade fram pengar. Det är en annan sak. Men här är det en stor risktagning. Vi vet inte ens vilken dragning ni pratar om. 50 miljoner är mycket pengar. Min fråga till finansborgarrådet är: Varför tar inte staten de kostnaderna om regeringen tycker att det här är angeläget?

Anförande nr 37

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Det kostar pengar att stå i kö också. Jag tror att stockholmarna i likhet med mig känner i dessa dagar att vi skulle ha haft en ringled. Det är en oacceptabel situation vi har när vi nu måste reparera Centralbron och Söderledstunneln. Det beror bland annat på att din majoritet, Jan Valeskog, vägrade att göra det eftersom man inte ville störa biltullsexperimentet. Därför tvingas vi nu göra reparationerna – för att det inte ska ske några olyckor. Då känner man starkt behovet av en fullständig ringled.

Man kan naturligtvis fortsätta att tjafsa om vem som ska betala och inte våga fatta beslut. Men jag tror att stockholmarna i likhet med den borgerliga alliansen känner att det är bättre att vi fattar ett beslut och förskotterar pengar som vi gjorde till E 18 eller tar fram och bekostar vägplanen för Österleden eller den östliga förbindelsen med de här 50 miljonerna för att få till stånd nödvändiga vägar snabbt. Jag är övertygad om att stockholmarna delar min uppfattning och jag är förvånad över att du, Jan Valeskog, som annars brukar vurma för näringslivsfrågor och trafikfrågor inte välkomnar det här initiativet.

Anförande nr 38

J a n V a l e s k o g (s): Orsakerna till att vi är så här kritiska till att pumpa in 50 miljoner på de här mycket lösa bolinerna är att underlaget är minst sagt dåligt. Vi har inte ens klart för oss vilken dragning det är vi diskuterar. Inte heller finns de politiska beslut som krävs för ett så stort projekt. Vi vet alltså inte vad man egentligen projekterar.

Om det vore så är det helt naturligt att Vägverket ska ta kostnaderna för en statlig väg. Jag vet inte om regeringen är intresserad av det här, men jag får väl hoppas att den är det eftersom man säger det i olika sammanhang. Men regeringen gör inget i praktiken utan kommer springande till Stockholms stad och säger att staden ska ta kostnaderna. Vi måste visa hur vi kan lösa vår linje och vad projektet står för. Varken regering eller vägverk är ju beredd att ta kostnaderna. Det blir en

symbolhandling som i värsta fall kan bli helt bortkastad eftersom man kanske projekterar helt fel saker.

Jag tycker att det är en principfråga efter alla duster som vi har haft med staten i olika förhandlingar att man ska vara stenhård när det gäller hur mycket man är beredd att betala. Vi har en princip för Norra länken, där Stockholms stad betalar 25 procent och staten 75 procent. Det kanske är en rimlig nivå. Men nu ska man därutöver börja ta alla projekteringskostnader! Märk väl att det är skillnad om man har färdiga avtal där man kan få i gång projekten tidigare. Så var det med E 18. Det är en helt annan sak. Där vet man att man kan få i gång det hela – om ni inte bryter det avtalet också. Det är en helt annan sak att också börja stoppa in projekteringspengar i den här storleken.

Jag ska också kommentera Söderledstunneln. Den underhållsplanen var någonting som vi beslutade om. Den hade löpt under flera år och kommer att göra det enligt den plan som finns. Oavsett majoritet har vi haft det här besväret under flera år, vilket vi tyvärr kommer att få erfara.

Men som sagt är det trist när Stockholms stad helt plötsligt blir lierad med staten och inte ser att man har olika roller. Man kan varken klaga eller beklaga när man inte agerar på rätt sätt när det gäller till exempel Citybanan. Man tar till och med på sig kostnaderna. Jag vet inte om finansborgarrådet har tänkt sig att vi ska slå ihop Stockholms stad med svenska staten.

Anförande nr 39

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill hänga på här eftersom finansborgarrådet uppenbarligen inte tänker ge något svar. Det är ju oerhört viktiga finansieringsprinciper som Jan Valeskog tar upp här. Detta är en helt ny ordning. Det kan ju få katastrofala följder för staden och stadens ekonomi om man frångår principerna, framför allt om man gör det utan att först ta en ordentlig diskussion. Det finns andra saker som man kan diskutera i samband med finansieringssystem och annat.

Anledningen till att jag begärde ordet var att förtydliga detta med Centralbron och Söderledstunneln. Det är till och med så att under den tiden vi hade majoritet tidigare hade vi tidsplanen för upprustning av Centralbron och Söderledstunneln. Vi gjorde det bland annat därför att det skedde oerhört tragiska dödsolyckor på Centralbron. Alla trodde att det handlade om pengar. Men det gjorde det inte. När jag började titta på det hela märkte jag att det var så att politikerna inte hade följt upp upprustningsplaner och åtgärder för att skapa trafiksäkerhet. När vi tittade på det såg vi att det skulle kosta 3 miljoner. Då tidigare hade vi mittbarriären på Centralbron.

Samtidigt beslutade vi att tidigare lägga insatserna för att förbättra brandskyddet uppemot Åsö gymnasium i Söderledstunneln och under ett år bygga samtliga tunnlar som behövs för att göra de arbeten som nu faktiskt är i gång. Det är ett arbete som var planerat sedan många år tidigare. Vi gjorde insatser tidigare i förhållande till den ursprungliga planen. De uttalanden som gjordes om att vi på något sätt skulle ha försenat upprustningen av Söderledstunneln och Centralbron tyder på okunskap. Tvärtom har vi tidigare lagt den.

§ 13 Interpellation om hyresgäster i Centrumkompaniet (nr 2007:23)

Anförande nr 40

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 41

A n n M a r i E n g e l (v): Jag ber att få tacka för svaret. Tyvärr tycker jag att det visar att högeralliansen inte riktigt tar frågorna på allvar. Jag skrev interpellationen i mars. Då fanns det fortfarande en möjlighet att göra det enda rimliga, nämligen att föra över hyresgästerna till ett kommunalt bostadsbolag före försäljningen. Många rättigheter som man har i ett kommunalt bostadsbolag i Stockholms kommun har man inte i ett privat bolag. Det gäller till exempel plats i internkön och regelbundet underhåll. Staden har också erbjudit alla att köpa sina lägenheter, och det skulle man naturligtvis kunna erbjuda de här hyresgästerna också via ett av sina egna bolag. Men det gjorde man inte. Nu är Centrumkompaniet sålt, och inga förpliktelser finns gentemot hyresgästerna förutom att Boulton ska erbjuda dem att köpa. Det är de inte särskilt nöjda med.

De bostadsrättsföreningar som har bildats i både Ringen och Fältöversten har överklagat försäljningen. Det har de gjort på grund av att det inte sägs någonting om vilka förutsättningar som ska gälla och inget om ifall de rättvisa villkor för dem som köper ska gälla dem också. Ännu mindre vet naturligtvis alla de som inte vill köpa och som det inte står någonting om. De vet bara att de kommer att bli hyresgäster hos Boulton. Jag tycker att det är rätt så skamligt av staden att hantera sina egna hyresgäster på det viset.

När det gäller affärsanläggningarna och serviceanläggningarna finns det inte heller några särskilda avtal. Spåren från till exempel Västerås förskräcker en hel del när det gäller hyresnivåerna. Vi har inte sett hur de kontrakt som staden ska göra för sina egna serviceanläggningar ska se ut.

När det gäller den fjärde frågan, den om det offentliga rummet, är läget inte alls så klart som borgarrådet menar i svaret. Ordningens definition av allmän plats gäller inte längre nu när detta är sålt till ett privat bolag. Vi ville från Vänsterpartiet att man skulle skriva in en inskränkning av tomträtten i avtalet. Det skulle innebära att man tillförsäkrade allmänheten rätt till de här platserna. Men det avslogs. Jag tror att det är ett missförstånd när borgarrådet svarar att det handlar om att få dit ett ständigt kundflöde. Det tror jag inte alls är något problem. Vad det handlar om är medborgarnas rätt att samlas på de här platserna utan att köpa. Den rätten har de inte nu i och med försäljningen.

Jag skulle gärna vilja höra vad borgarrådet har att säga till de hyresgäster som nu väntar på information om vad som ska hända.

Anförande nr 42

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Ann Mari Engel! Det är helt riktigt att interpellationen skrevs i mars. Svaret kom ganska tidigt, men det ligger på hög och väntar på att bli behandlat i den här församlingen. Det är väl bara att beklaga att det var så många före i kön, helt enkelt.

I mars hade budgivningen redan inletts, och hela konceptet för försäljningen var klart sedan flera månader tillbaka. Det var därför inte möjligt att svara annorlunda än så som svaret är. Sedan kan man i och för sig ha olika synpunkter i sakfrågan på om huruvida lägenheterna skulle vara med eller inte. Men majoriteten gjorde ändå bedömningen att lägenheterna skulle ingå i köpet.

Nu säger Ann Mari Engel att det inte finns några förpliktelser alls gentemot hyresgästerna. Det är inte riktigt korrekt med tanke på att vi i Sverige har långtgående förpliktelser för dem som äger hyresfastigheter. Vi har lagar och regler som ger hyresgästerna långtgående rättigheter och skydd för olika typer av hyreshöjningar. Det gäller också besittningsskydd och så vidare. Allt sådant kommer självfallet att fortsätta gälla. Så är det enligt svensk lag.

Det är helt riktigt att det finns ett antal hyresgäster som har överklagat själva försäljningen. Men de har gjort det just för att de är oroliga för att de inte får ombilda. Nu har de dessutom fått ut den del av köpekontraktet som handlar just om ombildning, så nu är de välinformerade om vad som gäller och vilka de eventuella formuleringarna i avtalet är när det gäller den delen.

Precis som jag har skrivit när det gäller våra serviceanläggningar har vi försäkrat oss om tillgång till de lokaler som vi behöver. I några delar av beståndet gjorde vi också överföringar från Centrumkompaniet till stadens fastighetsförvaltning. Det gäller till exempel simhallen i Skärholmen och olika delar av stadsdelsförvaltningarnas lokaler runtomkring i staden. Inte heller det behöver alltså Ann Mari Engel vara orolig för.

Anförande nr 43

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina! Det är riktigt; jag oroar mig inte för de anläggningar som är överförda till staden utan för dem som inte är det. Det är just en sådan överföring som vi hade velat se att man hade gjort med lägenheterna. Det hade varit rimligt gentemot hyresgästerna.

Jag tror att de som nu har överklagat har gjort det inte bara därför att de är oroliga för att de inte ska få köpa. Det finns ingenting om villkoren i avtalet. Det som står i avtalet är att de ska erbjudas att köpa. Staden ska genomföra en tredimensionell fastighetsbildning. Det står till och med att om staden inte uppfyller sina förpliktelser och får igenom ombildningen ska staden få böta till Boulton – vilket är en ganska egendomlig formulering. Men det är framför allt alla de som inte är så intresserade av att ombilda som känner att de inte vet någonting om den här hyresvärden. Informationen har hanterats dåligt såväl till alla hyresgäster som till bostadsrättsföreningarna. Det har vi diskuterat tidigare i den här salen. Från början skulle de inte få någon information alls förrän köpet var klart. Nu är köpet klart, men de saknar fortfarande information.

Jag sade inte att lagstiftningen inte gäller. Jag får väl hoppas att just de här bostadshusen inte ska stå utanför lagen. Det finns väl för övrigt ingen lag mot hyreshöjningar, utan detta är en bedömningsfråga. Vad jag sade är att det inte finns några särskilda förpliktelser från Boulton till de här hyresgästerna, som ju bor i kommunala hyresrätter. Man skulle kunna tänka sig att de skulle få ta del av samma villkor. Jag tycker att de helt utan egen förskyllan blir en bricka i ett spel här. Jag kan fortfarande inte förstå att majoriteten inte kan inse att man offrar de hyresgäster som råkar ingå i den här försäljningen. Ni vet ju i och för sig att vi tycker att det bästa hade varit att det inte hade sålts över huvud taget. Men när man nu gjorde det skulle man ha undantagit hyresgästerna. Det hade varit anständigt.

Anförande nr 44

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och fullmäktige! Det här köpet är helt och hållet avklarat nu. I fredags fick staden sina miljarder och äganderätten har nu gått över. Återigen vill jag understryka att de hyresgäster som bor i de fastigheter som Boulton nu har köpt omfattas av alla Sveriges lagar och regler, som är långtgående när det gäller skyddet för hyresgäster. Det handlar både om vilka rättigheter man har och, naturligtvis, om en del av de skyldigheter man har som hyresgäst. Det är ingenting som kommer att förändras där.

Man kan tycka vad man vill om informationen. Min erfarenhet av information är att det inte spelar så stor roll hur mycket man informerar – människor uppfattar alltid att de inte har fått tillräckligt med information. Detta hade man säkert kunnat göra mycket bättre. Men det har funnits brev som har gått ut till hyresgästerna. Det har också funnits hänvisning till exakt vem man ska vända sig till om man vill söka mer information.

Den här försäljningen är ingenting som skiljer sig från de försäljningar som tidigare majoriteter har gjort i staden. Det gäller till exempel i en tidigare konstellation i slutet av 90-talet. Jag tror att rekordet fortfarande ligger på de 10 000 hyresrätter som Annika Billström sålde. Det är naturligtvis ingenting som skiljer hyresgästernas rättigheter i det här fallet från de försäljningar som tidigare har skett i staden.

Anförande nr 45

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina! Jag tänker inte ta ansvar för några tidigare försäljningar som Billström ska ha gjort. Det här är ett väldigt speciellt ärende. När du säger att köpet helt och hållet är klart är det lite grann en sanning med modifikation, för det är faktiskt överklagat. Det ska väl ändå behandlas i laga ordning. Överklagandet baserar sig på att det i underlaget stod att man skulle förbinda sig att bevara och utveckla förortscentrum. Det står inte i köpekontraktet, vilket är ganska oroväckande för alla dem som bor i de här områdena.

I både Ringen och Fältöversten finns det till stor del äldre och ganska sjuka hyresgäster. Det är ju byggt för dem; de skulle flytta in där därför att de skulle ha nära till service, vårdcentral och apotek. Jag tycker att det borde vara en extra anledning att vara varsam, för det är många hyresgäster som inte alls är intresserade av att ge sig ut på bostadsmarknaden. De vill ha trygghet i sitt boende och de vill naturligtvis också veta att vårdcentral, apotek och så vidare kommer att finnas kvar i

de här centrumbildningarna. Det gäller särskilt hyresgästerna i de hyreshus som staden har byggt för dem. Där borde man väl kunna tänka sig att göra en annan lösning än att låta dem följa med i hela den här stora utförsäljningen till Boulton. Jag förstår att det inte är det som har varit huvudpunkten för er. Ni har inte brytt er särskilt mycket om de här hyresgästerna, utan ni har velat ha in pengarna för att sälja centrumanläggningarna. Men jag tycker att ni kunde ha uppträtt på ett anständigt vis.

§ 14 Interpellation om flyktingars bostadssituation i Stockholms stad (nr 2007:24)

Anförande nr 46

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 47

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag ber att få tacka borgarrådet Alvendal för svaret. Vi kan vara överens om att Sverige ska ha en generös flyktingpolitik som vi kan vara stolta över. Men mycket finns kvar att göra för att förbättra flyktingmottagandet. Ett tryggt boende är en av grunderna för ett framgångsrikt integrationsarbete.

En del av svaret på den första frågan handlar om den individuella friheten att bosätta sig var man vill. Det låter väldigt tjugigt, tycker jag. Men har Kristina Alvendal verkligen funderat över vad som sätter gränser för den friheten? Gränserna sitter vanligen i individens plånbok. Gränserna sitter också i attityder hos de privata fastighetsägare som inte accepterar hyresgäster med låga eller osäkra inkomster. Inte heller ställer de lägenheter till förfogande för bostadsförmedlingens förtursavdelning.

Det går inte heller att jämföra Per från Skara som ska börja jobba på ett IT-bolag i Kista eller Lisa från Ludvika som ska börja studera i Stockholm med Hadel från Irak. Varken Skara eller Ludvika är krigshärjat; det vet jag som kommer från Ludvika. Varken Per eller Lisa kan tvingas fly från sina hem för att överleva. Vad vet Kristina Alvendal om vad Hadel har tvingats uppleva? Många av de flyktingar som kommer lider av posttraumatiska stressyndrom och andra skador. De är i behov av långsiktig behandling, som många gånger inte kan erbjudas i andra delar av Sverige. I Stockholm finns Röda Korsets mottagning och en mottagning på KS. Dit är det kö på minst två till tre månader.

Den kötid som Kristina Alvendal syftar på i sitt svar är en bluff. Köbonusen skulle ges till boende i allmännyttans lägenheter i ytterstaden och rendera lägenheter i innerstaden och i närförort. Men eftersom ombildningar vanligen sker just i innerstaden och i närförort kommer det inte att finnas några lägenheter att få med denna köbonus. Kristina Alvendals tal om rimlig hyressättning i förhållande till läge innebär mycket höga hyror i innerstaden – om det nu finns kvar några hyresrätter där. Vi kan inte låsa ute låginkomsttagare och cementera innerstaden som ett Rikemans-Skansen. Då kan man tala om segregation.

Svaret på fråga 2 lyder: Ombildning av hyresrätter till bostadsrätter utestänger för alltid låginkomsttagare från de fastigheter där ombildning sker. Det hjälper knappast de flyktingar som behöver bostad. Tillgången till hyresrätter minskas i och med omvandlingen.

Bostadsförmedlingen förmedlade mycket riktigt nära 10 000 lägenheter under 2006, men inte till hushåll med osäkra eller låga inkomster. Det handlar bland annat om flyktingfamiljer. Det antalet gäller endast allmännyttan till viss del, men det är den allmännytta som Kristina Alvendal och den borgerliga majoriteten nu vill ombilda till bostadsrätter.

Det behöver byggas fler hyresrätter, men den borgerliga riksmajoriteten avskaffar det statliga ränte- och investeringsbidraget. De förväntade effekterna av detta blir att färre hyresrätter byggs. Just nu byggs inga, eller hur?

Kristina Alvendal säger också att flyktingar efter en tid i Sverige ges möjlighet att äga sitt boende. Men vet du – jag tror faktiskt att det är viktigare att de över huvud får en bostad. Det är just det som flyktingarna inte får med er bostadspolitik.

När det gäller fråga 3 är det inte förenligt med FN:s konvention om barns rättigheter att inte erbjuda barn ett tryggt boende. Vilka åtgärder tänker du vidta, Kristina Alvendal, för att FN-konventionen ska uppfyllas? Det skulle jag gärna vilja ha svar på.

Anförande nr 48

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Margareta Johansson! Jag tycker att interpellationen var väldigt bra. Jag hoppas att debatten också kommer att handla om att vi har ett gemensamt ansvar för hur situationen ser ut i dagsläget. Om man lyssnar på ditt anförande skulle man kunna tro att alla flyktingar hade en bostad för ett år sedan, innan den borgerliga majoriteten tillträdde i staden. Så är det ju inte riktigt.

Men du har helt rätt i att boendet absolut är en viktig del för människor som kommer från andra länder till Stockholm med ofta ganska bekymmersamma förutsättningar. Vi vet till exempel alla vilken typ av illegal hotellverksamhet som sker runtomkring i vår stad. Människor tvingas ligga tillsammans med 10–20 andra på madrasser på golvet och liknande.

När jag tar upp friheten att bosätta sig var man vill menar jag naturligtvis den rätt som man har som ny invånare i vårt land att just bosätta sig var man vill. Vi har inte enligt lag hänvisningsplikt. Vi kan inte säga nej till människor som vill bosätta sig i Stockholm. Än så länge tycker jag att det är en bra princip. Vi vet att den har ställt till med en del bekymmer för många kommuner runtomkring Stockholm. Det är en diskussion som rikspolitiker för – huruvida vi ska ha olika typer av kvoter i mycket tydligare bemärkelser. Men än så länge tror jag att det är helt riktigt som du säger; det som är absolut mest avgörande är tillgängligheten på bostäder. Där har vi också ett gemensamt ansvar för att tillsammans med kringkommunerna se till att fler kommuner tar ett ansvar för att öppna upp bostadsmarknaden för fler. Det är ett av landshövdingens nya uppdrag att samarbeta med kommunerna runtomkring i länet för att se till att vi åstadkommer en så bra situation och en så bra introduktion för nya stockholmare som möjligt.

Stockholm ska vara öppet för alla oavsett bakgrund. Det var sagt mer som en spegling av att alla självfallet har olika erfarenheter. Det var inte meningen att det på något sätt skulle framstå som att Ludvika är samma sak som Irak. Jag tror att du förstod själva kontentan i detta; vi vill att Stockholm ska vara öppet för alla oavsett vilken bakgrund man har.

Vi har i dagsläget drygt 100 000 kommunala hyresrätter. Det är min starka övertygelse att även om det är ett antal tusen som väljer att köpa sin lägenhet så kommer

det fortfarande att finnas många kommunala hyresrätter. Dessutom planerar de kommunala bostadsbolagen att bygga ungefär 6 000–8 000 nya hyresrätter under de kommande åren. Den kommunala hyresrätten kommer att finnas kvar i Stockholm. Det är klart.

Anförande nr 49

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Visst kommer det kanske några nya bostäder, men man kan också fråga sig vilken hyreskostnad det handlar om när man väljer att sälja ut eller slumpa bort våra allmänna gemensamma bostadsbolag till en alldeles för låg kostnad. Då minskar man också möjligheterna för människor med en liten plånbok att bosätta sig var som helst i staden.

Det är trevligt att du tycker att interpellationen är bra och att vi har ett gemensamt ansvar. Det tackar jag för. Men jag tycker faktiskt inte att vi bortsåg från den här frågan. Vi har jobbat hårt med att skapa boenden för alla olika typer av människor även när vi har haft majoritet. Jag tycker att ni är på väg att ta bort möjligheten att bosätta sig var som helst. Jag är väl medveten om att människor bor många tillsammans. Jag bor själv i en sådan stadsdel. Där är det många som bor tätt i lägenheterna runtom.

Men jag tycker inte riktigt att du svarar på frågorna. Hur ska vi komma till rätta med problemet? Det gäller framför allt den sista frågan om FN:s konvention om barns rättigheter. Hur jobbar vi vidare med den frågan när det gäller barns rätt till ett tryggt boende? Vi vet att många av de här barnen forslas runt. Även om man nu kan välja sin skola så är det inte alltid lätt när man ena stunden bor på ett ställe i staden och nästa stund på ett helt annat ställe. Man ska ha tillgång till en bra skola. Det är många frågor som jag inte tycker att jag har fått riktiga svar på.

Anförande nr 50

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Det var ju fantastiskt bra att jag hade minst ett ytterligare inlägg eftersom jag inte riktigt hann med att svara på alla Margaretas frågor i det förra inlägget. Jag hade inte glömt bort FN:s barnkonvention.

Jag ska svara på några andra frågor som du tog upp i ditt tidigare inlägg. Det handlade om att vi nu inte kan förmedla några hyresrätter genom bostadsförmedlingen. Det är tyvärr felaktigt. Jag tycker i och för sig att det är glädjande att just det påståendet var fel. Vi har nämligen aldrig förmedlat så många hyresrätter som vi gör nu genom bostadsförmedlingen. Det är någonting som fortsätter. Det är också så att bostadsförmedlingen har ett specialuppdrag att förmedla till exempel medicinska förturer, som just är någonting som en del flyktingar behöver.

Ytterligare ett av de sätt som vi har att till exempel komma åt de illegala hotellverksamheterna och annan typ av olaglig andrahandsuthyrning är det specialuppdrag som de tre kommunala bostadsbolagen nu har fått. Det handlar om att sätta in extraresurser för att just stävja denna olagliga andrahandsuthyrning. Det handlar inte om att vi vill komma åt dem som bor i andra hand, utan det handlar om att försöka hjälpa människor som i dagsläget bor oerhört osäkert, utan besittningsskydd. Ofta betalar de långt över den hyra som det är lagligt att ta ut. Det handlar om att människor ska

kunna bo tryggare med besittningsskydd framöver. Det gäller naturligtvis även flyktingar. Det handlar också om att genom att vi får olagligt andrahandsuthyrda lägenheter förmedlade genom bostadsförmedlingen kan fler människor få en lägenhet genom bostadsförmedlingen.

Jag tycker alltid att det är ganska intressant att lyssna till en del vänsterretorik, framför allt när det handlar om allas lika rätt till en lägenhet inne i stan. Jag skulle vilja fråga dig om du har en uppgift om hur många före detta flyktingar som bor i Stockholms innerstad. Ni har skapat en bild av att innerstadsmarknaden finns öppen för alla. Men så är det faktiskt inte i dagsläget.

Jag kommer nu till din sista fråga, om FN:s barnkonvention. Vi har bland annat fått revisorernas kritik i staden mot att staden inte har tagit hand om framför allt unga flyktingar. Det pågår ett översynsarbete från stadsledningskontoret när det gäller de introduktionsplaner som även barn och ungdomar är berättigade till och som skolorna har hand om i dagsläget. Vi kommer att göra en översyn av detta just för att få den goda uppföljning som staden inte har fått. Du beskriver problemet korrekt. De flesta nyanlända som kommer till Stockholm från andra länder flyttar ofta runt, och därför brister uppföljningen.

Anförande nr 51

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och ni stockholmare som följer debatten! Kristina Alvendal pratar om det vi säger om alla medborgares lika värde och lika möjligheter att bo var man vill, till exempel. Hon ställde också en fråga om hur många flyktingar som de facto bor på de attraktiva adresserna innanför tullarna. Jag har tyvärr inte den statistiken, Kristina. Men det vore intressant om du kunde gräva fram den med tanke på din politik med utförsäljning av allmännyttan.

Svenska Bostäder, som du och jag sitter i styrelsen för tillsammans, riskerar på knappt ett år att tappa 25 procent av sitt bestånd. Tror du att den här politiken kommer att öka eller minska möjligheten för de flyktingar som kommer att behöva en bostad så småningom i Sverige? Jag skulle gärna vilja ha svar på min fråga, tack.

Anförande nr 52

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag förstår att Mehdi inte har den statistiken. Den ger ju ingen positiv bild av den tidigare rödgröna majoriteten i riksdagen och den tidigare mandatperiodens politik i det här huset. Det är nämligen väldigt ovanligt att människor får en lägenhet inne i staden.

Men jag kan trösta dig med att vi genom att vi säljer en hel del fastigheter nu kommer att få en väldigt bra ekonomi i bostadsföretagen, vilket i sin tur kommer att leda till att vi kommer att kunna bygga nya hyresrätter även inne i stan. Om det är någonting som bostadsmarknaden behöver oavsett om det handlar om en person som kommer som flykting från ett annat land, en person som flyttar in till Stockholm eller en ungdom som vill flytta hemifrån så är det just fler bostäder. Vi är överens – de flesta partierna i den här salen – om att det är fler lägenheter och fler hem som behövs för att en fungerande bostadsmarknad ska kunna finnas även i Stockholm.

Anförande nr 53

M e h d i O g u z s o y (v): Jag vill först besvara det här med att ett av skälen till att ni vill sälja allmännyttan skulle vara att bygga nya lägenheter. Den ekvationen får jag inte riktigt att gå ihop. Det vi gjorde när vi styrde den här staden var att inte sälja en enda lägenhet. Vi reade inte ut en enda lägenhet som kommunen hade. Dessutom satte vi i gång bygget av 20 000 lägenheter. Det är tack vare det som rörligheten i bostadskön har ökat. Tyvärr kommer utvecklingen att mattas av ganska snart på grund av den politik som ni står för i dag. De flesta lägenheter som blir föremål för försäljning är lägenheter som finns i de attraktiva områdena i Stockholms innerstad.

En annan viktig detalj är det som du säger om att ni säljer för att bygga till exempel även i de attraktiva delarna av Stockholm. Bolagens problem är inte att de har dålig ekonomi. Deras problem är att man helt enkelt säljer beståndet och gör det svårare för invånare som köar för en bostad att få det inom en rimlig tid. Det är det som är problemet. Flyktingar som kommer hit hamnar sist i kön. Det är arbetslösa, ungdomar, hemlösa och människor med låga inkomster som har svårast att komma in på bostadsmarknaden. Flyktingar hamnar tyvärr längst ned i hierarkin. Du bidrar inte med din politik för att underlätta för dem att komma åt en rimlig bostad, Kristina. Med din politik blir det ännu svårare för dem att få ett hyreskontrakt där de önskar bo.

Anförande nr 54

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Det var tråkigt att Alvendal inte har några fler inlägg. Jag hade heller inte tänkt delta i den här debatten, men det är svårt att låta bli när det inte finns någon rim och reson i det en ansvarig politiker slänger sig med i debatten. Jag tycker att det är tråkigt att höra. Därtill kommer påståendet att det skulle vara den tidigare rödgröna majoritetens fel att det inte bor några flyktingar i innerstaden. Men hallå, vilken verklighet lever Kristina Alvendal i? Det måste man fråga sig.

Vi tog över 2002 efter en majoritet som var borgerlig, som du och dina partikamrater fanns i. Det var ungefär samma majoritet som vi har nu, med en viss skillnad. Under den perioden ombildades 12 000 lägenheter i Stockholm till bostadsrätter. 10 000 av dem låg i Stockholms innerstad.

(O r d f ö r a n d e n : Förlåt, nu får jag avbryta dig. Det här handlar om flyktingars bostadssituation.)

Ja, det handlar om varför det inte bor några flyktingar i Stockholms innerstad.

(O r d f ö r a n d e n : Nej, det är klara regler när det gäller interpellationer. Det är det som det är interPELLerat om som vi ska tala om.)

Men det är ju det jag pratar om, varför det inte bor några flyktingar i innerstaden.

Utöver den problematiken infördes mellan 1998 och 2002 till och med ett förbud för de allmännyttiga bostadsbolagen att bygga några lägenheter. Jag satt själv i gatu- och fastighetsnämnden. Det var i yttersta undantagsfall som det tilldelades några markanvisningar över huvud taget till hyresrätter. Det var nästan bara bostadsrätter,

och det, Kristina Alvendal, är en mycket stor bidragande orsak till att bostadssituationen ser ut som den gör i Stockholms innerstad. Det är också en bidragande orsak till att det inte finns så många före detta flyktingar som bor i Stockholms innerstad.

§ 15 Interpellation om svart handel med allmännyttans hyreslägenheter (nr 2007:31)

Anförande nr 55

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ska be att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 56

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag får börja med att tacka för svaren på de frågor jag ställde till dig i min interpellation. Jag vill dock påpeka att svaren på mina frågor är intetsägende och vaga. Borgarrådet vill inte se sambandet mellan att staden rear ut kommunens attraktiva lägenheter till underpris och olaglig handel med stadens egendom. Hon skyller olaglig handel med stadens lägenheter på att marknaden är hårdreglerad. Det förvånar mig föga att högern jobbar febrilt med att införa marknadshyror, trots att man innan valet lovade att inte införa marknadshyror.

Ordförande, fullmäktige! Olaglig handel med kommunens lägenheter är enligt min mening konsekvensen av den ansvarslösa bostadspolitik som borgarna har stått för de senaste decennierna. Stadens lägenheter har sålts till underpris och gjort några stockholmare till miljonärer på bekostnad av andra medborgare som köar för att få ett lägenhetskонтракт.

En annan viktig faktor som borgarrådet bortser från är utbudet av lägenheter. När man säljer ut blir det naturligtvis svårare för människor att kunna få ett lägenhetskонтракт. Det borde vara självklart för var och en. När utbud och efterfrågan inte matchar varandra riktigt leder det onekligen till att människor resonerar som så att får jag inte en lägenhet kanske jag kan göra något olagligt. När ni dessutom rear ut allmännyttans lägenheter till underpris, där många människor har gjort sig rejäla ekonomiska förtjänster, bidrar det tyvärr till att människor blir benägna att ta till olagliga åtgärder.

Ni står för lag och ordning men du bryr dig inte. Det du säger i ditt svar är att de här bostadsbolagen har fått direktiv om hur de ska öka kontrollen för att hindra detta. Såvitt jag vet kommer det tyvärr inte att leda till att man förebygger svarthandeln med lägenheter. Det finns inga säkra uppgifter för omsättningen, men en halv miljard har figurerat i medierna. Jag är tyvärr inte nöjd med de svar som du ger mig.

Anförande nr 57

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Mehdi! Det är helt riktigt som du säger att det är fullständigt oacceptabelt med den svarthandel som sker i dag på Stockholms bostadsmarknad. Du lyckades till och med ta i lite i underkant. Det är 1 miljard som omsätts. Det är inte riktigt bekräftat, men Fastighetsägarföreningen har räknat fram att svarthandeln med hyreskontrakt omsätter ungefär 1 miljard kronor. Det har blivit lite bättre på senaste tiden, men fortfarande är det totalt oacceptabelt.

Det finns säkert en del kontrakt i de tre kommunala bostadsbolagen som har sålts olagligt, kanske på grund av, precis som du säger, att det finns en möjlighet att ombilda till bostadsrättsförening. Men de sålda kontrakten har varit ett problem länge i de kommunala bostadsbolagen. Det är därför som det faktiskt är relevant att just redovisa vilka metoder som bostadsbolagen har fått i uppdrag att använda sig av för att stävja svarthandeln. Den är ju lika oacceptabel oavsett om det handlar om att man i framtiden eventuellt ska ombilda eller om man i framtiden vill bo kvar som hyresgäst. Det är en helt oacceptabel olaglig verksamhet som pågår och den ska vi som ägare för våra kommunala bostadsbolag aldrig acceptera.

Däremot blir jag lite betänksam när du säger att vi är på väg att införa marknadshyror. Jag skulle gärna vilja att du redovisar för fullmäktige på vilket sätt vi under det senaste året har verkat för att införa någonting som du kallar för marknadshyror. Mig veterligt har det varit eniga bolagsstyrelser som har fattat beslut om hyresförhandlingarna i alla de tre kommunala bostadsbolagen. Det vore väldigt bra om du kunde redovisa det, så kunde jag åtminstone få vara med och debattera på vilket sätt vi har infört marknadshyror.

Sedan är det också så tröttsamt att höra framför allt Vänstern – nu blir jag lite politisk i slutet av mitt anförande – säga att vi rear ut och att vi säljer fastigheter till underpris. Om vi inte ska göra värderingarna som de privata fastighetsägarna gör, det vill säga värdera fastigheten som exklusiv försäljning till bostadsrättsförening, för det finns ju bara en köpare och det är hyresgästerna som bor där i dag, vad tycker du då, Mehdi, att vi ska ta betalt för de fastigheter som vi säljer?

Anförande nr 58

M e h d i O g u z s o y (v): Först vill jag säga att vi inte ska sälja stadens lägenheter till underpris. Du kan väl redovisa för mig hur mycket pengar människor tjänade på att köpa till underpris förra gången ni styrde staden och sålde 12 000 lägenheter. De gjorde enorma klipp. Det här skedde på bekostnad av andra invånare. Jag undrar vart likhetsprincipen för alla medborgare tar vägen när det blir någon slags lotteriverksamhet i kommunen. De som besitter de här lägenheterna gör sig miljonklipp.

Sedan ställde du frågor om marknadshyror. Då vill jag att du preciserar dig när du säger hårdreglerad marknad. Vad menar du med det? Är inte det att hyresmarknaden är reglerad och att det är bra? Det är liksom en partsöverenskommelse mellan Hyresgästföreningen och allmännyttan som företräds av Sabo. Du har tagit initiativ till att de allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholm ska lämna Sabo. Är inte det ett uttryck för att införa marknadshyror? Är det inte ett uttryck för marknadshyror när du säljer ut allmännyttan innanför tullarna så att det inte finns något jämförelseobjekt när hyrorna ska sättas hos de privata värdarna? Är inte det ett första, kraftigt steg mot marknadshyror? Jag skulle gärna vilja ha svar på mina frågor.

Anförande nr 59

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att det råder något litet missförstånd om underprissättningen och realisationen som Vänsterpartiet hävdar att vi genomför. Du frågade ungefär hur stora vinster som gjordes. Jag kan inte redovisa individ för

individ under 1998–2002, men jag kan redovisa ungefär i storleksordningen vad stadens bostadsbolag tjänade på att sälja fastigheterna. I runda slängar var det ungefär 2 miljarder per bostadsbolag i reavinster. Om man tycker att det var för billigt, att staden skulle ha gjort ännu större vinster, kan man naturligtvis ha den åsikten. Samtidigt är avvägningen hela tiden att man inte ska ta mer betalt i staden än värderingarna faktiskt ger. Vi säljer nu ett antal fastigheter som vi har genomfört värderingar av där bostadsbolagen kommer att göra reavinster på upp mot 300 procent. Jag vet inte om det är att sälja för billigt och att undervärdera.

Poängen med den typ av försäljningar som vi genomför nu är att både köpare och säljare är vinnare. Det är väl fantastiskt att enskilda hyresgäster som tidigare aldrig har tänkt tanken att de ska kunna köpa sitt boende helt plötsligt kan köpa sitt boende och kanske med en vinst i framtiden också kan köpa det boende som de har drömt om men aldrig trott att de ska kunna få förverkliga. Det är väl en jättebra affär vi kan göra, både för stockholmarna och för hyresgästerna. Staden får stora reavinster som vi kan bygga nytt för, och hyresgäster gör en bra investering för framtiden om de så vill.

Du säger återigen att du inte vill sälja till underpris. Men till vilket pris vill Vänsterpartiet sälja då?

Sedan har du nog fått om bakfoten att utträdet ur Sabo har någonting med marknads-hyror att göra. De har ingenting med varandra att göra. Att vara medlem i en medlemsorganisation har ingenting med de lagar och regler som finns på den svenska hyresmarknaden att göra. Att vi går ur Sabo betyder att vi nu får förhandla fram en ny förhandlingsordning med Hyresgästföreningen, men vi kommer fortfarande att förhandla hyran med Hyresgästföreningen. Jag har väldigt svårt att se att just Hyresgästföreningen skulle gå med på någon form av marknadshyror. Det som står i svaret är just ett konstaterande om svarthandeln med kontrakten, det vill säga att en reglerad marknad alltid skapar utrymme för en svart marknad eftersom betalningsviljan överstiger den i det här fallet reglerade hyran. Det finns många exempel på reglerade marknader där det skapas en svart handel.

Anförande nr 60

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill säga ännu en gång, Kristina Alvendal och övriga fullmäktigeledamöter, att Vänsterpartiet inte vill sälja en enda kommunal lägenhet. Det vill vi inte göra. Därför vill jag inte diskutera någon prissättning vad gäller realisation. Om du jämför med den handel som sker på den reguljära bostadsmarknaden kan du se att ert pris vad gäller köp av lägenheter är långt under. Det är 70 procent av det priset. Tycker inte du att det är orättvist mot de människor som inte råkar bo i allmännyttans lägenheter att de måste betala 30–40 procent mer?

Du säger att marknaden är överreglerad och att det skapar utrymme för olaglig verksamhet. Ni moderater brukar alltid slå er för bröstet och stå för lag och ordning. Du råkar sitta i Polisstyrelsen i Stockholm också. Där har du verkligen reell makt att påverka för att hindra att den olagliga verksamheten pågår. Det finns undersökningar som visar att rätt många människor i dag bor olagligt i andra hand hos allmännyttan.

Dessutom sker skenbyten på grund av att ni lovar människor realiserade bostäder. Det kan förändra majoritetsförhållandena, Kristina Alvendal. Ett bostadskvarter som egentligen inte skulle få majoritet för att omvandla får det på grund av att vissa köper kontrakt och därmed förändrar majoritetsförhållandena. Det är väldigt allvarligt.

Lösningen för att förebygga att svart handel inte förekommer kanske är att lugna ned sig ett tag och se vad man kan göra. Du säger att människor som är bokförda på de aktuella adresserna har möjlighet att köpa de kommunala lägenheterna. Men jag menar att man över en dag kan bokföra sig på en adress. Det är inte så svårt, eller hur? Det är inte ett så jättebra argument som du säger för att hindra att människor handlar svart med kommunala lägenheter.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina! Jag ville kommentera det som sades om marknadshyror. Det är alldeles riktigt att ni inte har infört några marknadshyror, men det är också sant att er sittande regering har givit den bostadspolitiska utredning som arbetar just nu direktiv att avskaffa allmännyttans hyresnormerande roll. Det är ett stort steg mot marknadshyror. Det är tyvärr så att nästan alla partier utom Vänsterpartiet har ställt sig bakom det här i Sabo.

När det gäller vad utträdet ur Sabo betyder vill jag peka på att en roll som Sabo har är att när man inte kommer överens om hyran tas ärendet till en hyresmarknadskommitté. Det har väl varit så under alla de senaste åren i Stockholm att man inte har kommit överens mellan de kommunala bostadsbolagen och Hyresgästföreningen. Om man inte har den här hyreskommittén att tillgå hotar väl kaos när det gäller hyressättningen i Stockholm. Det får ni ta ansvar för eftersom ni träder ut ur den gemensamma förhandlingsordningen.

När det gäller grundfrågan, svarhandeln, måste man väl i alla fall säga att det är ett stort problem och att det inte är någon som har en absolut lösning. Men det blir inte mindre svarhandel för att det finns färre lägenheter, och det är så det kommer att bli framöver. Det är bristen som orsakar svart handel. Det ser inte ut som om ni har någon vidare lösning på det här problemet. Det verkar snarare som om ni vill förvärra situationen.

Anförande nr 62

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, Mehdi och Ann Mari! Det var ju så att jag inledningsvis och även i mitt skriftliga svar konstaterade att det är oacceptabelt med all svart handel med hyreskontrakt. Jag är ledsen att göra Mehdi lite besviken, men min roll i polisstyrelsen har jag föga användning för när det gäller detta. Jag tror att jag har större möjligheter att stävja svart handel som ordförande i ett bostadsbolag i Stockholm där det faktiskt handlar om att bostadsbolagen aktivt måste kontrollera olika typer av byteshandlingar. Jag ska inte säga att man har varit slapp, men man skulle kunna anmäla en del byten mer offensivt, i Hyresnämnden till exempel.

Det var bra att du tog upp den olagliga andrahandsuthyrningen. Det är just någonting som faktiskt den nya majoriteten har tagit tag i ordentligt. Det har absolut funnits riktlinjer i bostadsbolagen tidigare. Men nu har vi tillsatt heltidstjänster som bara

jobbar med det. Svenska Bostäder tillsatte en tjänst för att bara jobba på Järvafältet med den frågan och kunde under en enda månad i våras friställa 32 lägenheter som var olagligt uthyrda, det vill säga att någon skodde sig på de människor som bodde i lägenheterna. Det tycker jag är positivt.

Om man verkligen vill stoppa svarthandeln med hyreskontrakt skulle jag föreslå Vänsterpartiet att slå följe med de privata fastighetsägarna och helt enkelt sätta stopp för bytesrätten, att man inte får byta en etta mot en fyra, en fyra mot en trea eller en innerstadslägenhet mot en förortslägenhet. Då finns det inga möjligheter att ha någon svartmarknad. Men då gör man så att säga en annan begränsning i hyresrätten också. Det är ju vad som gäller om ni verkligen vill se till att stoppa bytesrätten utan att göra någon annan förändring när det gäller hyresrätten.

Nej, Mehdi, det är inte så att vi gör någon underprissättning. Du vill inte släppa det, och jag kan inte låta saker och ting som är felaktiga stå oemotsagda. Vi har ett marknadspris på de fastigheter vi säljer. Vi gör precis samma värderingar som de privata bostadsföretagen gör. Jag har aldrig hört dig beskylla de privata fastighetsägarna för att göra dåliga affärer och för att underprissätta sina försäljningsobjekt. Vi gör precis lika bra affärer som de privata fastighetsägarna gör.

Slutligen vill jag säga till Ann Mari Engel att hyresmarknadskommittén, som vi kan nyttja eftersom vi har varit medlemmar i Sabo, är någonting som faktiskt Stockholmsbolagen väldigt sällan har använt sig av. Vi har väldigt ofta kommit överens lokalt. I de få fall vi har behövt hyresmarknadskommittén har inte hyresmarknadskommittén kommit överens utan hänvisat ärendet tillbaka till de lokala förhandlingarna. Så vi har tyvärr inte haft någon nytta av detta.

§ 16 Interpellation om upprustning av ytterstaden (nr 2007:32)

Anförande nr 63

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ska be att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 64

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Bakgrunden till interpellationen var ett brev som föreningen Husby Unite skickade till Svenska Bostäders styrelse med anledning av det som det nog är rätt att kalla försäljningsbrev som gick ut från respektive ordförande i de olika bostadsbolagen. Det talade om hur bra allting skulle bli om man ombildade till bostadsrätt, i alla fall enligt min tolkning av brevet, som jag har sett. Av Husby Unites sätt att ställa skriftliga frågor till Svenska Bostäders styrelse kan man inse att de gjorde ungefär samma tolkning.

Jag vill i alla fall tacka för svaret. Det jag vill lyfta fram utöver det som finns både i interpellationen och i det skrivna svaret är att borgarrådet i sitt svar också utesluter det kanske viktigaste i Husby Unites frågeställning. Den andra frågan handlar nämligen om på vilket sätt det är en bra investering för hyresgästerna att köpa förfallna bostadshus så att försäljningsintäkterna kan finansiera byggandet av nya och dyra hyresrätter i andra delar av Stockholm som de boende i Husby själva inte kommer att kunna efterfråga. Husby Unite är en förening för dem som bor i Husby. Det tycker jag kanske är den allra viktigaste frågan. Det enda svar de egentligen får, eftersom de fortsätter med sin fråga och också säger att det finns bekräftade rapporter om diskriminering på bostadsmarknaden, är att borgarrådet säger att det inte existerar någon diskriminering på bostadsmarknaden. Jag skulle vilja säga att den marknad som har den allra största strukturella diskrimineringen i vår stad är just bostadsmarknaden. Jag blev lite förvånad över att borgarrådet så lättvindigt viftar bort den frågeställningen. Jag tror att den är en av de allra viktigaste.

Det handlar inte bara om den etniska diskrimineringen utan också om den ekonomiska diskrimineringen, alltså det faktum att människor som bor i Husby, eller varför inte i andra stadsdelar i Stockholm där medelinkomsten är förhållandevis låg, aldrig kommer att ha en möjlighet att köpa sig en bostadsrätt i Stockholms innerstad. De kommer heller inte att ha en möjlighet att flytta till de av Alvendal utlovade nyproducerade hyresrätterna i Stockholms innerstad. Först och främst behövs inte några extra pengar för att bygga dem, eftersom vi när vi bygger i våra aktiebolag – om inte Alvendal tänker lägga om politiken – gör det med kalkyler som faktiskt håller ihop. De går ihop i slutändan, vilket gör att det är de hyresgäster som flyttar in som också är med och betalar lånen och finansieringen av de nya bostäderna.

Det finns egentligen två anledningar till att jag blir upprörd över att man viftar bort just diskrimineringsfrågeställningen. Det är inte bara så att det hos de privata fastighetsägarna finns en väldigt utbredd strukturell diskriminering. Det finns det faktiskt många rapporter som pekar på. I våra allmännyttiga bolag har vi försökt jobba för att hålla den borta. Men när Alvendal har tillträtt i Svenska Bostäder och de andra allmännyttiga bolagen har gått efter har man ju spätt på den strukturella diskrimineringen genom att införa än högre godkännandekrav. Tidigare, och de

kraven ligger fortfarande kvar, har vi högre godkännandekrav när det gäller nyproduktion, alltså inkomstkrav, vilket jag också tycker är rimligt. Det kan inte vara rimligt att vi sätter människor som inte har råd att betala sina hyror i skuldfällor. Men även i det gamla beståndet har man spätt på den strukturella diskrimineringen genom att säga att i vissa bostadsområden måste man ha fast anställning. Dit får man inte flytta, till exempel till Husby för den delen. Man spär på den, och jag tycker att det är tragiskt. Det känns väldigt lättvindigt.

Jag skulle gärna vilja höra vad borgarrådet faktiskt tycker om just diskriminering och att den politik som förs kommer att spä på den än mer. Vi kommer att få se en ännu större segregation. Vi kommer att få se en ännu större uppdelning. Det ligger inte på de individer som bor i de här stadsdelarna att rätta till det. Ska någon rätta till det måste det vara politikerna. Men det som händer just nu är att diskrimineringen bara förvärras.

Anförande nr 65

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Teres Lindberg! Det är riktigt att Husby Unite har skrivit ett brev till Svenska Bostäder. De har självklart också fått svar, långt innan vi haft möjlighet att debattera frågan här. Vi konstaterade i en annan interpellationsdebatt att det tar sådan tid innan man får upp frågorna på bordet i den här salen.

Jag är glad att du tar upp anledningen till brevet, det vill säga ett annat brev som jag skickade i samband med att det blev möjligt för hyresgästerna att ombilda. Det är en ganska viktig konsumentupplysning, tycker jag. Om man genomför en möjlighet ska vi från politiskt håll och från stadens håll upplysa människor i hela staden om vad som gäller. Interpellanten har också anmält brevet till revisorerna. Men revisorerna hade ingenting att anmärka på att jag som borgarråd och Björn Ljung som ordförande i Stockholmshem skickade brevet. Det var bra att jag fick säga att jag blev friad från interpellantens anmälan.

Men när det handlar om de här fastigheterna i framför allt Husby, där naturligtvis Husby Unite är aktiva, har det hänt en del sedan interpellationen skrevs. Svenska Bostäder har fått en redovisning av det totala renoveringsbehovet i hela Svenska Bostäder. Det ligger i dagsläget på ungefär 1 miljard kronor. Svenska Bostäder måste de närmaste tio åren investera 1 miljard kronor i det befintliga beståndet för att över huvud taget få en godtagbar standard. Då tycker jag att det är intressant att diskutera den plan som vi i majoriteten har för hur vi ska klara av att göra de här investeringarna genom en aktiv fastighetsförvaltning. Vi genomför en del försäljningar, vi får pengar över som vi kan bygga nya hyresrätter för men också renovera de gamla. Varifrån ska Socialdemokraterna ta pengarna? 1 miljard kronor vill ni i dagsläget lägga på de befintliga hyrorna för att ha råd att rusta upp de fastigheter som Husby United nu frågar om. Egentligen skulle det vara jätteintressant om du som tidigare ansvarigt borgarråd för ett år sedan svarade på det här eftersom det samtidigt är en historia om ett eftersatt underhåll.

Visst är det så att det säkert finns fastigheter som inte alls är bra att sälja. Det är därför som vi innan vi gör en värdering i framför allt miljonprogramsområdena också

genomför en teknisk besiktning. Om det kommer in en intresseanmälan som gäller en fastighet som faktiskt är i riktigt ruskdåligt skick tycker inte jag att vi ska sälja den utan att verkligen upplysa hyresgästerna om att det här är någonting som kanske inte är en speciellt bra investering. Ingen ska känna sig lurad.

Anförande nr 66

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kan tyvärr inte låta bli att delta i den här debatten. Kristina Alvendal påstår att hon har blivit friad av stadens revisorer när hon skickade ett brev vars innehåll var mer moderatpolitik än konsumentupplysning till de hyresgäster som vill köpa sina bostäder. Jag tycker inte att det här har skett i helt demokratisk ordning. Om det skulle vara helt demokratiskt skulle du bjuda oss som är motståndare till utförsäljningen av kommunala hyreslägenheter att också få komma till tals med hjälp av stadens resurser, där vi talar om varför staden inte ska sälja allmännyttans lägenheter. Kan du vara beredd att ge oss möjligheten att också komma till tals för att den demokratiska ordningen ska återställas? Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan.

Anförande nr 67

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Det är inte så svårt att svara på vad vi tycker om hur man ska förvalta våra bostadsbolag. Det räcker med att läsa vår budgetreservation för i år. Där står att vi är för en aktiv fastighetsförvaltning. Det har vi aldrig haft någonting emot. Däremot gör man olika uppgörelser i olika majoriteter, och vi tog över efter en mandatperiod där det hade pågått en mycket stor utförsäljning av allmännyttan och ombildning till bostadsrätt. Då, vilket Kristina Alvendal mycket väl vet, hade också våra bolag väldigt mycket pengar i kassakistan. Det fanns inget behov av att sälja fastigheter för att påbörja upprustningar. De pengarna fanns ju redan, precis som de fanns när ni tog över 1998. Men ni tömde bolagens kassakistor och sedan fyllde ni på dem genom att ombilda. Våra bostadsbolag har ekonomiskt mått väldigt bra. Det finns ingen anledning att sälja fastigheter för att finansiera upprustningar. Det är bara struntprat, skulle jag vilja säga. Den utförsäljning som nu sker är snarare ideologiskt betingad. Och det tycker jag är mycket tråkigt. Det är tråkigt för stockholmarna.

Där kvarstår också den fråga som jag lyfte fram i mitt första anförande om den strukturella diskrimineringen och den diskriminering som den nuvarande majoriteten, med Kristina Alvendal i spetsen, driver på. Den ökar än mer, uppdelningen kommer att bli än större mellan stockholmarna, beroende på vilken bakgrund man har. Hur ser du på det? Vidhåller du att det faktiskt inte finns någon diskriminering på bostadsmarknaden?

Anförande nr 68

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vill börja med den sista frågan som jag inte hann med i mitt förra inlägg. Jag ber om ursäkt för det. Den handlar om den rena etniska diskrimineringen som Teres Lindberg var inne lite grann på. Det är klart att den finns på bostadsmarknaden. Det kanske är en något olycklig formulering i svaret, men vad som avses är att de kommunala bostadsbolagen naturligtvis inte ägnar sig åt det. Sedan kan det säkerligen genom tiderna, under både din tid och min tid, ha

förekommit, men det är ju någonting som vi aktivt måste motarbeta. Det är inte acceptabelt. Men visst finns det på bostadsmarknaden i övrigt en diskriminering som framför allt är etnisk.

Sedan var du inne på en annan del av diskrimineringen och sade att den nya majoriteten har infört högre godkännandekrav som gör att flera människor inte har möjlighet att bosätta sig på vissa ställen i staden. Det måste jag säga nog var ett av de mest magstarka påståendena. Vi har ju haft den här debatten i Svenska Bostäder också. Det är bara, Teres, att gå tillbaka till vissa protokoll från en tidigare del av mandatperioden och se hur den verkliga beslutsordningen har varit.

Strax före jul avskaffade den sittande majoriteten det geografiska förbud som infördes av och fanns under den tidigare majoriteten för socialbidragstagare att bosätta sig på Järvafältet. Det var en del av den utredning som gjordes om Järvafältets helhetsperspektiv som ni godkände och som ni därför rimligen står bakom. Därför började bolaget införa högre godkännandekrav på hela Järvafältet. Det var någonting som vi avskaffade och sade att det faktiskt inte är något speciellt aktivt och bra verktyg. Möjligen behöver man jobba med högre godkännandekrav fastighet för fastighet eller gata för gata. Men ingen ska behöva vara utestängd från ett speciellt, stort geografiskt bostadsområde på grund av att man inte har en fast inkomst.

Jag tror att det var Mehdi som tog upp att du gärna ville sprida din information också. Bilda Bostad är ett ganska intressant informationscentrum som har både hemsida och ett callcenter. Där finns neutral information som faktiskt betalas av bland annat bostadsbolagen. Där kan alla hyresgäster få neutral information så att de kan fatta ett beslut om de vill ombilda eller om de vill fortsätta att vara hyresgäster. Visst vore det ändå bra att höra att Vänsterpartiet också är för att alla hyresgäster, trots att de inte har svenska som modersmål, ska ha rätt till informationen för att därefter kunna göra ett individuellt val.

Anförande nr 69

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Man kan inte annat än konstatera att borgarrådet håller på med mycket kvalificerat struntprat i dag. Du kan läsa vilket protokoll du vill och du kommer att finna att en enig styrelse i Svenska Bostäder ställde sig bakom att vi skulle ha en aktiv bostadsförmedling. *Alles!* Bolaget skulle också återkomma med hur detta skulle gå till, varpå bolaget springer i väg lite för fort möjligen eller kanske i ärenden som den nuvarande majoriteten uppskattar och sätter upp högre godkännandekrav. Det stoppade jag som ordförande i Svenska Bostäder och krävde att vi skulle ta upp det till behandling i styrelsen. När vi väl fick upp det till behandling gick ordföranden på bolagets förslag, alltså ordförande Alvendal och ingen annan. Jag betackar mig för detta struntprat.

Men de högre godkännandekraven kan man faktiskt börja fundera lite mer på vad de handlar om. Jag skulle vilja säga att det i mångt och mycket handlar just om att öka på diskrimineringen på Stockholms bostadsmarknad, inte minst med hänsyn till bostadssituationen för flyktingar som vi hade en tidigare debatt om i fullmäktigesalen. En före detta flykting i Stockholm som får uppehållstillstånd har inte en chans

att få en lägenhet. Där kötiderna är som allra kortast ställs krav på att man ska ha dokumenterad erfarenhet på bostadsmarknaden. Säg den före detta flykting som har haft det. Det finns ingen som har den möjligheten som kommer från Turkiet, Irak eller varifrån man nu kommer. Den parallellen går alltså inte ihop. Den accepteras inte heller som dokumenterad erfarenhet från bostadsmarknaden.

Man ställer också krav på fast inkomst, och säg den som precis har fått sitt uppehållstillstånd som har en fast anställning. De är inte särskilt många, Kristina Alvendal. De behöver ägna sin tid åt att studera svenska så att de på det sättet lätt kan ta sig ut på arbetsmarknaden. Det ni gör är att bara spä på diskrimineringen och ingenting annat. Jag tycker att det är tragiskt att du faktiskt förnekar det så som du gör.

Anförande nr 70

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Om någon i den här staden borde vara orolig för den utveckling som sker i Stockholm vad gäller integration, Kristina Alvendal, är det du eftersom du dessutom är integrationsborgarråd. Du säger att du avskaffade regler som hade satts upp i de kommunala bostadsbolagen av förra majoriteten. Även om du har avskaffat de reglerna betyder det i praktiken ingenting, för de lägenheter som säljs i de attraktiva områdena kommer att vara ett minne blott för de människor som eventuellt vill flytta till attraktivare områden i Stockholms kommun.

Du säger att du skickade information till hyresgäster för att ge dem möjlighet att köpa sina bostäder, och du säger att vi minsann också har möjlighet att på hemsidan bildabostad.se föra fram den politik som vi står för vad gäller allmännyttan. Det gör vi i våra kanaler och i olika forum ska du veta. Men om du hänvisar oss till det här forumet, varför använder du inte det själv i stället för den information som du skickade ut? Dessutom var det ingen information utan rent ut sagt moderat propaganda, inte någon information. Information ska i så fall vara väldigt neutral, upplysa om för- och nackdelar med att köpa en bostad av Stockholms stad.

Anförande nr 71

A b i t D u n d a r (fp): Man häpnar när man hör vad som sägs från den andra sidan salen på grund av att de själva under den tidigare valperioden har misslyckats med att lyfta fram de stadsdelar som har många problem och som människor flyr ifrån. Jag har själv deltagit aktivt i de områdena när det gäller ombildningen. Jag menar verkligen allvar med att man till och med skulle kunna gå så långt att staden skulle tjäna på att skänka halva bostadsbeståndet i ytterstaden till de medborgare som bor där för att kunna skapa engagemang, för att människor ska ta över sitt boende och se till att själva området inte blir förslummat.

Vad har vi sett tidigare? Jo, det är kriminalitet i områdena och arbetslöshet. Människor flyr från områdena. Människors status sjunker så fort de nämner de områdena, och många människor är missnöjda med det som har varit. Det vi försöker är att göra någonting åt situationen genom att erbjuda de människor som bor där att vara delaktiga. Vi ser redan en massa exempel på, till exempel i Akalla och andra områden, inte minst i Bredäng, där man har omvandlat hyresrätter till bostadsrätter,

ett engagemang och framför allt en delaktighet i boendet som har skapat mycket positiva sociala faktorer i områdena. Denna princip ligger i vår politik. Man ska se till att människorna blir delaktiga. Vi skapar möjligheterna och förutsättningarna. Men vad har ni gjort? Jo, ni har gjort att de nästan har blivit fångar i sina områden. De har inte kunnat flytta någonstans.

Det är magstarkt av er på den sidan i salen att tala om klass, framför allt Teres Lindberg som var borgarråd. Du gjorde ingenting på integrationsområdet. Kan du visa mig ett enda exempel på vad du har gjort för att förbättra i till exempel Husby, Akalla, Rinkeby och Tensta? Kan du ge ett exempel? Då skulle jag vara tacksam. Om du ger mig ett exempel kommer jag att be om ursäkt. Jag vet att du inte har gjort någonting. Men här sitter du nästan och är förbannad för att vi försöker göra någonting åt situationen. Det tycker jag är väldigt dåligt.

Anförande nr 72

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, åhörare, stockholmare och fullmäktige! När ni gick till val förra året sade ni att ni skulle sälja men att ni skulle prioritera ytterstadsområdena. Tyvärr verkar du vara väldigt okunnig om vad som händer. Det som händer, Abit Dundar, är att de hyreslägenheter som finns på de attraktiva adresser i Stockholms innerstads allmännytta där hyresgäster har anmält intresse snart är ett minne blott.

Ditt parti sade att man skulle prioritera ytterstadsområdena. Det finns klar och tydlig statistik. Du behöver inte tala om att ni minsann erbjuder människor att köpa sina lägenheter och göra något slags bostadskarriär. Det är bara nonsens. Du är okunnig i den här frågan, tyvärr. Sätt dig in i frågan! Sedan kan vi diskutera. Det spelar ingen roll om du erbjuder alla människor som bor i den här staden att köpa sina lägenheter. Verkligheten är en annan, tyvärr. Om du jämför de intresseanmälningar som har kommit från ytterstaden och de lägenheter som bostadsbolaget har i Stockholms innerstad ser du att det är som natt och dag. Du får först sätta dig in i hur det ser ut innan du kommer och anklagar oss för vad vi gjorde och inte gjorde när vi styrde staden. Vi reade inte ut allmännyttans lägenheter i centrala delar av Stockholm i alla fall.

Anförande nr 73

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag måste replikera på det du sade. Jag känner mig som Skärholmsbo faktiskt lite kränkt över ditt sätt att prata om oss i ytterstaden. Det gäller även ett inlägg som du har skrivit i tidningen. Det låter som om det är någon slags slum som vi hela tiden försöker hitta en möjlighet att fly från. Så är det inte. Vi vill bo kvar, och vi vill ha bra boendemiljö. Därför är det oerhört viktigt att satsa på våra stadsdelar. Vi gjorde det under förra majoriteten. Det pågick ett enormt arbete med medborgarna.

I Skärholmsområdet, som jag kan prata om, handlade det om att inte satsa på tillfälliga lösningar utan att satsa på saker och ting som håller över tid. Det är det som är integrationsarbete. Integrationsarbete handlar om att vi alla är delaktiga och får vara delaktiga i vår närmiljö. Det handlar om både boendepolitik och arbetsmarknadspolitik. Det handlar också om hur man jobbar med allmänheten kring brottsfö-

rebyggande arbete. Det är många olika faktorer. Det vill vi hålla på med i stadsdelen och det gjorde vi under den period som vi hade majoritet. Ni har tagit bort alla de möjligheterna för medborgarna att kunna delta på ett naturligt sätt.

Anförande nr 74

Borgarrådet L i v h (v): Abit! Om vi ska jämföra hur man satsar i de förortsområden som till exempel Margareta och jag bor i kan jag säga att vi satsade ett stort antal miljoner just på att förbättra till exempel Tensta och Rinkeby. Vad har ni gjort? Ni har satsat 10 miljoner av våra gemensamma skattepengar på ett bolag som ska övertala Tensta- och Rinkebyborna att bilda bostadsrätter. Dessa 10 miljoner har inte renderat en enda intresseanmälan från någon bostadsrättsförening. Är det att satsa på förorterna, Abit Dundar?

Anförande nr 75

A b i t D u n d a r (fp): Absolut! Jag vill börja med att vända mig till Mehdi. Ärendet handlar om ytterstaden. Nu tar du upp en allmän diskussion om bostadspolitiken. Jag tar gärna en sådan debatt, men du visar att du inte är kunnig själv. Vi diskuterar nämligen ytterstaden. Det var det som gjorde att jag gick upp i talarstolen. Ni utmålar det som att vi försöker skänka bort det ena och det andra. Jag försökte bara beskriva motivet, varför vi gör detta. Det är viktigt att komma ihåg. Det är det ena.

Det andra, Margareta Johansson, är att jag inte svartmålar ytterstaden, absolut inte. Jag älskar ytterstaden. Jag är för mångfald. Däremot tycker jag att man måste vara ärlig och säga som det är. Många människor flyr från ytterstaden, även svenskar och människor som har arbete. Det ni har gjort har inte lett till de ändringar som du nämner här. Ni har satsat 2 miljarder, om jag kommer ihåg rätt, på olika ytterstads-satsningar. Men det har inte gett något enda resultat. Det vi måste försöka göra är något radikalt. Om det var så att bara pengar löste allt skulle det inte vara något problem över huvud taget.

Det är ett faktum att Husby, Skärholmen, vissa delar av Bredäng, Rågsved, jag behöver inte nämna allihop, är stadsdelar där man måste göra något radikalt. Vi måste se till att människorna blir delaktiga i sitt boende. Vi kan inte, oavsett partitillhörighet, fortsätta som vi har gjort hittills. Detta påverkar våra skolor och förskolor. Det påverkar hela områden. Jag tror personligen innerst inne att det är en väldigt viktig politik att göra en fysisk omvandling av hyresrätter. Detta försöker vi stimulera utifrån demokratisk ordning, utifrån demokratiska processer. Alla får tycka och tänka vad de vill, och ingen får tvingas. Men ni blir upprörda över det därför att det inte passar er ideologi. Det är det enda skälet. Ni offerar de områdena och de människorna därför att de inte passar den mall ni tror på, partiboken, medan vi ser till den enskilda individens bästa utifrån den enskilda individens situation. Runt Stockholm finns väldigt många vackra områden som vi pratar om, men socialt måste vi göra någonting åt dem. Ni har misslyckats. Det är bara att acceptera. När vi försöker göra någonting åt det blir ni avundsjuka.

Anförande nr 76

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande! Då undrar jag, Abit Dundar, varför det inte rusar människor fram till era förslag i ytterstadsområdena och applåderar. Det finns fortfarande en enorm tveksamhet, en stor skepticism till det ni faktiskt anför.

Jag har inte den exakta statistiken när det gäller in- och utflyttningen för Skärholmen, men jag vet att siffran inte ligger högt. Vi har en stabil befolkning som faktiskt bor kvar i området. Jag tycker att det är mycket fel av dig att säga att inte vi har gjort satsningar som invånarna i stadsdelen vill ha. Skärholmen har verkligen lyft sig som en stadsdel som verkligen visar framfötterna.

När det gäller skolan kom vi väldigt långt i Skärholmen med att hitta en modell. Vi jobbade från förskoleklass upp till årskurs 9 för att skapa samhörighet mellan föräldrar, barn och vuxna inom skolvärlden för att åstadkomma bra skolor. Vi hade kommit väldigt långt. Då tog ni tillbaka det. Och det var grunden för att man ska ha ett bra område. Det handlar om bra skolor, bra förskolor och möjlighet att vara med och påverka. Det handlar också om boendemiljön, men vi och även befolkningen anser att grunden ligger i att skapa gemenskap och trygghet i den egna boendemiljön. Det behöver inte betyda att man ska äga för att vara trygg i sin boendemiljö. Det är mycket märkligt.

Anförande nr 77

A b i t D u n d a r (fp): Jag har redan försökt svara genom att säga att jag tror att det är väldigt viktigt att man i ytterområdena skapar blandade boendeformer. I de områden vi nämnde, Hägersten, Bredäng, Rinkeby och Tensta, är det mest hyresrätter. Omvandling är ett sätt.

Ett andra sätt skulle kunna vara att när man bygger nytt ska man i till exempel Skärholmen bygga bostadsrätter eller radhus och inte minst villor som höjer statusen för området. Fysisk planering är oerhört viktig. Jag har själv den bakgrunden och inser att det är väldigt viktigt vilken socialpolitik man genomför. Men det är inte hela lösningen. Man får viss effekt av en del projekt, men det är inte hela lösningen för områdena. Vore det så skulle vi inte ha de områden som vi har i dag. Därför måste vi göra någonting radikalt i de områden där hyresrätter dominerar. Det måste vi vara överens om. Det handlar om arbetslöshet. Vi måste fokusera på arbete. Det handlar i sin tur om att påverka skolan, att påverka förskolan etcetera. Vi vill ha en kedjereaktion i hela områden.

Det är ibland väldigt svårt att ta sig ur dessa problem. Det gör att man skapar sociala projekt, som man har gjort år efter år, majoritet efter majoritet. Ändå har det inte gett resultat. Det har gjorts vetenskapliga undersökningar. Man har underkänt de olika satsningar som ni har gjort. Ingenstans finns studier som visar att de satsningarna har gett effekt, tyvärr.

Anförande nr 78

Borgarrådet L i v h (v): Abit! Du vill ha engagemang i ytterstaden. Det är jättefint. Du tror att man bara får engagemang om man äger sitt boende. Det är det enda sättet

att bli engagerad. Trots att ni har slösat så mycket skattepengar på att försöka lura folk i Tensta och Rinkeby att köpa sina lägenheter vill de inte det. Skulle ni då inte kunna pröva en annan metod för att människor ska engagera sig? Hyresgästerna skulle kunna få makten i området, till exempel genom lokala styrelser där hyresgästerna är med och bestämmer. Varför är det en sådan dålig form av engagemang?

Anförande nr 79

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är väldigt viktigt att påpeka att vi inte har någonting emot bostadsrätter när det gäller själva förtätningen i området. Då handlar det faktiskt om att man redan från start bygger någonting som det sedan finns en efterfrågan på. Här handlar det om att man har bildat den största bostadsrättsföreningen i Sverige någonsin. Det är en oerhörd oro bland dem som bor i de här fastigheterna. Många av de ursprungssvenskar som flyttade från innerstadens dåliga lägenheter och dåliga miljöer ut till dessa fantastiska lägenheter i Skärholmen är jätteoroliga. Många är pensionärer i dag och undrar: Måste jag nu lämna mitt eget boende därför att jag inte har råd att bo kvar? Det är de som står för stabiliteten i Skärholmen.

Anförande nr 80

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fullmäktige, ordförande! Det har gjorts en del påståenden i den här talarstolen som jag ändå tycker att det finns anledning att kommentera lite grann. Dels sades det av en talare att det inte händer någonting i ytterstaden utan att det bara är i innerstaden som intresset finns för att eventuellt ombilda. Då vill jag gärna upplysa fullmäktige om hur det verkligen ser ut.

I dagsläget har det kommit in ungefär 24 500 intresseanmälningar. Av dem ligger 55 procent i ytterstaden. Om man vill definiera ytterstaden är det 30 procent av dem som ligger i yttre förorten, det som vi har försökt prata mycket om under den här interpellationsdebatten. Det finns onekligen ett intresse.

Sedan måste jag säga att jag verkligen tycker väldigt mycket om Margareta Johanssons resonemang, hur du har sett på ditt arbete. Jag hoppas att vi i de här frågorna framöver, inte bara du och jag utan även övriga här i fullmäktige kan försöka se var någonstans vi har samsyn när det handlar om att göra hela Stockholm attraktivt. Jag tror att stockholmarna skulle vinna på det. De skulle naturligtvis också vinna på att vi visar var vi är oeniga. Men ibland kanske det också är viktigt att visa var någonstans vi ska lägga kraften. Det är klart att det finns oerhört goda exempel, både i Skärholmen och på Järvafältet, som förra majoriteten har jobbat med också och där vi många gånger har varit eniga. Upprustning av en del av bostadsområdena runt om i hela vår stad är en sådan viktig fråga.

Du nämnde också, Margareta, boendemiljön och tryggheten, och det är någonting som är basalt för att människor, oavsett var de bor, ska kunna känna att de är välkomna att leva i Stockholm. Där har bostadsbolagen, som jag ser det, en väldigt stor och viktig uppgift. Vad den här interpellationen till syvende och sist handlade om var ju upprustning i bland annat Husby. Det är klart att vi gemensamt har ett ansvar för att rusta upp de bostadsområden som av många inte anses tillräckligt

upprustade eller till och med av många inte anses tillräckligt attraktiva för att flytta till.

Sedan menar Ann-Margarethe Livh att vi bara har satsat 10 miljoner på information och att det är det enda vi har gjort. Då vill jag ändå upplysa om att vi i enighet enbart i Svenska Bostäder under innevarande år har satsat ungefär i storleksordningen 140 miljoner kronor just på upprustning, trygghet och annat för att försöka förbättra bostadsområdena.

Jag tycker inte att det är fel att staden lägger ett antal miljoner kronor på, i det här fallet en informationsinsats som kallas Bilda Bostad. Jag tycker att det är en rättighet att alla invånare i staden ska få tillgång till information. Även om man till exempel inte kan svenska så bra tycker jag att de är viktigt.

Inledningsvis, herr ordförande, gjorde vi en förfrågan runt om i hela vår stad, och det visade sig att väldigt många hyresgäster i dagsläget inte vet vad skillnaden mellan hyresrätt och bostadsrätt är. Hur ska man då kunna göra valet? Då tycker jag att det är en korrekt och bra bedömning att lägga pengar på att informera människor så att alla har samma typ av information för att kunna göra ett bra val.

Anförande nr 81

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara göra en liten korrigering. Jag sade inte att man bara satsar 10 miljoner. Man har faktiskt satsat 10 miljoner av skattebetalarnas pengar för att förmå människor att köpa sina bostäder, och det har misslyckats. Det är vad jag sade, ingenting om några andra satsningar.

*§ 20 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Convictus*

Anförande nr 82

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det har ganska länge varit känt att Convictus verksamhet för hemlösa, Bryggan City, vid Klaraposten har ett kontrakt som löper ut nu i september. I och med att det blev klart att det blir ett hotellbygge blev det också klart att det tillfälliga kontraktet inte skulle förlängas. Det har varit känt ganska länge, och ni har haft ett år på er att hjälpa dem att hitta nya lokaler. Såvitt jag förstår har de inte några nya lokaler att flytta verksamheten till.

Vad har ni gjort för att hjälpa dessa? När bedömer ni att ni har löst frågan? Flyttlasset går i morgon. Eller är det så att ni anser att detta är en uppgift för marknaden och inte för staden?

Anförande nr 83

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Precis som Roger antyder har vi lagt ganska mycket möda på den här frågan. Jag misstänker att Roger Mogert har läst tidningarna och konstaterar att vi har gjort rätt mycket för att försöka hjälpa till.

Låt oss ta historieskrivningen först, för den är viktig. Jag erkänner helt och fullt ansvaret för den här frågan för stadens räkning, jag kan komma tillbaka till det. En av mina slutsatser är precis det du antyder, att jag borde ha agerat tidigare än vad jag har gjort. Det står jag helt och fullt för och tar ansvar för, på samma sätt som förra majoriteten, som hade fyra år på sig och visste om att det fanns ett slutdatum för kontraktet och inte gjorde någonting, såvitt jag vet. Vi har goda skäl att på båda sidor vara lite ödmjuka inför den här situationen.

Det som händer just är att vi tillsammans med Convictus gör allting för att leta efter en eller möjligen två aktuella eller relevanta lokaler. De har ungefär 350 kvadratmeter, som alla känner till. Ett önskemål från Convictus sida är att om möjligen, om det är lättare, att dela upp det i två olika ställen, alltså två lokaler i stället för en på i storleksordningen 100—150 kvadratmeter var.

Under hela våren hade jag och Claes Heijbel, som är chef där, mycket kontakt i frågan hur det går för dem att hitta en ny lokal. De kände självklart primäransvaret för att hitta en lokal för sig själva. Vi lovade hjälpa till, och nu under ganska lång tid tog vi alla kommunala och landstingskommunala och privata kontakter. Convictus sökte på sin kant – ingen framgång hade vi. Alltför sent, mitt under sommaren, drog vi slutsatsen att vi inte kommer att klara det här, varken från stadens sida eller från Convictus sida utan professionell hjälp. Då kopplade socialtjänstförvaltningen på min tydliga uppmaning in en kommersiell fastighetsmäklare för att hjälpa till för att leta lokal.

Där står vi just nu. Under mellantiden, mellan att de lämnar och hittar en ny lokal, tar både Stadsmissionsgården och gemenskapen ett inte orimligt men dock väldigt stort extra ansvar för att lösa situationen under mellanperioden. Jag bedömer att det får ta några månader totalt sett att lösa lokalfrågan. Det är en svår situation mitt i en brinnande högkonjunktur.

Anförande nr 84

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det gläder mig att vi är överens på en del fundamentala punkter, nämligen till att börja med att det är stadens ansvar och dessutom att borgarrådet Kristersson borde ha gjort mer och tidigare. Det är två bra förutsättningar för att det här ska kunna fortsätta och att man kan göra det bästa möjliga av den svåra situation som man har hamnat i.

Däremot kan jag inte säga att ingenting har skett under den förra perioden och att det skulle ha funnits fyra år att syssla med detta. Det är inte så att ingenting har skett. Det har varit en kontinuerlig dialog mellan den gamla socialroteln och Convictus. Det är först när det blev klart att hotellet skulle komma till stånd som den akuta situationen uppstod.

Det här är ett hotellprojekt som har pågått i över åtta år. Jag tror att det var 1998 eller 1999 som staden köpte in detta för att det skulle bli ett hotell. Olika rivningskontrakt har vid flera olika lägen förlängts därför att projektet inte har kommit till stånd. Det är nu som det under ett år har varit en akut situation. Under det året har ingenting hänt.

Anförande nr 85

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ska inte förta Roger Mogert nöjet att ta lättvunna poäng, självklart inte om det roar. Men det är alldeles uppenbart att jag har gjort massor av saker. Jag är den förste att säga att jag borde ha insett tidigare att det var så svårt i en brinnande högkonjunktur att hitta lokaler som passade. Vi borde ha tagit in professionell hjälp tidigare. Det står jag för, och det har jag sagt hela tiden. Men där är vi just nu. Jag tycker möjligen att det är lite väl lättvunnet att bara konstatera att allting skulle ha skett de senaste månaderna, ingenting skulle ha skett de fyra åren tidigare när man också hade ett slutdatum för lokalen.

Jag tror att ingen hivpositiv hemlös blir imponerad av att vi munhuggs om vems fel det mest är att de inte har en lokal. Jag gör allt jag kan just nu. Vi står i ständig kontakt med dem. Tillsammans med Convictus letar vi efter alla tänkbara möjligheter, både konventionella och väldigt okonventionella, ska jag säga.

Men det här väcker två frågor som är intressanta. Den ena är att det i en högkonjunktur är svårt att hitta en lokal. Den andra är att mitt i ett framgångsrikt Stockholm måste vi alla ta ansvar också för människor som aldrig får en chans att bo på vårt dyra nya fina hotell.

Anförande nr 86

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Låt mig vara den första att säga att jag är mer road över att ta svåra poäng. Just i det här fallet finns dock inga.

Man ska väl också säga, borgarrådet Kristersson, att det här understryker behovet av att det finns ett kommunalt bestånd av lokaler som vi kan använda.

Anförande nr 87

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är ingen tvekan om att det finns behov av lokaler. Sedan ska jag säga att det inte är självklart att lokaler hittas lättare i privat än i kommunal regi. Jag tycker att vi har ett ganska stort gemensamt ansvar för detta. För mig understryker det här att i ett läge där vi har en kommersiell uppsida med ett växande framgångsrikt internationaliserat Stockholm väcks frågan hur vi gör med alla sådana verksamheter som hör storstaden till men som inte med samma självklarhet är lika välkomna överallt. Den frågan tycker jag är rätt central. Där känner jag ett oerhört stort ansvar.

Jag vädjar väldigt gärna och ofta till privata fastighetsägare som drar nytta av de kommersiella möjligheter som finns här att känna ett visst mått av ansvar för de människor som inte får bo på de fina hotellen. Där kanske vi är helt eniga i den ansträngning som måste göras.

Fråga nr 2. Buteljerat vatten i staden

Anförande nr 88

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag har lämnat en motion redan år 2006 om att vi ska ta bort flaskorna med kolsyrat vatten från fullmäktiges sammanträdessal. Nu ökar det internationella trycket, medvetenheten ökar om flaskvattnets negativa påverkan på miljöhälsan. Senast var det staden San Francisco som har beslutat att staden efter den 1 juli inte ska köpa flaskvattnen.

Jag vill ställa frågan till Ulla Hamilton som miljöborgarråd: Är det inte dags att agera för att Stockholm också stoppar flaskvattnet här i staden? Vi ska vara förebild för andra förvaltningar i Stockholm och stockholmare och njuta av Stockholms goda kranvatten.

Anförande nr 89

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att Rebwar Hassan känner till att vi för några månader sedan hade en ganska lång och omständlig debatt om upphandlingsfrågor i den här salen. Den handlade väldigt mycket om att det är upp till olika upphandlande enheter inom staden att själva avgöra bland annat miljöaspekter i samband med upphandlingen. Jag tänker inte frångå den policyn och säga att man ska ha något slags centralt beslut på det här området. Samma sak gäller där som på alla andra områden. De som är upphandlare i staden får själva ange de direktiv eller de kriterier som de vill ska var avgörande vid upphandlingen.

I övrigt känner alla till att Stockholms vatten är alldeles utmärkt. Jag ser att miljöpartisterna själva har försett sig med kannor här i salen och dricker sådant vatten. Men jag tycker att Ramlösa är alldeles utmärkt och dricker det. Det är väl en jättebra ordning att var och en blir nöjd.

Anförande nr 90

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, fullmäktige! Vatten i flaskor och förbrukning av buteljerat vatten i Sverige har ökat under de senaste tjugo åren. Jag tycker att miljöborgarrådet borde tänka på livscykelanalysen när det gäller produktion av buteljerat vatten, transporten till butikerna och från butikerna till hemmen. Också flaskberget ökar i Sverige och Stockholm.

Jag vill fråga miljöborgarrådet om det inte är hennes ansvar att visa vägen för hela staden. Det handlar inte om att ge direktiv. Vi i Stockholms stad, i fullmäktigesalen, kan börja. Man kan börja servera kranvatten här i salen.

Jag har lämnat in en motion och vill att den motionen kommer upp så snabbt som möjligt.

Anförande nr 91

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Borgarråd har visserligen ganska mycket makt, men det är inte jag som är upphandlande enhet när det gäller stadens upphandling av dricksvatten eller flaskvatten. Det är faktiskt, precis som jag sade, beslutat i den här salen att det är varje upphandlande enhet som själv har att bestämma i det fallet. Jag tänker inte ge några direktiv på det här området, för jag tycker att det är fel.

Sedan är det en annan sak att man kan göra olika bedömningar, om man tycker att kranvatten eller flaskvatten är bra eller dåligt. Det beror också på hur man transporterar flaskvattnet. Om det är Ramlösa som kommer från Helsingborg via tåg behöver det inte vara speciellt mycket besvärande för klimatet, medan kanske andra buteljerade flaskor som kommer från andra håll i världen är mera påverkande för klimatet.

Jag tycker som miljöborgarråd att det är mycket viktigare att lägga ned all kraft och energi på att se till att vi får hundra procent miljöbilar i Stockholm och se till att vi energieffektiviserar våra fastigheter och ser till att vi jobbar med klimatfrågorna, som har en mycket större påverkan än just buteljerat vatten, som är en liten fråga men som vissa tycker är en viktig fråga. Men jag väljer att säga att det är upp till upphandlande enheter att bestämma själva, men jag som borgarråd kommer att fokusera på de stora viktiga klimatfrågorna.

Anförande nr 92

R e b w a r H a s s a n (mp): Jag tänker på själva utsläppen. När det gäller upphandlingspolicy finns det en del som handlar om miljöaspekterna. Hur ska vi hantera miljöaspekterna i upphandlingspolicyn? Kan du svara på den frågan?

Anförande nr 93

Borgarráðet H a m i l t o n (m): Det framgår av de direktiv och de anvisningar som finns och som antogs samtidigt och som också har skickats ut till respektive nämnder och styrelser. Så det framgår väldigt tydligt.

När det gäller motionen, som Rebwar Hassan har skrivit, är den under behandling just nu.

Fråga nr 3. Arrangerande av bilrally i Stockholm

Anförande nr 94

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag hade hört dig, Kristina, i ABC föreslå att Stockholm ska upplåtas för ett bilrally, och förebilden skulle vara Monte Carlo. Om jag minns rätt sade du: Kan Monte Carlo så kan vi.

Nu vill jag fråga dig: Var detta allvarligt menat? I vilket forum i staden ska ett sådant förslag behandlas? Är det förenligt med stadens miljömål?

Anförande nr 95

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Om vi är lika bra som Monte Carlo på att ordna sådant där återstår att se. Det som hände, som kanske inte framgick så bra av debatten, var att jag blev uppvaktad av några som undrade om det var möjligt att ansöka om att anordna detta bilrally i Stockholm. Bilrallyt är inte med vanliga bilar, utan med miljöbilar, om några somrar. Man frågade om jag tyckte att det var trevligt och välkomnade att man kunde lämna en ansökan. Jag har sagt: Självklart. Personligen tycker jag att det vore väldigt spännande eftersom besöksnäring och turism är en stor potential för Stockholm där man tillsammans på många olika sätt försöker att göra Stockholm ännu mer känt på världskartan. Att det dessutom är miljöbilar gör det ännu mera intressant, eftersom vi är ganska bra på miljöteknik. Jag tycker att det stämmer väl med vår profil.

Jag har däremot inte på något sätt lovat detta, utan jag har sagt att jag välkomnar en ansökan. Sedan får Stockholm Visitors Board och andra berörda nämnder och förvaltningar ta ställning till om man över huvud taget ser att det är möjligt. Men jag tyckte att det var en jätterolig idé.

Anförande nr 96

A n n M a r i E n g e l (v): Jag blir orolig när du säger att det var en jätterolig idé. Bortsett från att bilarna körs med miljövänligt bränsle tror jag inte att det skulle uppskattas av många stockholmare om man stängde av staden för bilrally genom staden. Jag tycker inte att det är den profil som Stockholm ska ha. Jag tycker inte att man ska uppmuntra sådana ansökningar.

Vad jag förstod sade du att det var så trevligt i Monte Carlo att det ska vi också ha i Stockholm. Det tycker jag var en väldigt dålig signal, och jag hoppas att en sådan ansökan blir avslagen. Det är inte vad Stockholm behöver. Stockholm behöver en

helt annan profil och satsning på miljö och andra transportsätt än bilar, även om det är miljöbilar.

Anförande nr 97

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Om det är ett sätt att marknadsföra miljöbilar, att satsa på teknik och se till att miljöbilar faktiskt blir världskända tycker jag att det är en bra sak att driva för.

Vi har Stockholm maraton, vi har Sankt Eriksloppet som gick i söndags och en rad evenemang i Stockholm på sommarnätter och sommarkvällen då vi stänger av staden och tycker att det är trevligt. Exempelvis brukar ditt parti demonstrera på första maj, och då stänger vi av staden. Är det okej men inte när det gäller miljöbilsrally?

Anförande nr 98

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Kristina, svaret är ja. Det är okej att demonstrera på första maj. Det är inte okej att köra ett stort antal bilar genom Stockholms innerstad, även om det är miljöbilar. Det kan i så fall presenteras i någon annan form. Jag tycker att jämförelsen faktiskt känns ganska larvig.

Fråga nr 4. Egenregianbud vid upphandling

Anförande nr 99

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Just nu pågår en omfattande förändring av stadens verksamheter, och alla stadsdelar upprättar aktivitetsplaner. Det går ut på att konkurrensutsätta och privatisera även äldreverksamheterna. Detta sker i rask takt. Man kan säga att man har fått en prislapp på huvudet som gäller i Stockholm i dag.

Det här kan man säga och tycka mycket omkring. Men en sak som har framkommit från pensionärsorganisationerna och pensionärsråden men också från näringslivet är att staden behöver upprätthålla sin beställarkompetens. Det har framkommit att det finns väldigt stora brister i det. Det har också framkommit att det är väldigt olika hanterat huruvida man lägger egenregianbud eller inte.

Min fråga till ansvarig borgarråd är: Anser borgarrådet att det ska läggas egenregianbud? Om inte, varför är det inte viktigt?

Anförande nr 100

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det som händer i Stockholm nu är helt fantastiskt. Människors egen makt ska öka när man är i behov av vård och omsorg. Det är inte bara människor aktiva ute i yrkesliv och i arbetsliv, utan man ska kunna påverka när man har fått beviljat ett äldreboende.

I det ärende som vi nu har ute om kundval som ska införas under nästa år vill vi se till att det blir en mångfald av utförare över hela staden. I den delen kommer det naturligtvis också att finnas egenregianbud, men vi har sagt att det är stadsdelsnäm-

derna själva som ansvarar för att tala om vilka de vill ska lägga de här anbuden. Stadsdelsnämnderna har ett stort ansvar naturligtvis att se till att det blir en mångfald.

Anförande nr 101

Leif Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att alla delar Ewa Samuelssons uppfattning att det är fantastiskt. Jag tror att de skulle beskriva det snarare som fanatiskt. Det är nämligen inte mångfalden och valfriheten som står i yttersta rummet. Vad det handlar om från den borgerliga alliansen är att se till att det ska skapas något slags marknad där de äldre kommer att vara handelsvaror för företagen att välja och vraka och få pengar för.

Frågan som jag har ställt överallt nu handlar inte bara om framtiden och det kundvalssystem som ni avser att införa utan om det som sker i dag. Det som sker i dag, exempelvis på Södermalm, är att stadsdelsnämndens ordförande har sagt att de är förbjudna att lägga egenregianbud på grund av dem som sitter i Stadshuset. Det är ett exempel.

Vi har också hört att andra stadsdelar inte får lägga egenregianbud. Det här är vi väldigt undrande och frågande inför.

Frågeställningen är hur du som borgarråd tänker inför framtiden när ni nu ska införa ett kundvalssystem som syftar till att ge företagen mer inflytande över stadens äldre. Det handlar inte så mycket om de enskilda äldre utan om möjligheter att skapa en marknad. Att göra det möjligt för egenregianbud är väldigt centralt.

Anförande nr 102

Borgarrådet Samuelson (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är underbart att höra dig, Leif. Jag kommer ihåg debatten som var när vi skulle införa hemtjänstpeng, och ni var emot det. Vi införde det under förrförra mandatperioden. Under förra perioden var det diskussion om vi skulle ha kvar hemtjänstpengen och möjligheten att välja hemtjänstutförare. Då sade pensionärsråds ordförande, aktiv socialdemokrat, att det vore att göra de äldre en björntjänst om man tog bort den möjligheten. De äldre möter jag också när det gäller vård och omsorgsboende. Man vill faktiskt så länge man kan ha möjlighet vara med och påverka sitt eget liv.

Det handlar inte om marknad. Det handlar om möjlighet för de äldre att påverka sitt eget liv. Det handlar inte om ett pris på marknaden. Vi kommer nämligen att sätta priset här i Stadshuset. Sedan är det kvaliteten man ska tävla om ute i de olika företagen. Det är det som är skillnaden mot det som har varit hittills, då lägsta pris tyvärr alldeles för ofta har använts. Nu är det kvaliteten som gäller.

Anförande nr 103

Leif Rönngren (s): Det låter oerhört vackert och förföriskt, jag får bara nämna att på Södermalm har man också viktat om hur man ser på pris och kvalitet. Förut var det 60/40. Det var kvaliteten som var övervägande i viktningen. Nu har

man ändrat. Det är 70/30 till ekonomi. Det kommer att få katastrofala följder om man samtidigt gör de här systemförändringarna.

Jag tror att vi alla är för mångfald, att äldre själva ska kunna välja och påverka sin vardag. Men då måste man se till att det är möjligt med de system som man skapar. Jag frågar mig och vi allihop här inne på den här kanten: På vilket sätt garanterar ni mångfalden och valfriheten om ni förbjuder de kommunala verksamheterna att lägga egenregianbud? Varför hamnar de kommunala verksamheterna alltid i strykklasse med borgerligt styre i staden? Det är helt andra frågor, vi vill diskutera vardagsfrågorna. Det är bara att läsa inspektionsrapporterna. Det är i många fall skrämmande läsning. Där vet jag att vi allihop vill göra bättre. Men jag tror inte de system som ni diskuterar nu gör det möjligt för de äldre att få en bättre vardag. Det handlar om andra sakfrågor.

Hur ser du på egenregianbud? Du har fortfarande inte svarat, fast du har haft två inlägg.

Anförande nr 104

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag förstår inte, hör du inte vad jag säger? Det är inte längre lägsta pris som gäller. Det är kvalitet som vi tävlar om. Jag litar fullständigt på att stadsdelsnämnderna i anbudsförandet kommer att se till att det blir en mångfald, en mångfald av utförare, stora och små, privata och också egenregianbud runt om i hela vår stad.

Fråga nr 5. Nazisternas grova misshandel av ung vänster-ungdomar i Farsta

Anförande nr 105

S u s a n n a B r o l i n (v): Det här är en viktig fråga. Lördagen den 25 augusti arrangerade Ung Vänster en konsert mot rasism på fritidsgården Tuben i Farsta. Konserten avbröts vid 22-tiden då den högerextrema gruppen Svensk Motståndsrörelse, SMR, gick till våldsam attack. Ett femtontal ungdomar skadades allvarligt och fick bland annat föras till sjukhus med skullskador. SMR är den grupp som har gjort sig känd för attacker mot RFSL. En vecka efter attacken beslöt sig Ung Vänster att genomföra en manifestation mot det högerextrema våldet och avsluta konserten.

Malin och Magnus som sitter i Farsta för Vänsterpartiet bjöd in alla att delta. Den reaktion som de fick från de moderata och folktoppartistiska nämndledamöterna var minst sagt förskräcklig. De uttryckte knappast någon sympati med ungdomarna. Kortfattat går deras svar ut på att de som har med Vänstern att göra har sig själva att skylla därför att det är en extrem grupp, detta utifrån att man tillskriver ett antal ståndpunkter som är långt ifrån verkligheten. De ifrågasätter nu Ung Vänsters rätt att hyra stadens offentliga lokaler.

Därför är min fråga till dig: Tar du som högst ansvariga borgarråd i stadsdelsnämnden och gruppleddare för Moderaterna i Stockholm avstånd från dessa två angrepp som Ung Vänster utsatts för?

Anförande nr 106

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Susanne Brolin tar upp en väldigt tragisk och oacceptabel händelse som jag också hörde talas om, och jag har också läst i tidningar om hur man angrep ungdomar som var på en ungdomsgård i Farsta. Det tar jag naturligtvis avstånd från. Även polisen tillkallades dit och har omhändertagit ett antal personer. Det kommer nu att utredas vem som är skyldig till vad. Sedan får man vidta de åtgärder som man kan.

Vad som har hänt efter denna händelse, att Ung Vänster skulle ha bjudit in till någonting som har fortsatt efter detta, känner jag inte till, inte heller i vilken egenskap man har gjort det. Men det låter inte som att det är en stadsdelsförvaltningsfråga, utan det är Ung Vänster som har bjudit in till fortsatt manifestation. Det får man faktiskt svara på lokalt. Vilka som ha blivit inbjudna och varför de valde att inte gå kan jag inte ta ansvar för.

Anförande nr 107

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag är tacksam för att du tar avstånd från de högerextrema grupperna. Men jag tycker inte att det här går att komma bort ifrån så enkelt. Det handlar om en viktig demokratisk princip. I svaret när man blir inbjuden säger man inte bara nej tack utan flummar det till knäppgökar och antidemokrater, att våldet i politiken finns bland de vänsterextrema, och det anses tydligen om ursäktligt. Sedan får man veta: Det är tveksamt att stadsdelen upplåter lokaler till politiska partier, särskilt som de inte delar allas vår syn på demokrati och icke-våld.

Det är väl en demokratifråga för staden när man utesluter ett ungdomsförbund från att kunna hyra lokaler för att ha en antirasistisk konsert.

Anförande nr 108

S u s a n n a B r o l i n (v): När borgarrådet inte svarar vill jag säga att jag beklagar att jag inte får något svar på den här frågan. De högergrupper som har tagit på sig detta säger att de ska fortsätta med våldet. Därför kändes det att det var viktigt att få stöd från partierna, att de tar avstånd från det våld som har skett mot Ung Vänster och dem som har hakat på. På en högerextrem sida skriver man så här: Ni har inte rätt att bli förbannade på samma sätt som riktiga människor. Ni tillhör den onda sidan och har därmed endast rätt att förgöras.

Det är så man tilltalar Ung Vänster. Jag hade hoppats att vi kunde få ett stöd för det här som hände, i stället för ett tyst stöd för de här grupperna.

Anförande nr 109

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Självklart tar vi i alla partier avstånd från det fruktansvärda som hände. Det är inte acceptabelt. Vi lever i en demokrati, och självklart ska man ha rätt att vistas på en ungdomsgård och ha konserter utan att bli misshandlad – absolut.

Jag är den första att säga att vi självklart tar avstånd från det, alla, och vi har under en rad år visat att detta är någonting som vi inte accepterar. Nu har vi haft en

fullständig enighet kring att inte acceptera nazister eller sverigedemokrater och att tillsammans hjälpas åt att arbeta för vår demokrati och kämpa för demokrati.

Det du däremot pratar om nu är någonting annat. Om en enskild vänsterpartist en vecka senare ordnar något som jag inte känner till och bjuder in personer från stadsdelsnämnden vet jag inte varför de valde att inte gå. Normalt sett brukar inte Moderaterna gå med i vänsterpartisters demonstrationståg, precis på samma sätt är inte ni med i våra manifestationer. Det brukar vara partipolitiska skillnader.

Men jag kan inte alls uttala om detta, eftersom jag inte har sett någon inbjudan och inte vet. Vad jag förstår är det en enskild vänsterpartist i Ung Vänster som har tagit ett initiativ. Det var inte stadsdelsnämndsförvaltningen som gjorde det. Om det skulle vara ett hot mot demokrati eller inte tycker jag låter lite väl överdrivet, måste jag säga. Vi har alltid tidigare visat att vi har fullständig enighet både i den här salen och runt om i samhället om att göra allt vad vi kan för att bekämpa den typ av angrepp som hände den kväll som jag pratar om.

Fråga nr 6. Datorisering eller GPS-övervakning med sändare av hemtjänstpersonal

Anförande nr 110

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det upplevs som förvirrande begrepp när Stockholm nu ska införa datorisering för hemtjänstpersonal. Vari består skillnaden mot GPS-övervakning med sändare som man har i många andra kommuner? Är det olikt? Jag har svårt att hänga med. Trots att både anställda och äldre i Solna enligt en utvärdering är negativt inställda till datorisering, som det kallas, inom hemtjänsten ska Stockholms stad nu kanske införa denna övervakning av personalen. Det förslaget kommer nästan samtidigt som debattens vågor har gått höga om huruvida utbrända ska få vara sjukskrivna eller ej. Vårdpersonalen inom äldreomsorgen är på grund av utslitning och utbrändhet sjukskrivna mer än dubbelt så mycket som annan arbetskraft.

GPS-övervakning av hemtjänsten med sändare tog fart i västra stadsdelen i Malmö 2004, men kritiken blev så stark att man backade. Fackförbundet Kommunal ansåg att det definitivt inte var ett sätt att jobba för en bättre arbetsmiljö. Men systemet har införts i andra kommuner.

Tänker borgarrådet införa en traditionell GPS-övervakning eller datorisering för hemtjänstpersonalen och därmed riskera att öka stressen och maktlösheten, få sämre hälsa, minskad jämställdhet och även minska kvinnornas status i arbetslivet?

Anförande nr 111

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är ledsen, Eivor, om du inte har förstått var det är som nu håller på att hända i Stockholms stad när vi ska underlätta arbetet för personalen i hemtjänsten. Men det är ofta så när det handlar om teknik att det finns en oro för vad det ska innebära. Jag minns själv när jag var rektor på 90-talet och vi började köpa in fler och fler datorer till skolan. Det fanns en

stor oro över hur vi skulle kunna hantera det. I dag är det väl fortfarande så att eleverna kan mera än många lärare, tyvärr.

Tekniken ska vara ett hjälpmedel för att kunna ge personalen mer tid till våra pensionärer. I dag är de överhopade med den dokumentation som måste göras hela tiden. Kan man på ett enkelt sätt utnyttja handdatorer och skriva in och dokumentera det arbete man har utfört, räknar jag med att det kommer att ge mer tid till de enskilda pensionärerna. Det handlar inte om övervakning utan om stöd och hjälpmedel för personalen, för att underlätta deras arbete, som vi ju alla vet på många sätt är tungt inte minst när man i alla sammanhang ska dokumentera det hela. Nu kan man göra det under resans gång, vilket jag hoppas ska bli bra för personalen.

Anförande nr 112

E i v o r K a r l s s o n (mp): Då är Stockholm först i landet med att införa ett neutralt system. Det som tidigare har införts är sändare med GPS där man registrerar personalens rörelser och vad de gör på olika ställen. Det är det som har fått så mycket kritik. Det här med GPS är bra när det gäller att rädda liv, men det är inte lämpligt inom hemtjänsten. Flera äldre forskare menade, liksom fackförbundet Kommunal, när det gäller hemtjänsten i Malmö att det är helt fel väg att gå. Man beskrev införandet av GPS-övervakning eller datorisering som anammande av förlegade löpande band-principer som bara riskerar att öka hemtjänstens känsla av maktlöshet. Det är till för att kontrollera hur och var personalen rör sig och hur effektivt jobbet är. Arbetsgivaren hoppas ju på att öka effektiviteten.

Jag tycker att det här med GPS eller datorisering är ett fullständigt bakslag för jämställdheten. Skulle det gå att övervaka byggnadsarbetarna på samma sätt? Ur vilket perspektiv ser borgarrådet på jämställdheten när det gäller GPS-övervakning eller datorisering?

Anförande nr 113

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Nu blev det många frågor från Eivor. Ett hjälpmedel för personalen för att de ska få mer tid tillsammans med de äldre kan jag inte förstå skulle vara någonting negativt. Jag kan också upplysa Eivor om att upphandlingen av teknikutvecklingen påbörjades under förra mandatperioden, då man började titta på de här lösningarna. Vi går vidare i det arbetet, för vi har sett det positiva med detta. Det är ingenting som plötsligt har dykt upp. Man följer teknikutvecklingen, man följer arbetet i andra kommuner där man ibland har legat steget före. Stockholm är så stort när man ska ta de här stegen, och det är stora kostnader med det hela.

Jag förstår inte din oro. Det här kommer att vara ett stort stöd och hjälp. Och det kommer också förhoppningsvis att kunna byggas på så att de anhöriga också ska kunna få veta vad deras gamla mamma eller pappa har fått för stöd och hjälp under dagen när de kanske ringer till en förälder som är i förvirrat tillstånd. Det här ska bara vara till för att underlätta. Vad är det som är så svårt med det?

Anförande nr 114

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det här beräknas kosta 40 miljoner kronor. Jag utgår från att man tänker effektivisera och tjäna in de pengarna. Långt ifrån alla är nöjda alla. På Södermalm har man fått stämpelklocka. De enda som är nöjda där är cheferna, enligt Sveriges Radio som har gjort en intervju.

Jag tycker att de här ständiga försämringarna i hemtjänstpersonal av olika slag sker samtidigt som kvinnans status på arbetsmarknaden är avgörande för att bryta kvinnornas underordning och få framtida nyanställningar. Kvinnornas status behöver lyftas upp. De är självständiga, de behöver inte ha någon datorisering. De kan jobba ändå, de är duktiga.

Jag undrar på vilket sätt som borgarrådet anser att dessa kvinnors status stärks genom datorisering.

Anförande nr 115

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi talar om kvalitetshöjningar. Vi talar om att underlätta arbetet för vår hemtjänstpersonal. Jag håller till fullo med dig om att det är ett tungt och tufft arbete de utför. Ska man dessutom, så fort man kommer hem, börja dokumentera det som har skett ute på den enskilda arbetsplatsen i hemmen hos de äldre tar det en annan tid än om du direkt kan dokumentera när du har allting färskt i minnet. Det är en kvalitetshöjning.

När det gäller jämställdheten tycker jag att den där sidan kan ligga lite lågt när vi nu tittar på den höjning av lönerna som vi har sagt okej till. Ni fanns med i tolv år i majoritet i riksdagen och pratade ständigt om att låglönegrupperna skulle få det bättre, men inte någon gång har man fått den höjning av löner som nu har skett. Från och med nästa år blir det 8 procent. Ligg lite lågt i diskussionen om vad som görs på jämställdhetsområdet. Lönerna är en del i statushöjningen, men det är mycket annat med. Tekniken är också en del.

Fråga nr 7. Hotade vårdcentraler i Stockholm

Anförande nr 116

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är allom bekant att man har antagit ett nytt ekonomiskt system för fördelning mellan länets vårdcentraler i vår systerförsamling nedanför gatan. Man avskaffar den socioekonomiska faktorn och inför en rak peng. Det är någonting som kommer att gynna välbärgade områden och missgynna mindre välbärgade områden. Det kommer att innebära att några av vårdcentralerna i vår stad kommer att få ganska mycket mer pengar, medan några i områden som Rågsved, Högdalen, Skärholmen, Farsta, Vällingby och Tensta, kommer i stället få uppleva ganska kraftiga nedskärningar. Många stockholmare riskerar faktiskt att hamna i en situation där man står utan vård i sitt närområde. Jag vet att det bland kommunalråd i länet har funnits en viss oro där man uttalat sig för sina vårdcentraler.

Därför vill jag fråga finansborgarrådet: Vad har du gjort för att försvara stockholmarnas vårdcentraler? Har du uppvaktat landstingsrådet för att försvara stockholmarnas rätt till en bra och nära sjukvård, eller ämnar du att göra det?

Anförande nr 117

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Som Roger vet är landstinget ansvarigt för vårdcentraler, så egentligen är det inte någonting som vi ska diskutera i den här salen särskilt mycket. Men jag svarar gärna på frågorna.

Det som man inför den 1 januari är någonting som kallas för Kundval Stockholm. Det är inte ett system med en helt rak peng, utan det finns några variabler i det. Man har dels ett pengsystem som ger varje husläkarmottagning pengar för de listade patienterna, dels ett system där man ger pengar för de faktiska besöken och tidsåtgången och ytterligare ett system som gör att om någon har tolk med sig, en dövtolk eller blindtolk eller språktolk, får man ytterligare mer resurser, eftersom det tar längre tid.

Det pengsystemet införs den 1 januari, och det välkomnar jag.

Jag delar inte Rogers bedömning, att detta kommer att leda till att vårdcentraler kommer att läggas ned. Det ansvariga landstinget har också sagt till mig att detta inte kommer att ske. Det som händer nu är att man möjliggör för alla att ansöka om en auktorisation att få vara med i detta Kundval Stockholm. Förhoppningsvis uppnår man betydligt fler husläkarmottagningar och vårdcentraler, som faktiskt är de som patienterna själva väljer och förhoppningsvis blir väl behandlade vid just för att man har ett pengsystem som gör att det lönar sig att ha en god kontakt med sina patienter.

Jag välkomnar detta, men självklart kommer vi att följa det här, precis som landstinget. Man är beredd från landstingets sida att vidta åtgärder om det skulle vara så att någon vårdcentral av någon anledning försvinner. Tvärtom är meningen att det ska blir fler läkare som ger en bättre vård och mer serviceinriktad vård till alla stockholmare.

Anförande nr 118

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är mycket medveten om att det inte är vi som bestämmer över det här, och därför vill jag inte heller diskutera det systemet utan bara refererade till det.

Min fråga var om du hade uppvaktat dem. Nu förstår jag att om du inte tycker att det är ett problem har du rimligtvis inte uppvaktat dem. Det är fullkomligt logiskt och rimligt.

Jag blir ändå lite oroad. Enligt landstinget innebär det här 6—7 miljoner mindre till vårdcentraler. Att de gör vården bättre är ytterst tveksamt. Jag är kort sagt oroad över att du inte är oroad.

Fråga nr 8. Familjerådgivningen

Anförande nr 119

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, fullmäktige! I torsdags klubbade högeralliansen igenom ett förslag om kundvalsmodell när det gäller familjerådgivning. Det innebär att man kommer att ta fram modellen med ett antal utförare. Då ska man också veta att den familjerådgivning som vi har i Stockholm har varit oerhört bra. Man har gjort brukarundersökningar, och den har fått väldigt gott betyg.

Nu kommer alltså om ett antal månader något slags kundvalsmodell att rulla in. Då undrar jag, Ulf: Har du träffat Stockholms familjerådgivning och diskuterat med dem hur de skulle kunna utveckla sitt arbete? Har de fått ge sina synpunkter och ge något slags bedömning av vad det skulle få för konsekvenser? Har du tittat på det? Det är vad jag undrar över.

Anförande nr 120

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Tack för den frågan. Som du vet fattade vi beslut i samband med förra årets budget om att titta närmare på hur en kundvalsmodell skulle kunna fungera inom familjerådgivningen. Det betyder i praktiken att staden fortsätter att ansvara. Staden täcker för de kostnader som finns, men vi inför valfrihet för vilken utförare de vill gå till så länge man uppfyller vissa kvalitetskrav.

Det är naturligtvis en principiell inriktning som man kan tycka är bra eller dålig. I grund och botten tror jag att det är en bra idé att staden garanterar en del uppgifter men att medborgarna själva väljer vem de känner förtroende för att utföra den inom ramen för de kvalitetskrav vi ställer. Detta kan vi säkert tycka olika om, men så är gällande beslut.

Nu har vi tittat på andra kommuner och hur de har gjort. Vi har naturligtvis tittat på vår egen familjerådgivning och kommit fram till att det är en välfungerande verksamhet, och det är en stor efterfrågan, så stor efterfrågan att vi inte kan tillmötesgå den helt och fullt, utan det är väntetider. Det finns alla skäl i världen att låta vår egen nuvarande familjerådgivning tillsammans med externa aktörer i samma profession se till att alla så långt det över huvud taget är möjligt få den rådgivning de själva önskar och själva har valt att ta ansvar för.

Det ligger ingen stor dramatik i detta på något sätt. Jag tror att familjerådgivningen i grund och botten är en bra verksamhet, framför allt i den mån man kan få barn till föräldrar som bryter upp eller står i begrepp att bryta upp att få uppleva lyckligare separationer, eller till och med kanske man kan undvika separationer. I det här ligger ett stort gemensamt ansvar. Men det är klart att var och en måste ha ett stort inflytande över vem man går till i så känsliga och privata ärenden som ens egen relation till sin man eller hustru eller sambo.

Anförande nr 121

K a r i n R å g s j ö (v): Vad ni kommer att skapa är en byråkrati runt det här. Alla kan ju räkna ut att om det inte kommer mer medel till familjerådgivningen så kommer inte kön att minska. Så är det förstås, eftersom man inte kommer att ha pengar till utförarna.

När det gäller kvaliteten finns ingenting som tyder på att kvaliteten skulle höjas eller öka om man gör på det här sättet. Det självklara hade varit att satsa vidare på det vinnande konceptet, alltså en familjerådgivning som fungerar och har väldigt bra brukarsiffror. Det skulle vara självklart att diskutera med dem hur de kan utveckla sin verksamhet och gå in med pengar till den verksamheten i stället för att skapa en superbyråkrati runt detta. Det här kommer att kosta. Man måste ha något slags hemsida för beskrivning av de olika utövarna, vad det är för terapi de ska bedriva, vad de har för utbildning och så vidare.

Ni skapar en byråkrati i stället för att utveckla en verksamhet, och det tycker jag är väldigt märkligt.

Anförande nr 122

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Den byråkrati som behövs för att införa kundval eller valfrihet består i att man ska gå någonstans och identifiera sig som stockholmare och veta vilken tjänst man behöver för att få okej för att vara berättigad till just den tjänsten och därefter välja utförare själv, inklusive valmöjligheten att välja den kommunala utföraren om man så vill. Jag tror att det är en hanterbar byråkrati för den som ändå håller på att fatta kanske sitt livs näst mest avgörande beslut, i bästa fall. Jag tror inte att det blir något stort bekymmer.

Däremot hyser jag stort förtroende för den kommunala familjerådgivningen också. Det blir svårmotiverat att säga att det ska vara en enda monopolutförare i en stad med 784 000 invånare. Det förefaller osannolikt att det skulle passa alla. Är de så bra som jag tror så tror jag att de kommer att ha en stor del av sina kunder eller klienter i sin egen regi, och vi ger också chansen för andra att komplettera den kommunala familjerådgivningen. Jag har väldigt svårt att se att det skulle vara något bekymmer för någon.

Anförande nr 123

K a r i n R å g s j ö (v): Det blir intressant att se hur mycket pengar som ska matas in i familjerådgivningen i budgeten. Utan nya pengar lär det inte bli något, utan köerna kommer att bestå.

Jag tycker fortfarande att det är väldigt märkligt. Det här är en klart ideologisk fråga. I stället för att ha ett ordentligt underlag, intervjua brukarna, titta igenom vad som kan göras, lägger ni fram ert ideologiska förslag som handlar om att gå ut på marknaden. Vad man kan se i de kommuner som har kundvalsmodellen, som Danderyd och Nacka, inte förvånande, har inte kvaliteten blivit på topp överallt. Och det har varit svårt att se om utövarna har den utbildning, erfarenhet och så vidare som behövs för att kunna driva familjerådgivningen framåt.

Jag tycker fortfarande att det är märkligt att man inte i stället kan utveckla en familjerådgivning som funkar bra och utifrån den se till att det kommer till andra terapiformer. Det skulle jag kalla för utveckling. Det här kallar jag för avveckling.

Anförande nr 124

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag uppskattar mycket att man har olika uppfattningar, men kan vi åtminstone acceptera att vi har olika uppfattningar?

Ett: Vi har gjort en total intervju, som du själv påpekar och som är medskickad i handlingarna. Vi vet precis vilken kundnöjdhet som finns med den nuvarande.

Två: Det fattades beslut för ett år sedan och har följts upp i en förvaltningsförberedelse som nu fortsätts i nämnder. Den kommer att komma tillbaka, väl utrett och utvärderat för hur vi ska gå vidare.

Nackas kunder är också extremt nöjda med sin kundvalsmodell. Vad är problemet?

Fråga nr 9. Resursfördelningssystem gällande stadsmiljöfrågor

Anförande nr 125

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! Under de senaste två veckorna har stadsdelsnämnderna tagit ställning till olika remissvar, bland annat handlar ett av dem reviderad fördelning av medel till stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet. Enligt det förslag som ligger i dag kommer norra delen av staden att drabbas hårt. Bromma kommer exempelvis att förlora 10,5 miljoner. Detta motsvarar 45 procent av deras totala budget. Spånga-Tensta kommer att förlora 3,2 miljoner kronor. Detta motsvarar 34 procent av deras totala budget. Liknande siffror kan man höra från Rinkeby-Kista och Vällingby-Hässelby. Samtliga stadsdelar i de här nämnderna har på ett eller annat sätt avstyrkt förslaget.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är: Kommer du att ta till dig det man har fattat beslut om i de berörda nämnderna? När kommer vi i så fall att få något besked över huvud taget?

Anförande nr 126

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande, fullmäktige! Nu är jag inte säker på att jag är det ansvariga borgarrådet. Rimligen är det väl finansborgarrådet som är ansvarig. Men det här är ett förslag från stadsledningskontoret och har varit ute på remiss till i fredags. Vi kommer att få anledning att diskutera hur vi ska se på de här förändringarna, när de synpunkter som finns är sammanställda och vi ska gå vidare och bestämma oss. För dagen finns inget mer att tillägga.

Anförande nr 127

A b d o G o r i y a (s): Så långt är jag nöjd med svaret. Jag hoppas verkligen att man noga följer detta, för det som har skett är helt orättvist. Vi kommer självklart att följa upp detta.

§ 28 Ändring i reservatsföreskrifterna för Hansta naturreservat (utl. 2007:95)

Anförande nr 128

S t e l l a n F H a m r i n (v): Kära ledamöter! 1999 bildades Hansta naturreservat därför att man skulle bevara ett vackert och mångformigt natur- och odlingslandskap. Här skulle man på ett påtagligt sätt kunna se hur människans och naturens samspel genom tiderna skulle gå.

Detta har nu fått en helt ny innebörd när majoriteten vill permanenta en motocrossbana i området. Det har blivit tydligt vad borgarna menar med miljövard. Det är fortsatta utsläpp av koldioxid och gifter och buller mitt i ett naturreservat. Här skulle finnas möjlighet till vandring, skidåkning, cykling och ridning. Nu blir det motocrossåkning. Snart blir det väl en Formel 1-bana också!

I det här området får man inte gräva, inte borra, inte hacka, inte rista, inte spränga och inte måla. Man får inte bryta kvistar och skada träd och buskar eller gräs och örter. Man får inte störa djurlivet ens genom att klättra i träd. Man får inte cykla utanför cykelbanan. Men köra runt med motorcyklar – en massa på en gång – det ska man tydligen kunna göra!

Området ligger vid Igelbäckens vattenområde. Igelbäcken rinner ned till Brunnsviken, om någon har glömt det. Brunnsviken utgör en av stadens mest förorenade sjöar med total syrebrist i bottenvattnet, planktonblom i ytvattnet och stora fosforutsläpp till Östersjön. Den sjön behöver restaureras. Den innehåller också – liksom tyvärr många andra sjöar – stora mängder av giftiga kolväten. De här kolvätena ansamlas i fisk, vilket har gjort stora delar av stadens fiskar oätbara i dag. ITM på universitetet har i en mycket genomgående studie pekat på de uppenbara riskerna för att fiskarna inom Stockholms stad har blivit sterila på grund av det här.

Motorcyklar avger stora mängder kolväten, som nu via Igelbäcken kommer att fortsätta att förorena Brunnsviken, dess fiskar och Stockholms skärgård. Majoriteten har föreslagit ett miljöprogram och vattenprogram där det mesta tunnas ut. Det är därför inte förvånande att man nu vill permanenta motocrossbanan i stadens naturreservat. Det är antagligen bara en föraning om vad som kommer.

Det här kan självfallet inte Vänsterpartiet acceptera. Vi vill utöka antalet reservat och förstärka skyddet för dem som finns. Vi vill restaurera våra sjöar och se till att gifthalterna sjunker och inte stiger. Vi vill ge alla dem som vistas i och vid våra reservat en lugn, fridfull och tyst miljö att vistas i. Vi säger nej till den föreslagna urvattningen av föreskrifterna för Hanstareservatet.

Anförande nr 129

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det finns väl ändå anledning att försöka hålla debatten på någon sorts rimlig nivå. Jag tycker att man kan ha lite respekt för dem som berörs av beslut i den här salen. Uppenbarligen togs det över huvud taget inte hänsyn till Järva motorcykelklubbs behov när man inrättade skyddet för Järva. Det är det som är utgångspunkt för ärendet. Vi kan inte behandla

företag, organisationer och enskilda människor hur som helst, utan vi måste ha respekt för dem som har funnits i en del av staden och ta hänsyn till deras behov när vi gör förändringar. Man har inte hittat någon annan lokalisering än så länge för den här verksamheten. Det är det som är utgångspunkten i förslaget.

Det är inte heller så att detta är en permanent lösning för all evighet. Om vi finner en annan plats som fungerar för Järva motorcykelklubb och som är bra för alla så kommer vi att jobba för den. Men just nu handlar det om att på kort sikt skapa drägliga förhållanden för den verksamhet som har funnits där under väldigt många år. Det är bakgrunden till ärendet.

Herr ordförande! Jag måste också säga att det är intressant – det här med hur vi betraktar Järvafältet och verksamheter i det området. Jag tror att det är viktigt att vi skapar förutsättningar. Nu är vi ju ändå inne på den här frågan, och dessutom ska min kollega Kristina Alvendal mycket djupare diskutera förutsättningarna allmänt och verksamheterna i Järva senare i kväll. Jag tycker inte att det här bara handlar om motocrossbanan, som jag hoppas att vi så småningom hittar en bra lösning för. Det handlar också om begravningsplatsen. Det handlar om förutsättningarna för verksamhet på fältet som binder samman Kista och Rinkeby och Tensta. Det är ett extremt exempel som är uppe just nu, men det handlar om vilken utveckling vi vill se i denna del av Stockholm och på vilket sätt vi kan stimulera medborgare till aktiviteter och verksamheter som går att förena med ett bra grönområde och bra naturupplevelser. De ska inte behöva stå i konflikt med varandra.

De som nu ställer sig upp och säger att detta är något helt fruktansvärt har ju också bevisbördan på sig lite grann. Vad vill ni åstadkomma i Järva? Nu känner jag att jag drar i gång en hel Järvadebatt, Kristina Alvendal. Men det handlar faktiskt om detta. Vad vill man ha för utveckling i den här delen av Stockholm? Det här är en verksamhet som har funnits där. Vi ska försöka hantera den och vi ska ha respekt för dem som har drivit den. Men ytterst handlar frågan också om vad vi vill med vår ytterstad och vad vi vill med vår stad. Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 130

S t e l l a n F H a m r i n (v): Om man anser att man ska ha naturreservat – och det anser vi – så måste man ta konsekvenserna av det. Det här området har valts ut därför att det är värdefullt att bevara. Det framgår tydligt av föreskrifterna. Där framgår också att om de föreskrifter som fastslogs ska uppfyllas så ryms det ingen motocrossbana här. Det är en fullständig självklarhet. Det är klart att man inte kan acceptera det.

I ett område som Järva, med alla människor som där, behöver man lugn och ro. De människor som bor där behöver säkert också en massa aktiviteter, men en motocrossbana tillhör definitivt inte det som man ska lokalisera till ett grönområde i ett område där det bor en massa människor som också ska sova och ha det lugnt.

Det är inte så att man inte har kunnat hitta något alternativ. Faktum är att de som berörs, det vill säga de på motocrossbanan, inte har kunnat acceptera de alternativ som har presenterats. Det beror säkert på att de har vetat att det finns en chans att få vara kvar med den borgerliga majoriteten. Där hade de uppenbarligen alldeles rätt.

Anförande nr 131

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Frågan vi måste ställa oss är: Vad är det för stad vi vill ha? Jag tror inte att någon här skulle komma på tanken att föreslå en motocrossbana i Humlegården. Själv bor jag i Akalla, och jag vet vilken olägenhet motocrossbanan är. Mikael Söderlund pratade tidigare här om att man måste respektera olika behov. Då nämnde han motocrossklubbens behov. Men han glömde bort att nämna Akallabornas behov.

Ska man använda Hanstareservatet i dag är motocrossbanan en mur mot det. Det tar ungefär 23–30 minuter att gå från Akalla till naturreservatet om man ska hitta en zon där det är behagligt och tyst. Motocrossbanans ljud stör och gör att man inte får den fridfulla naturupplevelse som är så oerhört viktig. Jag tycker att man ska fundera lite grann.

Det här är inte heller någon temporär lösning. Man kan inte kalla den tidsfrist som motocrossbanan får för något som är temporärt. Det är ett sätt att skapa ett långsiktigt faktum på marken som är en kränkning av de boendes miljö.

Anförande nr 132

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Om man vill ha en fridfull naturupplevelse så kanske man inte ska bo i Stockholm. Det kanske är slutsatsen. Yvonne Ruwaidas parti visade korten i förra veckan när ni tjöt i protest när några av oss sade att om man inför de nya normer som Boverket vill ha så kan vi sluta bygga stad i Stockholm. Alla håller med; man möts på stan av idel glädjerop. Alla i hela branschen är lyckliga och alla våra tjänstemän i alla förvaltningar är lyckliga – alla utom Miljöpartiet, som visade korten direkt och sade: Vi vill inte ha stad. Ni tycker att det där är ett jättebra förslag. Ni vill ha total funktionsseparering. Ärligt talat förstår jag att ni trivs i en del av våra ytterstadsområden. Det är ju perfekta stadsplanlösningar utifrån er syn på stad. Ni vill inte ha någon stad. Var lite ärliga och säg det i stället för att prata bostäder och säga att det är bra med Stockholm! Ni gillar inte Stockholm. Ni gillar inte städer. Ni gillar inte stadsutveckling.

Herr ordförande! Jag tycker att man ska visa lite respekt för dem som har funnits i en stadsdel. Vilka var där först? Järva motorcykelklubb hade mycket sakfrågan på sin sida när man inrättade reservatet. Vi måste på något sätt lösa klubbens behov också. Herr ordförande! Det är nonsens att säga att vi inte är intresserade av andra lösningar. Vi är självfallet alltid intresserade av andra lösningar. Men det är inte så att en massa människor har ställt sig upp och sagt: Hurra – vi tar emot Järva direkt! Den kön har inte funnits, och det har inte kommit någon lång protestlista från några medborgare i närområdet – inte till mitt rum i alla fall – med anledning av det här förslaget. Det kan jag försäkra. Vi kan absolut tryggt bifalla förslaget.

Anförande nr 133

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Nu blir det bara ännu tydligare. Det är bara att konstatera att det här var stadsmannen, borgarrådet, som talade. Jag har inga krav på mig att vara statsmannamässig, så jag ska vara ännu tydligare.

För mig, som har följt frågan sedan 1997, är det här en väldigt bra dag. Det var för övrigt det år som Socialdemokraterna lovade Järva motorklubb att de skulle få vara kvar tills en ny plats blev klar – *by the way*. Det är däremot ingen bra dag för dem som har tagit begravningsplatsfrågan som gisslan för att kunna slå ihjäl motocrossbanan. Det är ingen bra dag för dem som anser att en soptipp i Akalla har ett omistligt skyddsvärde och att den särskilt behöver skyddas från buller. Det är ingen bra dag för dem som anser att just Järva motorklubbs buller är särskilt oacceptabelt bland allt det buller som finns på den här platsen. Man skiljer på något sätt ut det bullret från allt annat buller – ni fattar.

Det är ingen bra dag för dem som anser att Järva motorklubb ska tvingas bort med alla till buds stående medel, till exempel till Botkyrka. Det är inte heller någon bra dag för alla dem som anser att en död hand ska läggas över Hägerstalund – en plats som i dag inrymmer till exempel Akallavägen. Jag vet att det finns synpunkter på Akallavägen, så låt oss tala om dem. Det finns en golfbana där. Det finns en flygklubb. Det finns en såvitt känt inte särskilt kriminell motorcykelklubb som mekar med sina motorcyklar på platsen. Det finns ett värdshus och det finns ett stall och en ridanläggning. Mitt i detta myller av verksamhet, varav en hel del alstrar buller, ska en viss typ av buller särskilt förbjudas. Det är ingen bra dag för dem som tycker det, för i kväll kommer vi att fatta beslut i en helt annan riktning. Men för mig och många andra, framför allt för dem som har verksamhet där, är det en fantastiskt bra dag. Det är en riktigt bra början på hösten – om jag ska vara extra tydlig.

Anförande nr 134

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Hansta är skyddat som ett värdefullt natur- och friluftsområde. Motocrossbanans lokalisering har alltid varit olämplig för platsen, som hyser fornlämningar och rödlistade arter. Järva motorklubb har aldrig haft tillstånd för sin verksamhet. De har alltid vetat att de bör söka efter en alternativ lokalisering. De har hela tiden levt på tillfälliga lov. De har hela tiden vetat att de egentligen inte bör ligga kvar på samma plats.

Nu har man alltså pressat igenom detta beslut där det inte finns några som helst incitament för att finna en ny lokalisering. Det är tråkigt. Exploateringsnämnden har föreslagit ett avtal till 2022. Ni rycker undan mattan totalt för att man ska kunna leta efter någon alternativ lokalisering. Saken är den, Mikael Söderlund och ni andra borgerliga, att det inte är Järvafältets ungdomar från södra eller norra Järva som håller på i den här motorklubben. De utgör ett försvinnande fåtal. Det kommer ungdomar från hela länet. Verksamheten är säkert trevlig, men den är fel lokaliserad. Det finns ingen anledning till att någon annan kommun inte kan ha den. Det finns ingen anledning att vi inte tillsammans med de andra kommunerna söker efter en mer lämplig placering av verksamheten. Det är ungdomar som kommer från Sigtuna, Upplands Bro, Upplands Väsby och andra ställen. Det finns ingen som helst anledning att göra så här.

Området borde i stället användas för det som Järvabefolkningen verkligen efterfrågar och behöver, nämligen en ekologiskt hållen kistbegravningsplats. Det är vad man borde lägga på det här stället. Det är det som behövs, i stället för att de ska behöva

åka ända bort till Skrubba för att kunna begrava sina döda enligt sin religion. Detta är en fullständigt felaktig användning av området. En begravningsplats är lugn och tyst och kan också skötas ekologiskt. Det vore en mycket bättre användning av området. Jag hänvisar till vår reservation som är framlagd av Vänsterpartiet, som var närvarande på kommunstyrelsen.

Anförande nr 135

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först måste vi konstatera att det även i salen finns personer som inget hellre vill än att använda just begravningsplatsen för att slå ihjäl motocrossbanan, som jag var inne på. Vi kan också konstatera att det finns ett antal platser på Järvafältet som har en bättre möjlighet att fungera multietniskt och integrerande än den här platsen, som jag uppfattar vara vald just med det uttryckliga syftet att äntligen få bort motocrossbanan. Jag säger detta bara för att förtydliga det jag nyss sade.

Vi måste också konstatera att det alternativ till lokalisering som har utgjorts av Botkyrka – som för övrigt ligger ännu längre söder ut än Skrubba – inte har uppfattats som seriöst. De kommuner som du nämner, Cecilia, ligger betydligt närmare Järva. Därtill kommer att det finns en omfattande barn- och ungdomsverksamhet på hela Järva som i dag bedrivs på den här platsen. Så kom inte och försök hävda att det här är något slags yttre ockupationsmakt som vill uppta en plats här! Så är inte fallet, Cecilia Obermüller.

Anförande nr 136

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Cecilia Obermüller säger att mc-klubben inte lockar ungdomarna på Järva. Jag förstår inte hur den ekologiskt orienterade kistbegravningsplatsen skulle locka fler ungdomar från Järva. Det är rimligen andra grupper som lockas av den. Jag ser inte heller konflikten över huvud taget, herr ordförande, mellan de här verksamheterna. Jag tycker att vi ständigt kommer tillbaka till detta. Cecilia Obermüller har bevisbördan för varför dessa står i konflikt till varandra. Och varför har Cecilia Obermüller inte infört begravningsplatsen för länge sedan? Varför tar det årtal att leverera en sådan enkel sak – tycker jag – som ett rimligt sätt att begrava människor som av olika trosskäl vill ha begravningen på ett visst sätt.

Jag tycker att ni har schabblat bort hela frågan i många år. Det duger inte att skylla på den hela tiden. Ni schabblade bort frågan under den tid ni styrde. Mc-klubben har också rättigheter. Det har man när man driver en verksamhet. Man kan inte bara skickas i väg. Cecilia Obermüller har fortfarande inte förklarat vart de ska ta vägen. Det är ingen som har kunnat presentera en bra plats. Jag tycker att vi ska tillstyrka kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 137

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det gjordes en del utredningar om var man skulle kunna förlägga det här. Under inflygningen till Arlanda vid Sigtuna finns det redan en motocrossklubb som inte heller egentligen har laglig rätt att befinna sig där.

Där skulle man kunna ha gjort ett avtal. I det militära verksamhetsområdet i Sundberg fanns det också möjligheter att kanske ta emot en motocrossbana.

Det känns inte riktigt som om man seriöst har utrett alternativa vettigare lokaliseringar, som inte ligger i ett naturreservat. Miljöförvaltningen var oerhört tydlig med att avstyrka det här. Givetvis har vi försökt se till att få igenom begravningsplatsen på just den här platsen. Det vore en mycket bättre lokalisering. Men vi var väl inte helt ense inom vår styrande majoritet. Och Miljöpartiet är tyvärr än så länge ett litet parti – men vi växer!

Anförande nr 138

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Om några minuter kommer vi att anta ett ärende som kommer att gå ut på hur vi ska få Järvafältet attraktivt. Hur ska vi få människor att åka till Järva, inte bara från Stockholm utan från hela länet? Cecilia Obermüller tycker tydligen att det är ett enormt stort problem. Problemet med Järva motorklubb är visst att ungdomar från Järva eller från Stockholm inte kommer dit, utan ungdomar från hela länet. Det är ett jätteproblem i Miljöpartiets värld. Detta är rena snurren! Du har äntligen gett mig ett argument till varför vi över huvud taget inte någonsin ska försöka få bort klubben därifrån. Vi ska försöka hålla den kvar i stället. Om det är så att det kommer folk från hela staden dit för att åka på motocrossbanan så är väl det jättebra.

Men, Cecilia Obermüller, det är väl så att Miljöpartiet är emot motorsport. Varför säger du inte det i stället? Du kommer aldrig att hitta någon lösning som duger bra för den här klubben. Du har inte den respekten för ideella organisationer när det råkar gälla en motororganisation. Du tycker att det är fel med motorsport.

Anförande nr 139

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Av de senaste minuternas debatt att döma tror man inte att vi diskuterar ändrade föreskrifter i ett naturreservat. Det står över huvud taget väldigt lite i ärendet om varför vi har naturreservat i staden. Jag tycker att det är signifikant för den borgerliga majoriteten att det här är det första ärendet som handlar om naturreservat. Det handlar egentligen om att begränsa, beskära och ta bort en del av ett av de få naturreservat som vi har i den här staden.

Det finns egentligen ingen argumentation från borgerligheten, och i det här fallet inte heller från Socialdemokraterna, om det här reservatet och vad det har för berättigande över huvud taget. Jag är lite förvånad över att ni inte försöker upphäva hela reservatet från *scratch*. Du har ju sagt ganska tydligt här i fullmäktige, Mikael Söderlund, att du tycker att naturreservat som reglering är helt fel. Detta är lite fascinerande och helt logiskt med tanke på att ni inte ser något värde i reservaten.

Ni pratar om att man måste ta hänsyn till dem det berör. Yvonne Ruwaida har bara pekat på en de grupper som det inte har tagits hänsyn till i det här ärendet. Det är de som bor där. Det är faktiskt de som använder reservatet. Det är människor som använder reservatet till det som det är till för, det vill säga som rekreativt område – som ett område för att få en stund i naturen och för att kunna uppleva en del grönska på ett trevligt sätt. Det finns också några andra som inte tillfrågas. Det är naturligtvis

de som lever i reservatet – växter och djur. Vi vet ju att ni brukar vara ganska ointresserade av dem och deras värde.

Det är trots allt de här delarna som ger också andra delar av staden liv. Biologisk mångfald behöver ett nätverk och en infrastruktur precis som allt annat. Det finns ett grundläggande värde i det som ni inte alls tar hänsyn till.

Jag kan lista upp ytterligare en anledning till att det här skulle vara en bra dag för vissa, inklusive Rolf Könberg. Det är en bra dag för de politiker som vill följa minsta motståndets lag och lägga sig platt för en lobbyverksamhet från en motocrossklubb. Man lyssnar inte på de andra som berörs av reservatet. Det är bara att läsa handlingarna till fullmäktige. Vad är det vi får? Jo, vi får tre papper där ni skriver att man har lyssnat med sakägarna. Vilka är sakägare, då? Det är tydligen inte de som går och promenerar i reservatet. Det är inte de som lever och bor där i form av fjärilar eller växter. Det är inte någon som egentligen utnyttjar reservatet till det som det var till för. Sakägarna är visst i stället de som har ett intresse och bedriver en verksamhet där. Det är de som har ett intresse av att det fortsätter att vara som det är nu, det vill säga ohållbart ur miljösynpunkt.

Det är också en bra dag för dem som vill fortsätta att fördröja möjligheterna till att få en begravningsplats. Rolf Könberg! För mindre än två år sedan utpekade stadsbyggnadskontoret Hägerstalund som den absolut bästa placeringen för en sådan begravningsplats. Det gjorde man inte för att man vill undergräva möjligheten att en olaglig motocrossverksamhet skulle få förlängning, utan för att alla andra placeringar var sämre. Det är definitivt inte ett argument som man vill utnyttja åt det hållet. En begravningsplats har mycket större motiv för den lokala befolkningen och i ett översiktligt stadsbyggnadsperspektiv än en motocrossbana har. Jag yrkar på Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är ändå en bra dag för oss som anser att stadens löften som är givna för så där drygt tio år sedan ska hållas och äntligen förverkligas. Det är också en väldigt bra dag för oss som anser att naturreservat i alla fall i regel bör vara förenliga med befintliga verksamheter – i det här fallet en massa befintliga verksamheter.

Vad ni vill göra – men det talar ni väldigt lite om i dag och här, just nu – om ni nu är konsekventa i enlighet med ert motstånd mot de verksamheter som finns i dag är att stänga Akallavägen, tvinga bort golfbanan, flygklubben och den såvitt känt laglydiga motorcykelklubben. Kanske vill ni också ge er på värdshuset, stallet och ridanläggningen – vad vet jag? Ni kan väl återkomma om de punkterna.

Vad gäller begravningsplatsen konstaterar jag att det var en idé som vi från den nuvarande alliansen lanserade i valrörelsen 1998 tillsammans med ett antal religiösa samfund. Idén var inte minst att utreda om den kunde läggas mellan Hjulsta och Akalla så att den lätt var tillgänglig för de boende på såväl södra Järva som norra Järva. Denna aspekt har ni aldrig brytt er om.

Anförande nr 141

Åsa Romson (mp): När det gäller lokalisering av begravningsplatsen är det bara att beklaga att det dåvarande socialdemokratiska ansvariga borgarrådet inte heller var intresserad av att förlägga någon begravningsplats på den här platsen. Men det kan väl hon tala om själv.

Du har ett motstånd här. Så fort man inrättar ett naturreservat kan inga andra verksamheter existera, säger du. Jag tycker att förra mandatperiodens naturreservatsbildningar visar ett bra prov på naturreservat som just syftar till att aktivitet och rekreation kan samspela mellan vissa aktiva verksamheter och andra. I Nackareservatet kan man till exempel ha en golfbana och ett naturreservat. Man måste faktiskt titta på det här. I Nacka förde man många diskussioner om hur detta ska regleras för att den stora allmänheten ska få den bästa tillgången till markerna. Den diskussionen har ni över huvud taget inte tagit upp i det här ärendet, Rolf Könberg. Jag förstår fortfarande inte varför ni inte uttraderar alla naturreservat från den här staden så fort ni kan. Ni har ju inga argument för varför vi ska ha dem kvar över huvud taget.

Anförande nr 142

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag tror att du och jag, Åsa, kommer att diskutera naturreservat senare i kväll efter fullmäktiges ärendebehandling, när vi återupptar interpellationsdebatten. Då får vi anledning att fördjupa oss i det här med naturreservat. Det är inte så som Åsa Romson påstår – att vi är emot alla naturreservat. Det är tvärtom så att den borgerliga regeringen införde ett av de mest kända, nämligen den så kallade Ekoparken. Man får laga lite efter läge när det gäller det här.

Det handlar om något annat. Varken Åsa Romson eller någon av hennes partivänner svarar i debatterna på frågan om hur ni ser på staden. Eller, rättare sagt, säger ni faktiskt hur ni ser på staden: Ni vill inte ha stad. Då är det väl lika bra att ni är lite ärliga med det. Det handlar om att mc-klubbar inte ska finnas i Stockholm. Det handlar om att stadsutveckling per definition är negativt. Det är så jag tolkar ert utspel i förra veckan, där ni faktiskt anser att vi ska ha ännu hårdare regler. De medger inte ens att vi kan bygga ut centrala Kungsholmen i Stockholm. Det är det som är Miljöpartiets linje nu; vi ska inte bygga färdigt Kungsholmen heller.

Jag tycker, herr ordförande, att det finns all anledning för Åsa Romson att förklara sig. Vart ska mc-klubben ta vägen? Och hur ska vi kunna bygga stad med er politik?

Anförande nr 143

Åsa Romson (mp): Frågan är om Mikael Söderlund ska bygga stad och nordvästra Kungsholmens stadsmiljö i Hansta. I så fall har du ett ytterligare problem än det här ärendet, där du bara får in en tioårig reservation för en motocrossbana mitt i ett av våra finaste naturområden. Naturreservat är till för de naturområden som har extra skyddsvärde. Miljöpartiet menar självfallet att man behöver grönska utöver det eftersom det tillhör boendekvaliteten. Men det betyder inte att vi inte vill ha stad. Jag tror nog, Mikael, att du vet att vi är några av de stora stadsivrarna i den här staden när det gäller stadsutveckling med vattenspeglar och annat.

Du svarar inte på frågan. Vad menar du är tillgången med naturreservaten? Vad är tillgången med Hanstareservatet? För vilka är det till? Är det till för några andra än för motocrossbanan? Det finns ju faktiskt klubbar runtom i länet som skulle kunna slå ihop sig och dela på banor. Jag har i helgen varit ute på ett antal ställen i Stockholm där det finns motocrossbanor och där man använder banorna från flera klubbar. Det går att göra det om man bara vill. Men nu har vi ytterligare en tioårsperiod där inga politiker behöver göra någonting för att flytta på en motocrossverksamhet. Ingen behöver lägga två strån i kors för att få ett rekreationsområde vid Akalla som är värt namnet.

Anförande nr 144

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! För en gång skull kan jag säga att högeralliansen har ett ganska bra förslag. Jag vill också säga att jag kanske inte instämmer i alla inlägg som har gjorts här från talarstolen. De här frågorna innebär ganska svåra avvägningar. De handlar om att behandla stockholmarnas möjligheter till grönområden med respekt. Samtidigt måste vi också behandla stockholmarnas önskan om utrymme för att kunna utöva sin idrott med respekt.

Det är klart att det inte har varit så himla lätt för motorklubben där ute, så jag tycker att det här är ett jättebra förslag. Men det är fortfarande ett tidsbegränsat avtal, så jag vill också lämna en uppmaning både till den nuvarande högermajoriteten och till den kommande vänstermajoriteten: Vi ska inte luta oss tillbaka, utan vi måste fortsätta att söka efter en permanent lösning för Järva motorklubb.

Anförande nr 145

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! När vi diskuterar naturreservat blir det alltid ett bekymmer. När man nämner naturreservat är det inte bara själva reservatet det gäller, utan det gäller också det som finns intill reservatet och "intill intill" reservatet. Man får aldrig komma i närheten av ett reservat när man ska exploatera. Det yrkar Miljöpartiet, och argumenterar för det.

I det här fallet är det så att hela Järvafältet består av massor av olika verksamheter och flera olika reservat. Det sägs i debatten att motocrossbanan hade kunnat ligga till exempel på Sundbybergssidan, där militärområdet var. Det lägger man ju ned nu, och Sundbyberg tänker klokt nog exploatera området för bostäder. Ni menar förmodligen det som finns på Solnasidan, där det gamla asfaltsverket låg. Antagligen är det så. Men har ni tänkt på att det gränsar till reservatet? Det ligger inte heller långt ifrån Igelbäcken. Det finns nog anledning att inte ha någonting där heller, tycker ni.

Det blir så här gång på gång; så fort ett naturreservat ska användas för människorna blir det hej, stopp och belägg och "så får man inte göra"! Jag ska ta ytterligare ett konkret exempel från Järvafältet. Det gäller det andra naturreservatet, som ligger bortåt Ursvik till. Där har skidklubben försökt bredda skidspåren. Men icke sa Nicke – det är naturreservat! Man får inte hugga ned träd i onödan där och göra området tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Jag vet att både jag och Åsa Romson tycker väldigt bra om Nackareservatet av hela vår själ. Där kan man springa, orientera och åka skidor. Det har kallats för reservat i 30 år, men när det väl blev reservat krävdes det borgerliga politiker för att inrätta det. Jag tycker inte att ni ska ta till sådana brösttoner när det gäller reservat, reservatsbildningar och vård av reservat.

Vi har 208 reservat i Stockholms län. Alla har sina egna skötselplaner, och det har de utifrån sina lokala förutsättningar. Det är så det måste förbli. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 146

Å s a R o m s o n (mp): Jag vill bara påminna Björn Ljung om att det ärende vi pratar om – åtminstone det ärende som jag debatterar i – handlar om en motocrossbana i ett reservat och ingenting annat. Ni måste nu ändra en föreskrift. Ni måste krysta in att en tioårig motocrossverksamhet är ett sätt att uppfylla själva syftet med reservatet. Jag menar att det är ett syfte som är helt motstridigt och därmed inte helt illegitimt. Om man skulle gå till ytterligheter skulle man helt enkelt säga att ni får lov att upphäva reservatet om ni ska få in den här verksamheten.

Det var inte borgerliga politiker som inrättade Nackareservatet från Stockholms stads sida. Det var en socialdemokratisk, miljöpartistisk och vänsterpartistisk majoritet under förra mandatperioden. Ni lyckades inte skriva fram det, helt enkelt. På Nackasidan gäller det de politiker som styr där, och där har det ju varit borgerligt hur länge som helst. Det är väl jättebra. Jag har inget emot att borgerliga politiker inrättar naturreservat; ni är välkomna att inrätta fler. Såvitt jag har hört finns det inte ett knyst om ett enda naturreservat till i Stockholm, Årtaskogen inräknat, än så länge från den här salen. Den förra majoriteten bildade fem stycken.

Anförande nr 147

B j ö r n L j u n g (fp): Bekymret med bildandet av naturreservaten är just det som borgarrådet Söderlund var inne på. Naturreservat enligt er definition ska inte användas för någonting annat än just reservat. Men det rörliga friluftslivet kan tvärtom hindras i användningen av naturreservaten i och med det skälet att det blir extrema förutsättningar. Om man vill vara lite rolig kan man säga att motocrossbanan på Järvafältet och i Hansta verkligen är det *rörliga* friluftslivet i det här fallet.

Anförande nr 148

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det handlar i grunden om att ta ansvar för de beslut man fattar. Vi beslutade en gång i tiden att bilda ett naturreservat. Vad vi skulle ha det till framgår av de föreskrifter som fastslogs då. Jag antar att även ni tänkte igenom dem. Det är alldeles uppenbart när man tittar på dem att de inte rimmar med att ha en motocrossbana i reservatet. Det är någonting helt annat.

Däremot skulle de säkert vara fullt möjligt att både bredda vägar och fälla ett och annat träd och så vidare. Det finns inget i föreskrifterna som i princip hindrar det.

Men en motocrossbana hindras av de föreskrifter som finns, och därför måste ni ändra på dem nu. Det visar att ni inte har tagit ansvar för det beslut som ni har fattat.

Anförande nr 149

B j ö r n L j u n g (fp): Stellan Hamrin! Jag har stor respekt för dig som vetenskapsman i ditt yrke och kunnande om vatten, vattendrag och andra saker. Men när det gäller de politiska diskussionerna brukar vi sällan vara överens, och det är vi inte nu heller.

Man kan konstatera att när naturreservat inrättas så gör man det i ett syfte, precis som du antyder själv, nämligen att saker och ting ska vara precis som de ser ut. Om man inte kan hantera naturreservaten så att vi som bor här kan använda dem, om man gör så att vi inte kan komma i närheten av ett naturreservat och om det ska finnas zoner mellan bebyggelse och naturreservat så måste vi börja fundera på hur vi ska hantera de här frågorna.

Anförande nr 150

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande och fullmäktige! Det har varit många argument för detta här framme, så jag ska fatta mig kort och vara rakt på sak. Vi tycker också att motorklubben bör få finnas kvar och att den bör få finnas över huvud taget. Den har ju redan funnits under en lång tid i det här området, och vi tycker att det är rimligt att den får vara kvar tills vi hittar en ny plats, helt enkelt. I övrigt kan jag instämma i det andra, och yrkar bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 151

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Diskussionen i dag känns lite märklig, måste jag säga. Vi blir anklagade här för att inte gilla stad. Jag tror att det bara är ett sätt att prata när man inte har några argument kvar. Jag kan försäkra majoriteten att Miljöpartiet gillar stad. Vi vill ha en människovänlig stad. Vi vill ha en barnvänlig stad. Vi vill ha en stad som är till för människor. Vi vill inte ha en stad som är så bullrig att människor mår dåligt. När människor mår dåligt blir de sjuka, och då ökar sjukskrivningstalen.

Jag kan vara lika hård mot Mikael Söderlund och säga: Du vill inte ha människor! Du har nästan inte nämnt några människor i dina inlägg. Du har nämnt motorklubben. Men du har inte nämnt de boende runt Hanstareservatet. När man bor i Akalla eller i Husby vill man kanske ta sina ungar till Hanstareservatet för att använda det – för det är människor som ska använda ett naturreservat. Vi ska cykla i det, vi ska gå i det och vi ska kanske göra en picknick. Det är så man använder ett naturreservat och ett naturområde. Då får vi gå i en halvtimme från Akalla innan vi når tystnaden. Brukar du sätta dig med din familj i ett naturområde med jättemycket motocrossljud runtomkring? Det brukar du inte göra. Men du kanske tycker att vi i Akalla kan sätta oss i en bil och åka med den till Böögs gård för att få tystnad inom fem eller tio minuter.

Jag tycker inte att man utnyttjar Hanstareservatet. De boende runt Järvafältet skulle ha mycket bättre tillgång till det om det är ett reservat och om man ser till att avsluta

övergångsperioden så snabbt som möjligt. Att ha en övergångsperiod på tio år innebär inte respekt för människorna. Det är inte heller respekt för mc-klubben. Vi hade kunnat ge mc-klubben respekt genom att säga: Ni måste hitta en lösning och vi ska hjälpa er med den, men det får ta maximalt ett eller två år för vi ska använda Hanstareservatet och därmed hjälpa till att utveckla Järvaområdet.

Jag vill avsluta med att säga att människorna måste komma i förgrunden. Jag tycker att människor är viktigare än motocrossbanor.

Anförande nr 152

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Ibland känns det som om vi är på fullständigt olika planeter, Yvonne Ruwaida. Det är intressant. Vi har ju ändå levt länge i Stockholm, du och jag. Jag minns dig sedan åtminstone 20 år tillbaka i tiden. Det förvånar mig väldigt mycket att du har haft så svårt att hitta en plats att slå dig ned på för kontemplation och lugn och ro i Stockholm. Det är inte den bild jag får av stockholmarna och de besökare vi har i den här vackra staden. De flesta slås över hur nära det är och hur lätt det är att nå ett grönområde och en park. Alla prisar grönskan, vattnet och tystnaden i Stockholm, Yvonne Ruwaida.

Alla prisar tystnaden i Stockholm utom Yvonne Ruwaida och Miljöpartiet. De tycker att allting stör så väldigt mycket. Det var lite grann det som var utgångspunkten i det jag sade. Man behöver inte resa särskilt långt från Stockholm för att nå den totala tystnaden, Yvonne Ruwaida. Sveriges problem är inte att vi har för lite tystnad, utan Sveriges problem är motsatsen. Vi har för mycket tystnad.

I Stockholm har vi ett väldigt utbud av grönområden och parker där man kan koppla av. Jag tror att även herr ordförande kan koppla av i våra parker och grönområden. Jag tycker att den här beskrivningen av Stockholm är fel, herr ordförande.

Anförande nr 153

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vi måste verkligen leva på olika planeter. Det finns många ställen bara i Stockholm där bullernivåerna överskrids. Gränsen går vid de nivåer som är bra för människan. Jag vet inte om du litar på vetenskapsmän, forskning och så vidare, men de här nivåerna är faktiskt bevisligen farliga för människors hälsa. Gränsen för de bullernivåerna överskrids i Stockholm.

Visst är Stockholm tystare än vissa andra storstäder, men inte jämfört med alla. Jag måste ändå säga att jag inte tror att vi hade haft den här diskussionen om vi hade diskuterat ett annat område än motocrossbana i närheten av invandrartät förort. Då tror jag att majoriteten hade varit mycket snabbare med att försöka avskaffa bullret. Det här är ett område som skulle kunna bidra till att lyfta Järvaområdet jättemycket. Jag ser bara i ärendet att man inte har pratat med invånarna i till exempel Akalla, som ligger nära motocrossbanan, om denna fråga. Man har pratat med en intressent, nämligen ägarna till motocrossbanan.

Anförande nr 154

B j ö r n L j u n g (fp): Jag tror inte att vi kommer från olika planeter. Däremot har vi djupt olika uppfattning om saker och ting. Egentligen begärde jag replik bara för att komma med ett litet tillrättaläggande och en mindre sakupplysning. Yvonne Ruwaida och flera av er på den kanten använder er ofta av vetenskapen när ni ska förklara saker och ting i miljösammanhang. Men man ska nog vara lite försiktig. Om man antyder att stockholmarna – vare sig vi bor inne i staden eller i någon förort – är de som är mest sjuka i Sverige ska man veta att det är uppe i tysta Jämtland, bland skogar, fjäll och älvar som man är mest sjuk i Sverige. Det är inte i Stor-Stockholm och i vår stadsmiljö här. Den är tvärtom befrämjande för folkhälsan. Det kan vi se på medellivslängd och sådant också. Där har Yvonne Ruwaida fel.

Dessutom är det så att Järvafältet och miljonprogramsområdena inte lider brist på natur- och grönområden utan på aktiviteter för människorna. Det är det vi måste se till så att det finns.

Anförande nr 155

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Bullernivåerna är bevisligen skadliga. Det har allt från EU och Folkhälsoinstitutet och andra konstaterat. Jag tänker inte ta den diskussionen här i rådssalen.

Jag måste ändå ställa en fråga till majoriteten. Några av er kommer ju att prata här efter mig också. Var finns era argument för att ha ett naturreservat? Var och när pratar ni om människorna som ska använda naturreservatet? Jag skulle gärna vilja höra vad ni har för argument för ett naturreservat. Jag har i alla fall inte hört några sådana argument här i dag.

Anförande nr 156

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag vill bara kommentera det som Yvonne säger om det här med buller. Det är ingen i den här salen som försöker negligera bullerfrågan. Det hänvisas till regler som Yvonne Ruwaida nu vill skärpa, vilket gör att vi inte kommer att kunna bygga färdigt Kungsholmen ens efter 100 år i centrala Stockholm om Yvonne Ruwaida och hennes parti får bestämma. Det handlar ju om vilket buller det är på gatan i närheten av fasad. Det handlar inte om hur bullret är och upplevs i en lägenhet. Det finns en väldig skillnad mellan vad vi gör i gaturummet och vad vi gör i bostaden. Det kan vara totalt tyst i bostaden och ändå vara ett visst buller utanför när en och annan bil kör förbi.

Detta är intressant, Yvonne Ruwaida. De stadsmiljöer i Stockholm där det är mest av den typen av trafik och rörelse och där det finns olika saker på en plats är de som människor värdesätter högst i ekonomiska termer. De är attraktivast på bostadsmarknaden. Det är väldigt märkligt, Yvonne Ruwaida, att människor envisas med att bo i städer trots att du inte tycker att det är lämpligt för dem. Men de vill det. De betalar mycket för att kunna göra det. Men om Yvonne Ruwaida fick bestämma skulle vi inte ha de här levande städerna, för du vill inte ha de inslagen.

Städer är också konflikter, herr ordförande. Det handlar om att flygplan ska kunna landa någonstans. Båtar ska kunna lägga till. Pendeltåg ska kunna köra fram och så

vidare. I den konflikten ingår naturligtvis vissa verksamheter som också har någon sorts rättigheter. Nu var mc-klubben där först, och det är bakgrunden till det här ärendet. Om vi hade kunnat trolld hade vi kunnat säga att mc-klubben inte fanns, och då hade det inte varit något problem. Men nu är det ett problem, och det är därför ärendet är uppe.

Jag tycker att man ska ha viss respekt för människor som lägger ned tid och energi och vars livsdröm det kanske är att driva en verksamhet. Sedan kommer kommunen och säger: Stick i väg! Man måste då kunna peka på ett alternativ. Varken Yvonne Ruwaida eller någon av hennes partivänner har i dag kunnat presentera något annat alternativ. Det är därför ärendet är uppe. På det här sättet tar vi ansvar för staden och de verksamheter som finns i den och absolut för människorna i staden. Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 157

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag kan ändå inte se att majoriteten är intresserad av några alternativ. Man pratar om en övergångsperiod på tio år. Tio år är knappast en övergångsperiod. Jag ser inte att man har det arbetet. Jag vet att den förra majoriteten med s, v och mp jobbade fram olika alternativ, men de kunde inte enas om frågan.

Däremot måste jag kommentera det här med bullret. Vi har lagt fram en skrivelse i kommunstyrelsen om att vi ska ha en handlingsplan mot bullret i staden. Om Mikael Söderlund skulle läsa den skulle han se att vi tittar på olika saker. Vi måste göra olika saker för att minska bullernivåerna i staden för att öka möjligheterna att förtäta staden. Det handlar bland annat om att göra insatser för att minska trafiken i innerstaden. Det finns många intressanta åtgärder man kan vidta om man är intresserad.

Jag ser inte att man från majoriteten över huvud taget tar buller på allvar. Man försöker säga att Miljöpartiet vill skärpa kraven. Boverket har sedan tidigare krav som bygger på vetenskaplig forskning och annat. De kraven har tidigare inte varit så tydliga att de har kunnat stoppa byggen. Man har inte haft något sätt för att kunna säga stopp om bullernivåerna är för höga. Nu vill man se till att riktlinjerna fullföljs på det sätt som jag egentligen tycker är bra. Jag hoppas verkligen att man från majoritetens sida tänker ta tag i detta med att minska bullret, och inte planerar åtgärder för att öka det.

Anförande nr 158

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag är ledsen, herr ordförande, att jag förlänger debatten för salens medlemmar. Men när Yvonne Ruwaida säger att reglerna inte har kunnat tillämpas och att man inte kan stoppa byggen så vet jag inte i vilken stad hon har befunnit sig. I hela Stockholms diskussion finns nu allt vi har kämpat för i den politiska ledningen och bland alla våra tjänstemän. Det handlar om att kunna bygga ut staden trots de normer och regler som finns. Om Yvonne Ruwaida inte har förstått det är jag verkligen ledsen för det.

Bland annat har den förra regeringen stoppat bostäder på Regeringsgatan, upphävt eller fördröjt planer på Kungsholmen oerhört mycket och stoppat lägenheter vid Hornstull och på andra platser just med det här regelverket som grund. Om Yvonne Ruwaida nu påstår att detta inte alls påverkar byggandet bör hon veta att det är precis det som det har gjort. Och nu vill Yvonne Ruwaida att det ska bli ännu värre. Det är det som är hela poängen. Nu kom vi långt från ämnet, herr ordförande, men jag tycker ändå att det är viktigt att prata om staden som fenomen och att Miljöpartiet inte står bakom staden riktigt fullt ut.

Anförande nr 159

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Jo, Mikael Söderlund, vi i Miljöpartiet vill bygga stad – inte överallt, men vi vill bygga betydligt mer riktigt blandad och variationsrik stad än vad man har gjort hitintills. Men det ska vara en bra stad; det går inte med vad som helst. Till en bra stad hör hög ljudkvalitet. Man ska kunna gå omkring i staden och höra även svaga, mer mänskliga ljud. Det kan vara röster, fågelsång och barns lek och stöj. Allt sådan raderas ut om man bara har en lite för hög ljudnivå i sin stad. Staden är inte bara upplevelsen av det man ser när man går omkring och pratar, utan det är också ljuden. Stadsljuden är någonting som är väldigt viktigt.

Man har nyligen visat i vissa utredningar att just intim närhet till grönområden gör att människan får en bättre hälsa. Det har man även sagt tidigare, och jag tycker att det är viktigt att komma ihåg dessa undersökningar. Det ska vara en stad som inte bullrar och som är grön. Men i övrigt ska det vara som Mikael Söderlund föreslår – en blandad stad med olika verksamheter.

Nej, vi kan inte tänka oss att gå ut i skogen för att koppla av i grönskan och hela tiden höra detta högfrekventa vrålade motorcykelbuller. Det jagar ju bort folk från det gröna området! Då tappar det gröna området sitt värde för folk och för folkhälsan. Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 160

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Vi anklagas nu för att inte vilja ge grönområden skydd. Jag vill bara klara ut detta först som sist. Vi har tvärtom alltid hävdat att det är viktigt med ett starkt skydd för det som verkligen är skyddsvärt. I det område som vi pratar om just nu är det Igelbäcken och Igelbäckens dalgång som verkligen behöver skydd. Det är olyckligt när skyddet blir så vitt och brett att det inte fokuserar på det som verkligen är skyddsvärt.

Om ni hade fokuserat på själva Igelbäcken och struntat i soptipparna och en del annat hade vi kunnat föra en helt annan diskussion här i dag. Jag kan därför än i dag beklaga att ni ödesåret 1997 – den näst senaste och möjligen den näst sista gången ni styrde – släppte fram bostadsbebyggelse i Ärvinge, bara 60 meter från Igelbäcken. Det tyckte till och med jag var alltför nära.

Om ni däremot vill få bort allt buller från hela Järvafältet så är det en annan fråga. Då skjuter ni verkligen mygg med kanon. Järva motorklubb står nämligen för en mikroskopisk andel av allt buller i området. Som borgarrådet Söderlund var inne på

är problemet att ni i så fall fram till dess att allt buller är borta måste säga nej till hundratals och kanske till och med tusentals nya bostäder i Akalla. Är det det ni avser att göra? I så fall är det intressant dels med tanke på nästa ärende, dels med tanke på de politiska mål för bostadsbyggande som den här staden har.

Anförande nr 161

Å s a R o m s o n (mp): Jag tänkte inte replikera när det gäller bullret. Jag anser att det även finns en massa andra bullerkällor i det här området.

Jag tänkte bara säga till Rolf att Hanstareservatet inte är inrättat för att skydda Igelbäcken med den biotop och den fauna som vi har där. Hanstareservatet inrättades för att skydda just de naturvärden som finns i Hansta inklusive Hägerstalund. Jag vet att du tycker att det är en gammal soptipp. Andra tycker att det är ett ställe som kan användas som en inkörsport i ett rekreationsområde som har höga värden. Igelbäckens kulturresevat, som vi med stolthet bildade under förra mandatperioden, har sitt huvudsyfte i Igelbäcken.

Anförande nr 162

R o l f K ö n b e r g (m): Jag vill tacka Åsa Romson för att hon upplyste hela fullmäktige om de formella förutsättningarna för de olika naturreservaten. Jag vill bara klara ut att jag hade de formella förutsättningarna fullt klara för mig. Jag förbehöll mig dock rätten att politiskt argumentera för vad jag ansåg vara skyddsvärt och inte oavsett de formella förutsättningarna för just den här reservatsbildningen.

Anförande nr 163

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! När man hör Mikael och Rolf får man intrycket att en motocrossbana innebär vilket litet buller som helst. Så är det inte. En motocrossbana är ett både oerhört miljöförstörande och förfulande inslag i den här delen av staden. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att de som bor i området inte är de som har fått tolkningsföreträde.

Den plats på Järvafältet som man säger att motocrossbanan är en så fantastisk del av förstörs fullständigt av banan. Hägerstalunds värdshus, stallet och allt detta som är fina och trevliga aktiviteter och anläggningar är totalförstörda av motocrossbanan. På er låter det som om det vore en helt normal liten cykelbana. Det är det faktiskt inte.

Detta visar också att det är svårt att hitta en alternativ placering. Motocrossbanor är så pass miljöförstörande, och de förstör ett område mycket mer än många andra liknande aktiviteter.

Anförande nr 164

S t e l l a n F H a m r i n (v): Mikael Söderlund sade, om jag hörde rätt, att om man vill ha en fridfull miljö ska man inte bo i Stockholm, och Rolf Könberg sade att buller som buller, det spelar väl ingen roll och vid ett värdshus kan det väl vara en motocrossbana. Det sista var en kort sammanfattning av vad han sade.

Det är naturligtvis konsekvent, man accepterar de problem vi har både i staden och i reservatet. Man har inga ambitioner att förändra det. Man till och med hånar oss för att vi vill stoppa buller som vi vet och som Boverket menar skadar människor. Sådant buller vill vi åtgärda. Buller skadar naturreservatet, även om det inte är på samma sätt som Boverket tänkt sig. Buller i staden skadar människorna.

Du försökte försvara bevarandet av buller inne i staden och få bort från lägenheter. Men folk vistas faktiskt ute på stan också. Det hjälper inte att vi har väldigt fina lägenheter, om det är ett himla oväsande ute på stan. Många av oss är där ganska mycket och många jobbar där, det är deras arbetsplats. Även utanför husen måste man kunna reglera bullret.

Det skadar människor, och även majoriteten borde erkänna detta. Kan vi göra någonting åt det kan vi dessutom bygga många fler bostäder, vilket jag tycker är alldeles utmärkt. I stället diskuterar man en massa andra aktiviteter på Järvafältet, som delvis skadas av bullret och som ni dessutom aldrig har haft några synpunkter på. De är säkert jättebra, låt dem vara kvar. Det vi vill ha bort är motorcrossbanan i naturreservatet och inget annat.

Anförande nr 165

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det Stellan Hamrin säger är mycket intressant. Om vi politiker bara skulle lyssna på en part hela tiden då skulle vi få väldigt märkliga städer. Det är det som är hela min poäng. Det är ingen som negligerar bullerproblematiken. Men om man ska förverkliga det du önskar kan vi inte bygga städer.

Städer är konflikter, städer är rörelse, städer är möten. Det är grunden för städens existens. De mest livskraftiga och de starkaste stadsmiljöerna har de olika inslagen. Det finns bostäder, trafik, rörelse, restauranger, allt på samma ställe. Skulle man följa Stellan Hamrins råd och riktlinjer skulle vi inte kunna ha någon stad över huvud taget. Det skulle vara ett iskallt, trist, dödstyst bostadsområde utan liv. Det är vad du önskade.

Du var bekymrad över att någon över huvud taget rör sig i trafiken, rörelsen, dynamiken som städer präglas av. Det var ganska talande.

Sedan vill jag gärna att Stellan Hamrin svarar vart mc-klubben ska ta vägen. Den har funnits där sedan början av 60-talet. Ingen talare som vill ha bort den har presenterat något alternativ. Det kan väl du göra.

Anförande nr 166

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det är alldeles riktigt, som du säger, att städer är fyllda av konflikter. Det är därför vi har regler för hur vi ska hantera det här. Det är därför våra myndigheter har bestämt vad vi ska göra i olika situationer, var vi kan acceptera högt buller, var vi inte kan acceptera det. Man har därför också slagit fast att vi ska ha skyddade områden på vissa håll. Då kan vi utnyttja de andra områdena mycket mer intensivt.

Det är precis därför som vi inte vill ha en motocrossbana med de oerhörda ljudvolymmer som det innebär mitt inne i ett naturreservat. Det är därför vi lyssnar på Boverket när de säger att vissa bullernivåer är så höga att folk skadas av det och till och med kan dö av det. Det är därför vi tycker att man ska följa reglerna och fördela intressena över staden på ett vettigt sätt.

Anförande nr 167

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag tacka Stellan Hamrin för att han gav kommunfullmäktige "en kort sammanfattning" av vad jag sade i mitt tidigare inlägg. Jag kan sätta det i system och be honom sammanfatta inläggen redan innan jag har hållit dem, så kan vi diskutera dem i stället för det jag sade.

Min poäng var och är att det bullrar av en massa olika skäl i området. Och jag gjorde ett litet försök att sammanfatta huvudkällorna till detta buller. Nu säger Stellan Hamrin att vi inte har några synpunkter när det gäller de andra bullerkällorna. Jag måste klara ut det här. Det är just det vi har. Jag påpekade att Akallavägen tillhör det som vi har väldigt starka synpunkter på. Det är den absolut största bullerkällan, och ni vill stänga av hela Akallavägen. Det är i huvudsak en annan diskussion, men kom inte och säg att vi inte har synpunkter på någonting annat i området som gör att motocrossbanans buller är en försvinnande liten del av det totala bullret. Det är väldigt fel, Stellan Hamrin.

Anförande nr 168

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det du sade var buller som buller, det spelar väl ingen roll. Du räknade upp en massa aktiviteter som var jättebra och som man har, och då borde man kunna ha även motocrossbanan. Det synsättet kan vi inte acceptera. Det finns olika bullernivåer, och det finns olika bullertyper, och det finns regler för hur det ska hanteras.

Återigen: En motocrossbana i naturreservatet, som dessutom utestänger en massa människor från att komma dit, vill vi inte ha.

Anförande nr 169

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! I den här debatten är det viktigt att poängtera att när nu fullmäktige första gången hanterar ärendet om naturreservat under den här mandatperioden är det inte särskilt förvånande att den borgerliga alliansen föreslår ett kraftigt inskränkande av Stockholms äldsta naturreservat. Att man inte har gått till val på att vara naturskyddande stod väl klart även för väljarna, så det förvånar mig inte. Däremot är jag förvånad över att man väljer en så oärlig väg, Mikael Söderlund, när man ska ta de här stegen. Man hävdar att man vill ha en liten tidsfrist för att köra bort motocrossbanan. Inom de här tio åren, väntar man sig att det finns en annan majoritet och några andra idrottsborgarråd som ska orka ta den här striden? Hanstareservatet är ingen konfliktfri zon. Som på de flesta naturreservat är det ridstigar som korsar gångvägar, det är skidspår och det är grodor som färdas över vägen och så vidare. Det finns massor med konflikter.

Det här hanterar man i en ganska grannliga ordning för att få till skyddsplan och tillsynsföreskrifter för naturreservatet för att de olika intressena ska kunna främjas. Däremot, och där tycker jag som Stellan Hamrin, att ha en motocrossbana i Hanstareservatet är inte en del av syftet. Det är därför som vi vill undanta det, men ni väljer en oärlig väg. Ni säger att ni vill ha en tidsfrist när ni egentligen säger: Vi vill inte ha någon konflikt med motocrossklubben, vi vill fortsätta att lyssna på dem och skita i alla andra intressenter som har åsikter om hur Hanstareservatet ska användas utan vill lyssna på bara en part. Men det sade du själv att man inte ska göra som politiker. Det är det du har gjort i det här ärendet. Du har enbart lyssnat på motocrossbanan, inte låtit någon annan komma till tals.

Jag tycker att det är ett dåligt och oärligt hanteringssätt från den borgerliga majoriteten att hantera naturresursfrågan.

Anförande nr 170

Borgarrådet H a m i l t o n (m): En av de första sakerna jag gjorde som ny ordförande i miljö- och hälsoskyddsnämnden var att vi fattade beslut om att försöka hitta alternativ placering för Järva motocross. Vi vet att det kommer att ta tid. Den tidigare majoriteten har skändligen misslyckats med att jobba med de här frågorna. Det verkar vara uppenbart så med tanke på den här debatten. Ni hade hoppats att den verksamheten skulle dö ut så att ni inte ska behöva göra någonting eller hitta en annan placering.

De har misshandlats i samband med naturreservatsbildningen i det här området. Man hade kunnat göra en annan dragning och därmed räddat den här verksamheten. Det låter på er som att de på mc-klubben fullständigt skiter i naturområdena. Det finns väldigt mycket bra arbete som den här mc-klubben gör kring naturvårdande åtgärder. Till exempel finns det salamandrar i det här området, som trivs alldeles utmärkt där tack vare att mc-klubben har lagt ut väldigt mycket arbete för att det ska finnas bra områden för salamandrarna.

Det är inte så att de kommer att verka i en laglös värld, utan det kommer faktiskt att bli så att det kommer att finnas ett regelverk kring vad man kan göra inom det här naturvårdsområdet.

Anförande nr 171

Å s a R o m s o n (mp): Nu är det inte miljöborgarrådet som kommer att se till att det finns en annan plats för den här motocrossbanan, utan sådant brukar ligga på idrottsborgarrådets bord. Så gjorde det under förra mandatperioden, och det idrottsborgarrådet var inte intresserad av att hitta en annan plats, och det är inte det här idrottsborgarrådet heller, så som det lät tidigare i debatten. Vad som kommer att hända med den frågan är helt annan sak.

Man kunde ha gjort en annan dragning. Javisst, man kunde ha minskat reservatet, och man kunde, som du säger, ha tagit hänsyn till det och låtit dem som har ockuperat marken för sin verksamhet ha det. Det är många som tycker att den verksamheten är bra, men det finns väldigt många som tycker att den är störande. Det finns väldigt många som vill ha en annan verksamhet på denna plats. Man måste som

politiker också se den konfliktsituationen, inte bara lyssna till dem som har starkast röst, i det här fallet motocrossbanan.

Anförande nr 172

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Bara en kort kommentar, herr ordförande. Det finns ett uppdrag från miljö- och hälsoskyddsnämnden som innebär att idrottsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och miljö- och hälsoskyddskontoret ska jobba för att hitta en alternativ placering. Detta uppdrag kommer jag naturligtvis att se till att det jobbas vidare med.

Anförande nr 173

Å s a R o m s o n (mp): Enligt uppgift kommer exploateringskontoret att skriva ett tioårigt kontrakt om detta. Det kommer att göra att alla de här tre kontoren – stadsbyggnadskontoret, miljö och hälsa och idrottsförvaltningen – kommer att vara tämligen ointresserade av att hålla på med det här de närmaste åren. Finns det ett sådant kontrakt från exploateringskontoret?

§ 29 Inriktning för Järvalyftet (utl. 2007:96)

Anförande nr 174

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Stockholm står inför många utmaningar. En är att bryta det utanförskap som många känner i vår stad. En annan är att göra hela Stockholm attraktivt för alla stockholmare.

Jag tänker i kväll inte hamna i en debatt som går ut på att slå varandra i huvudet med vad som har gjorts och inte och av vem. Jag vill ägna kvällen åt att diskutera framtiden på Järvalyftet och för boende och verksamma som finns där. Jag vill lyssna på konstruktiva synpunkter på hur det här arbetet ska lyckas. Jag tror att all annan typ av debatt riskerar järvalyftarna som insats.

Grunden till dagens ärende lades i viss mån under förra mandatperioden. Svenska Bostäder tog fram en trygghetsmätning, där man frågade de boende på Järvalyftet hur de upplevde sin boendemiljö. Resultatet gav en bra bild direkt från de boende. I politisk enighet lades grunden för Svenska Bostäders arbete på Järvalyftet. Det fanns en del frågor som skilde politiken åt.

Det här har den nya majoriteten tagit som grund och föreslår att vi ska se till att ha ett lite bredare perspektiv än bara Svenska Bostäders och bolagets verksamheter. Arbetet med att bryta utanförskapet och skapa en attraktiv stad handlar om mycket. En del av områdena berörs i inriktningsärendet.

Det handlar om boendet. Det handlar om viljan och behovet av att få en blandad sammansättning av boendeformer. Det handlar om att rusta upp områden som är i behov av upprustning. Det handlar om ny- och tillbyggnation och ny- och tillbyggnation också ur ett trygghetsperspektiv. Det handlar om att de fastighetsägare som finns på Järvalyftet, både privata och kommunala, har gått samman och bildat en gemensam fastighetsägarförening för att jobba med just trygghetsfrågorna.

Trygghetsfrågorna är ett annat område som är oerhört viktigt. Det handlar om det brottsförebyggande arbetet. En undersökning som har gjorts visar att de boende på Järvalyftet har en stor otrygghet både i hemmet och i bostadsområdet.

Det handlar om att polisen behöver vara närvarande och att vi behöver jobba med volontärverksamheter. När det gäller stadsplanering handlar det väldigt mycket om hur det ser ut, hur människor upplever sin boendemiljö. Det handlar om trafiksäkerheten, till exempel finns det inga trottoarer på Järvalyftet, vilket i sig skapar en ganska så stor otrygghet.

Vi kan jobba mycket mer med belysning. Vi kan jobba med att bygga bort otrygga miljöer, att ta bort parkeringshus som inte används och andra mörka prång som bjuder in till otrygghet. Vi kan jobba med renhållning och klotter för att öka människors välbefinnande. Det handlar om arbetsmarknad och jobb. Hälften av alla som bor på Järvalyftet mellan 20 och 65 år saknar förvärvsarbete i dag.

En lösning kan vara den som den nya majoriteten försöker jobba fram, och det är de jobbtorg som kommer att inrättas i januari 2008. Det gäller att hitta lokala arbetsplatser och se till att tillgången på lokalen för näringsidkare och småföretagare finns i området. Det handlar om att bygga om för att få en bra trygghet, men framför att för att människor inte ska behöva driva sin näringsverksamhet hemma i vardagsrummet. Det handlar om näringslivet som redan finns på plats och andra aktörer. Det handlar om ett samarbete med näringslivet som redan nu är väldigt aktivt i tillskapandet av det inriktningsärende som vi har framför oss i dag. Det handlar om att vi i kommunen och andra företag som finns på plats kan bli bättre på att köpa tjänster lokalt för att på så sätt ge en grogrund för småföretagande.

Det handlar om utbildning. En bra utbildning och anpassat svenska för invandrare och skolverksamheten i övrigt.

Det finns reservationer i ärendet, men de beskrivningar som de olika partierna tar upp är i mångt och mycket väldigt lika. Järvalyftet är ingen tillfällig satsning, och det är en långsiktig investering som måste fortgå tills behovet inte finns längre. Minst lika viktig är den här investeringen som andra infrastruktursatsningar i den här staden.

Jag lyssnar gärna på konstruktiva synpunkter. Dagens beslut är ett beslut om ramverket, och det är inte ett färdigt investeringsprogram.

Det har framförts synpunkter, avslutningsvis, på att det är alltför centralstyrt och att lokalt inflytande inte kommer att finnas. Att den politiska styrgruppen består av operativt ansvariga politikerna från alla fullmäktiges partier ser jag som en förutsättning. Men på första styrgruppsmötet föreslår jag gärna att vi etablerar både en lokal politisk referensgrupp och referenspaneler för olika sakområden.

Med det, herr ordförande, ser jag fram emot diskussionen och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 175

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Så fint vi kommer att få det på Järvalyftet när detta är klart! Jag vill börja med att yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Mycket är lika. Jag tror att vi tänker väldigt lika och har samma mål inom de olika partierna. Men jag tror att vi har olika vägar att nå dit. Jag var på stadsdelsnämndens sammanträde för första gången sedan jag avgick i slutet av augusti i Rinkeby-Kista. Ett jättetrevligt möte hölls ute på Rinkeby torg, och den öppna frågestunden var oerhört välbesökt. Det ställdes många frågor under frågestunden. Givetvis handlade frågorna till stor del om Järvalyftets framtid och framtiden för de boende på Järvalyftet. Till min förvåning skulle allt åtgärdas inom Järvalyftet. Oavsett vilken fråga medborgarna ställde sade den politiska majoriteten i stadsdelsnämnden: Nu får vi Järvalyftet, och då ska allt ordnas.

Då handlade det om renovering av ens lägenhet, om skolan, fritidsaktiviteter och föreningsliv. Jag har svårt att tro att detta ändå löser alla problem. Jag insåg också att

Järvalyftet, när den politiska majoriteten uppträdde på det här sättet, var väldigt toppstyrt, att inte ens den majoritet som sitter i stadsdelsnämnden kanske hade grepp om vad majoriteten i fullmäktige vill.

Givetvis är det bra att även den nuvarande majoriteten riktar resurser till Järvafältet, och behoven är oändligt stora. Det finns flera stadsdelar i Stockholm som behöver extra resurser för att bryta segregationen. Det finns inga satsningar den här gången i Skärholmen, i Vantör eller i de andra stadsdelarna som inte inbegrips av stadsdelsförnyelsen inom mandatperioden. Men det är också dessvärre så att de här pengarna omöjligen kommer att i helhet ersätta de medel som är neddragna i den ordinarie budgeten för stadsdelsnämnden till exempel på skolans område.

Jag kommer att till leda rabbla upp siffrorna för de bra skolorna i Järvafältet. De är inte dåliga skolor när resultatet bara under 206 har förbättrats i Kista skolor med över 10 procent i samtliga ämnen i de nationella proven, medan andelen gymnasiebehöriga elever har ökat från 79 till 85,5. Skolorna har gjort ett enormt arbete, det är inga dåliga skolor. Våra elever klarar sig bra.

Samtliga rektorer i stadsdelen anger att trots alla Järvalyft är resurserna till skolorna ändå inte tillräckliga. Ungdomsmottagningarna i Rinkeby och Kista slås samman för att effektivisera. En sak som vi kan konstatera från mitt håll, från kvinnokliniken, är att aborterna i området bland ungdomar ökar oerhört mycket. De ökar alldeles för mycket, ungdomarna har väntat alldeles för länge. Det är inte bra.

Utöver allt det jag hittills har hunnit rabbla upp har det inte funnits insynsmöjlighet. Jag är glad om borgarrådet bereder insynsmöjlighet för de boende och de lokala politikerna. Jag stannar här den här gången, men jag kommer att återkomma under debatten.

Anförande nr 176

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): I år är det 40 år sedan den första familjen flyttade in till Tensta. Det var det första området på Järvafältet i miljonprogrammets tid. Bostadsbristen var enorm, inflyttningstakten till Stockholm från resten av Sverige var väldigt hög. Lägenheterna där var välplanerade och ljusa, och alla politiker oavsett färg var väldigt stolta över den trafikseparerade stadsplaneringen. Här skulle det råda full trafiksäkerhet.

Det är nog ganska många som funderar på om det var ett bra beslut. Väldigt många av dem som bor där, vet jag, menar det. Tyvärr dröjde det inte så länge innan miljonprogramsområdena fick dåligt rykte. En del var ganska rättmätig kritik. Det var dåliga kommunikationer, och det var mest hyresrätter överallt. Ingen tunnelbanelinje var färdig, men det är också en hel del orättvis kritik. Det finns närhet till grönområden, trots vad som har sagts tidigare. Lägenheterna var på den tiden ganska fina. Nu har det varit eftersatt underhåll under många år, men då var de fina.

Det här ledde till en nedåtgående spiral. Omflyttningen ökade, och de som ville och kunde göra bostadskarriär gjorde det. De sökte sig därifrån. Så är läget fortfarande. Det är många olika insatser och satsningar som har gjorts. En del har faktiskt varit

bra. Men trots att det har funnits några som har varit bra är den samlade bilden att det fortfarande sluttar neråt. Det är bara lutningen som kan vara lite olika brant ibland.

I dag ska vi besluta om Järvalyftet. Då tycker jag att man måste vara ödmjuk inför den stora utmaning som det faktiskt innebär. Brommapengar, storstadssatsning, ytterstadssatsning, utvecklingsavtal, stadsdelsförnyelse – det är många projekt som under många år har passerat. Men det som gör att Järvalyftet kan vara lite annorlunda är det samlade grepp som man nu tar och den organisation som gör att det finns förutsättningar till snabba beslut. Det finns också förutsättningar för en mycket tydligare fokusering.

Vissa av de tidigare satsningarna kunde ibland karakteriseras som allt gott till alla och all tid. Sprids resurserna ut på det sättet, då finns risken att alldeles för mycket rinner ut i sanden. Jag vill nog påstå att det har varit lite på det sättet oavsett vem som har varit vid makten.

Stadsplanering, jobb, trygghet och bra förskola och skola är viktiga delar för att få bra stadsdelar. Hjulsta, Tensta, Rinkeby, Akalla, Husby, Kista måste bli platser som genomsyras av framtidstro. Vi tar nu ett samlat grepp inom många områden. Det räcker inte att ta ett grepp på ett enda område. Det är de samlade insatserna som så småningom kommer att ge resultat, men det kommer så klart att ta tid. Vad som inte klarats av under 40 år kommer inte att klaras av på ett, två, tre eller fyra år.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Alla som lyssnar! Det vi pratar om i dag är oerhört viktigt. Däremot har jag en grundskepsis till Järvalyftet som handlar om att när man pratar om Järvafältet pratar man om ett område i Stockholm, ett område där vi har en hög arbetslöshet, ett område där många invandrare bor. Vi pratar inte om det som är den viktigaste frågan. Det är nämligen: Hur får vi stopp på diskrimineringen? Det blir inte huvudfokus. Vi pratar om att jobba med Järva i ett Järvalyft.

Tyvärr är det så att antidiskrimineringsarbetet i Stockholm avvecklas i stället för att utvecklas. Vi hoppas att man ändå i det här arbetet kommer att ta till sig av hur viktigt det är att stoppa diskrimineringen. Vi vill utveckla det arbetet. Vi skulle behöva en nämnd för lika rättigheter. Vi skulle behöva antidiskrimineringsklausuler vid all offentlig upphandling.

I stadsdelar där vi har arbetslöshet som är mer än 8 procent skulle vi, när vi upphandlar tjänster, kunna ta arbetskraften som är lokal, som är från lokalsamhället. Det är någonting man gör i England. Det är något som man absolut skulle kunna göra både i Järva men också i Skärholmen och i andra stadsdelar. Det är någonting som man får göra med EU:s upphandlingsregler.

Det är oerhört viktigt att människor blir av med sitt bidragsberoende, men det är så att det fortfarande är ett problem om ingenjörer kör taxi på grund av diskriminering. Diskrimineringsfrågorna är någonting som jag verkligen vill lyfta.

När det gäller Järvalyftet är det en annan sak som också är ett grundproblem. Det är att det är för lite resurser. Vi skulle vilja satsa tio gånger så mycket pengar på de här områdena i Stockholm under den här mandatperioden. Vi tror inte att ens det skulle vara tillräckligt.

Jag försöker verkligen ta till mig av det som Kristina Alvendal säger här, att med det här Järvalyftet ska vi ha en diskussion om möjligheter. Vi ska försöka samverka mellan partierna, både majoritet och opposition. Jag är beredd att konstruktivt delta i sådant arbete inom de ramar om Järvalyftet har, även om vi har en grundkritik som är ganska allvarlig. Men vi hoppas att man kommer att ta till sig den grundkritiken och att man under mandatperioden börjar titta på de frågor som vi tycker är viktiga, där diskrimineringsfrågorna är en sådan fråga.

Sedan talar man om att man vill öka rörligheten. Då måste vi ta upp SL-kortet för dem som har försörjningsstöd. Hur ska man öka rörligheten när människor som har försörjningsstöd inte får ha ett SL-kort? Det enda sättet i Stockholm att kunna förflytta sig och träffa människor och göra saker är att kunna använda kollektivtrafiken. Inte har man råd med bil i det läget, och bil vill vi inte heller ha.

En annan grej som jag vill nämna är att när man talar om boendefrågor är det oerhört viktigt att vi tar till oss kvarterstänkandet. Vi måste utveckla Rinkeby, Tensta, Husby så att de blir levande kvarter. Här finns oerhört mycket att göra, och våra bostadsbolag har en väldigt viktig roll att fylla där.

Jag hinner inte säga mer även om jag skulle vilja, så jag hoppas att debatten fortsätter.

Anförande nr 178

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! Jag lovar dig, Kristina, att du kommer att få en saklig debatt kring Järvalyftet, men därmed inte sagt att jag inte kommer att vara kritisk till de punkter som jag är kritisk emot.

Jag ska börja med den första punkten och säga: Äntligen får vi ett ärende att ta ställning till ett år efter valet. Det är för sent. Det säger ju mycket om hur väl Järva är prioriterat hos alliansen. Skattesänkningen och försäljningen av gemensamma tillgångar har fått prioritet före satsning bland annat på Järva. Vi tycker att det är positivt att något händer, men jag kan inte låta bli att säga att det finns stora farhågor just i fråga om Järvaområdet.

Resurserna till barnomsorgen minskas. Pengar till skolan är mindre i dag. Fungerande arbetsmarknadsprojekt läggs ned, Lunda Nova-projektet för att vara exakt. Människor med ekonomiskt bistånd förnekas hyreskontrakt, SL-kort tas bort, och människor får dyrare resor till staden. Det senaste, och jag hoppas att jag har fel, är att man vill minska pengar till underhåll av parker och naturområden kring Järva, om förslaget kommer att gå igenom. Vi får se.

Det ni kallar för satsning är i själva verket kontinuerlig nedrustning av de verksamheter som finns i området. Med andra ord: Man ger med den ena handen och tar med den andra mycket mer än vad man ger.

En annan sak som borgarrådet nämnde sist i sitt anförande är dialogen med medborgarna och de lokala politikerna. Jag vill åter säga att det är mycket sent, och det säger mycket om hur genomtänkt det här ärendet har varit från alliansens sida. Det är oerhört viktigt att medborgarna i de här berörda stadsdelarna är delaktiga.

Senast den 23 augusti fick vi besök av projektledaren i Spånga-Tensta. Hon säger bland annat: Vi kommer att ha någon form av medborgarpanel. Men projektledaren själv visste inte hur detta kommer att organiseras.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att man går tillbaka till medborgarna men också de lokala politikerna, som har de bästa kunskaperna om Järvaområdet.

Därmed yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 179

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag hoppas, Abdo, att vi ska kunna jobba tillsammans lokalt med den del i Järvalyftet som kommer att beröra vår stadsdel. Jag skulle vilja säga att du ju har erfarenhet av detta. Du har varit med om många satsningar, precis som jag. Du vet också att det tar tid innan man har tänkt igenom en ny modell. Det var precis likadant förra gången innan stadsdelsförnyelsen satt i gång. Det dröjde också ett tag innan man hade formulerat sig. Det är ganska viktigt att man tänker igenom hur man vill ha.

När det gäller de andra sakerna är det så att det alltid är farhågor. Jag tycker att det är bra att du flaggar upp för dem, för vi jobbar i samma stadsdel, men det är mycket som inte är genomfört. Det är sådant som vi kämpar för, till exempel att det inte ska behöva bli sämre parkunderhåll.

Anförande nr 180

A b d o G o r i y a (s): Låt mig påminna dig om hur vi startade år 2002. Då var det inte mer än fem sex månader förrän projektet satte i gång. Medborgarna hade suttit och diskuterat vad vi ska prioritera. Vad är det som är bäst för vår stadsdel? I dag: inte en enda medborgare eller organisation över huvud taget har blivit välinformerad. Det pågår inga diskussioner medborgare sinsemellan vad det är vi ska prioritera. Inte ens du och jag som lokala politiker vet hur vi ska hantera den här frågan.

Se till att både du och jag men framför allt de boende i vår stadsdel är delaktiga. Både du och jag och de som bor i området vet bäst vad vi behöver.

Anförande nr 181

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Föregående talare hade synpunkter på att den lokala dialogen inte hade funnits. Då vill jag upplysa om det som jag inledningsvis poängterade. Det är att hela det här ramverket som vi har framför oss i dag är framtaget efter en väldigt ingående dialog i form av undersökningar bland de boende. Det är möjligen så att Abdo känner sig förbigången eftersom han personligen inte har blivit tillfrågad. Men vi valde att den här gången faktiskt gå

vägen rakt till medborgarna och invånarna i stället för att passera det politiska och de organisationer som finns. Vi tyckte ändå att det var viktigt att andra kommer till tals än de som alltid brukar komma till tals.

Det är helt riktigt att vi behöver ha en lokal referensgrupp, och det har aldrig varit tanken att vi inte ska ha det över huvud taget. Som gängse är i sådana här ärenden är det så remisserna har varit ute, och er nämnd har givit ett remissvar som finns med i handlingarna och som du naturligtvis också har läst.

Anförande nr 182

A b d o G o r i y a (s): Det vi har gjort under förra mandatperioden när det gäller dialogen med medborgarna är att vi har gått ut och informerat samtliga medborgare i de berörda stadsdelarna och inbjudit dem till samtal för att de ska vara med. Det har ni inte gjort.

Dialogen med boende över huvud taget nämns en enda gång i tjänsteutlåtandet. Jag säger en gång till: Det är bra att du har tänkt till, och jag hoppas verkligen att det är alla medborgare, och inte en del utvalda medborgare, som man ska ha dialog med.

Anförande nr 183

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Visst har vi alla en stor skuld till de här utsatta bostadsområdena i Stockholm. Det finns ingen majoritet som har ägnat dem tillräckligt mycket uppmärksamhet. Det är inget av våra bostadsbolag som har tagit sitt ansvar fullt ut. Det tror jag att vi kan vara överens om. Trots det har en del gjorts, och mycket har initierats av invånarna själva som bor där och som har genomfört många bra saker.

När jag satt i Svenska Bostäders styrelse satte vi i gång under förra mandatperioden det stora arbetet kring Järvafältet. Vi gav ett gemensamt uppdrag till alla bostadsbolagen att komma in med undersökningar och åtgärdsprogram. Svenska Bostäder gjorde under 2006 en stor enkät som bekräftade mycket av det som vissa kände till om de här områdena. Det var alltså en enkät, inte precis en dialog, Kristina. Det är en ganska stor skillnad mellan att skicka ut en enkät och att ha en aktiv dialog. Det var i alla fall så att man fick fram mycket intressant material.

Det är bra att man nu går in och samlar ihop det, men det måste göras med demokratisk insyn, och man måste arbeta på ett helt annat sätt. I Svenska Bostäders styrelse var vi väldigt inspirerade av det man arbetade med i Göteborg. Där inrättade man egna bolag i områdena som hade lokala styrelser där majoriteten bestod av hyresgäster i området. Man har kommit väldigt långt där. Men det förutsätter en helt annan satsning än de här 200 miljonerna. I Göteborg har man lagt in stora belopp från moderbolaget i de här lokala bolagen för att det ska fungera, eftersom man så länge har eftersatt underhållet.

Det står i ärendet att de här 200 miljonerna ska tas från ytterstadssatsningen, som man redan har i budgeten. Det måste betyda att andra utsatta områden i ytterstaden inte får del av dessa. Annars räcker den här satsningen över huvud taget inte till.

Det finns i det här ärendet kritik att man tidigare haft projekt, och det är väl rätt och fel, men man har gjort en del bra saker också. Men det här är ett nytt projekt, med en ganska reducerad budget, i stället för att hitta en permanent förändring som skulle vara, att man till exempel delade upp bostadsbolagen och hade lokala styrelser och avsatte rejäla pengar för arbetet tillsammans med invånarna lokalt.

Vänsterpartiet vill återremittera förslaget och vill att man kommer tillbaka med ett förslag som handlar om att arbeta på ett helt annat sätt. Samtidigt vill vi naturligtvis att bostadsbolagen ska fortsätta med den fysiska upprustningen, som är nödvändig och som ju inte kan vänta längre.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 184

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Man talade bland annat om resurser tidigare. Jag vill göra ett litet förtydligande. Det handlar om 200 miljoner kronor som gjordes i avsättning i bokslutet under det innevarande året. Sedan kommer vi naturligtvis att behöva diskutera, utöver de pengarna, om det ska avsättas några speciella öronmärkta pengar för detta per år. Utöver detta lägger till exempel Svenska Bostäder för innevarande år 140 miljoner, och de två andra kommunala bostadsbolagen har fått i uppdrag att avsätta relativt sett lika stora belopp beroende på hur stort bestånd de har.

Sedan har vi även andra finansiärer som EU:s strukturfonder och även andra aktörer. Dem räknar vi också med. Vi har redan i dagsläget dialog med till exempel näringslivet. Det är svårt att räkna de olika typerna av penningpåsar. Hur räknar vi in stadsbyggnadskontorets planering och detaljplaner för eventuell nybyggnation? Det kommer också till. Det är därför lite svårt att göra en total uppskattning på finansieringen av den totala budgeten.

Anförande nr 185

A n n M a r i E n g e l (v): Det är väldigt bra att bostadsbolagen gör de här satsningarna. Det är normalt underhåll som har varit eftersatt väldigt länge. Men vad jag undrar är att om de pengar som nu är avsatta för allt underhåll i ytterstaden bara ska gå till Järvalyftet, så måste man fundera om det inte behövs väldigt mycket mer pengar. Det är bra med EU:s strukturfonder och så, men det vi fattar beslut om här är Järvalyftet, och där är det 200 miljoner som är avsatta. Det räcker inte på långa vägar till de insatser som behövs i det här området. Framför allt har vi ytterligare ett projekt som man bestämmer om i Stadshuset i stället för att man vänder på processen och låter invånare bestämma vad som behövs.

Anförande nr 186

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige, alla järvabor som förhoppningsvis lyssnar på debatten! Vi anser att det är invånarna som är de bästa experterna på sitt område. Om vi inte har invånarna på Järvafältet med oss i den här förvandlingsprocessen kommer vi inte att kunna genomföra några förändringar.

I områden som till exempel Hjällbo i Göteborg och i Södertälje, där man både haft medborgarna med sig i processen och dessutom gett medborgarna makt till exempel genom lokala styrelser i bostadsbolagen, har man lyckats att lyfta områdena, trots att man inte har omvandlat en enda hyresrätt till bostadsrätt.

Sedan tycker jag, Kristina Alvendal, att det är lite tråkigt att man inte tar till vara de erfarenheter som gjordes till exempel under stadsdelsförnyelsen. Rinkeby lade till exempel ned ett väldigt stort arbete på att ha dialog med kvinnor om tillgängligheten till torget. Det var många diskussioner, och det kom fram väldigt många förslag om hur torget skulle kunna förändras så att även kvinnor skulle vilja vistas där. Då tror jag att många känner: Jaha, här kommer ett nytt projekt, Järvalyftet, med vad hände med hela den dialog och hela det arbete som genomfördes under stadsdelsförnyelsen?

Jag tror att det tyvärr blir svårt att lyfta Järvalyftet när människor som bor där faktiskt oroar sig över alla försämringar som nu genomförs i skolan, i socialtjänsten, det som Yvonne tog upp. Jag har varit på hur många föreningar som helst där man har pratat om vad som händer med SL-kortet. Det är verkligen många människor som far oerhört illa av de nedskärningar som ni genomför. Det tror jag kommer att stå i motsats till förslaget om Järvalyft.

Ordförande, fullmäktige! Jag ska sitta i referensgruppen, och jag är beredd att vara väldigt konstruktiv för att vi ska kunna arbeta tillsammans. Då hoppas jag också, Kristina, att du är konstruktiv när människor kommer att framföra att deras stora problem är försämringar inom a-kassa, inom socialtjänst, inom SL-kort, det som drabbar människor i deras vardag. Då hoppas jag att du är lyhörd och för det vidare till ditt parti och till dem som beslutar.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 187

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det finns en välvilja hos de flesta att se till att de här områdena får ett ordentligt lyft. Det tror jag att vi kan vara överens kom allihop. Jag vet att jag under förra mandatperioden lade en skrivelse i kommunstyrelsen utifrån att jag hade läst om ett forskningsprojekt Restate som just lyfte vikten av långsiktighet när man vill göra sådana här satsningar. Det är väl det som är det nya i Järvalyftet. Vi vill se en långsiktig satsning, både socialt och ekonomiskt. Vi vet alla att det har funnits satsningar tidigare. Jag vet att man från ett bostadsbolag sade att Rinkeby hade kunnat rivas och byggas flera gånger om med alla dessa ad hoc-lösningar som har varit under många år.

Jag hoppas att det helhetsgrepp som nu finns angivet i det här ärendet verkligen ska göra skillnad, genom markering av statusen med en politisk styrgrupp på hög nivå och tjänstemän som ansvarar för det operativa i samverkan med boende ute. Vi kommer inte att lägga i malpåse det som har tagits fram under tidigare år då människor har varit med och kommit med bra och konstruktiva förslag. Vi börjar inte från scratch i det här arbetet, naturligtvis inte, utan i samverkan.

Från vår sida skulle jag gärna vilja se att man satsade på statusprojekt i de här områdena. Vi tror att det är viktigt att man också dras till de här områdena, även om man inte bor där själv. Det handlar om det enskilda området, statusen på området och att det finns statusprojekt som gör att folk vill resa dit.

Att bryta utanförskapet, se möjligheterna och kompetensen hos de boende är naturligtvis oerhört viktigt och att lyfta det civila samhället så att de involveras på ett tidigt stadium. Återigen vill jag understryka att vi inte lägger i malpåse det som har kommit fram i konstruktiva förslag tidigare.

Det som är viktigt i det här arbetet är att vi har ett flertal olika ansatser. Det handlar om den fysiska miljön, som ju egentligen alltid kommer högt upp, eftersom det på ett sätt är ganska enkelt att lyfta fram en tryggare miljö i närområdet där man har konkreta åtgärder men som än så länge inte har visat resultat utifrån de undersökningar som är gjorda. Människor är fortfarande otrygga.

Det handlar naturligtvis också om den del som ni ibland tycker illa vara, omvandlingen av hyresrätter till bostadsrätter, om enskildas möjlighet att påverka sin boendesituation, om makten över det egna livet som en viktig del i det hela.

Den stora utmaningen är att bryta bidragsberoendet, att fler ska komma i arbete. Där har vi en stor del naturligtvis i det som Yvonne tar upp, diskrimineringen. Får människor komma i arbete, vara delaktiga och känna arbetsgemenskapen är det naturligt att också diskrimineringen minskar. Man blir en del i helheten.

Återigen: Ett långsiktigt arbete, så ska Järvalyftet nu bli.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 188

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag ska försöka vara lika konstruktiv i opposition som när jag är med i majoriteten.

Jag såg en reklamfilm i tv i går som jag blev ganska tagen av. Det var ganska enkelt, från en av våra bemanningsfirmor i staden. Det började med ett konstaterande att 47 procent av taxichaufförer i Malmö med invandrarbakgrund är högutbildade. Är det verkligen så svårt att köra taxi i Malmö? Ska det vara så? Vad tycker du?

Sedan var en annan där det stod: Hassan får högre lön än andra invandrare om han byter sitt namn till Hans. Ska det vara så? Vad tycker du?

Hur kommer Järvalyftet att påverka den här frågan, utanförskapet, som hänger ihop med människor som har ett jobb? De flesta i Järva har jobb. Vad de saknar är någonting som nämndes tidigare här – framtidstro, i synnerhet tron på oss. Det är en del i det som saknas.

Det har varit många misstag i många tidigare projekt, tyvärr. Det här känns som ett till, en fortsättning på tidigare projekt, Må bra-projekt för politiker. Vi satsar på dem som är utanför, vi ställer krav på dem, vi ska utbilda dem, vi ska hjälpa dem. Men vi

ska inte ställa krav på dem har makten att diskriminera. Vi ska inte ställa krav på oss som arbetsgivare. Vi ska inte ställa krav på oss om upphandlare. Vi ska inte ställa krav på arbetsgivare. Vi ska inte ställa krav på facket.

I bästa fall riskerar denna satsning att bidra till att motverka symtomen. Symtomen finns där ute, men orsakerna ligger mycket närmare det här huset – här och i riksdagen.

Vad är det vi kommer att göra åt detta? Jag har i alla fall inte sett mycket sedan maktskiftet kom till. Trovärdigheten i Järvasatsningen fick sin knäck när Stockholms stad avstod från sin plats i Unescos koalition av europeiska städer mot rasism. Samma sak hände när Stockholm bestämde sig för att sluta med klausuler mot diskriminering i våra upphandlingar.

Det hände igen när man vägrade att undersöka konsekvenserna av diskriminering i Stockholms stad. Hur trovärdig är en sådan här satsning?

Anförande nr 189

G u l a n A v c i (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag måste börja med att säga att jag tycker att det var väldigt bra med den inledning som Kristina valde. Den här frågan är så pass viktig att det är viktigt att man inte skapar en politisk strid kring hur Järvas framtid kommer att se ut.

Under de senaste 15—20 åren har det vuxit fram väldigt många utanförskapsområden, inte bara i Stockholm utan i hela Sverige. Men i Stockholm har vi fått förorter där vi kan klassa de områdena som utanförskapsområden och där arbetslösheten har varit väldigt hög, där utbildningsnivån har varit väldigt låg och där elever har lämnat grundskolan utan fullständiga betyg. I stället för att kunna söka in på nationella program har de hamnat på individuella programmet. Det är inte värdigt de medborgare som bor i de här områdena.

Vad är det som behövs? Jo, vi måste börja tänka långsiktigt om vi ska bryta utanförskapet och i stället börja arbeta för innanförskap. Då handlar det om att se till att människor går från bidrag till arbete. Det handlar om att se till att det finns utbildningar, att människor som kommer till Sverige faktiskt får den värdiga möjligheten att lära sig det svenska språket därför att det är nyckeln till integration. Om vi inte klarar av de här utmaningarna kommer vi att se utanförskapsområdena växa. Det är inte värdigt Sverige. Det är inte värdigt att behandla människor på det sättet.

Projektsatsningar är bra, men det som har varit i de här områdena var inte alltid så bra. Vad man har gjort, till exempel ute på Järva, är att man har plöjt in pengar efter pengar. Men det har inte lett till några långsiktiga förändringar. Man måste se Järvalyftet som en långsiktig vision där man ser till att kombinera alla de politiska områden som är nödvändiga för att bryta utanförskapet.

Det är en form av jobbskapande politik, ett lokalt näringsliv som ser till att företag etablerar sig i det här området. Det handlar om att arbeta för en trygghet där människor kan känna sig trygga i sin egen närmiljö.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 190

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det står i det här ärendet att långsiktighet är viktigt. Långsiktighet har varit väldigt viktig varje gång jag har hört talas om sådana här satsningar. Det är inte något nytt. Jag vill veta vad det är som skiljer den här satsningen från alla andra satsningar som alla verkar vara överens om inte har fungerat så bra.

Man hade i alla fall ett visst intresse under den förra majoriteten att motverka diskriminering. Var är långsiktigheten om man inte motverkar diskriminering? Då blir det här ytterligare ett projekt som är jättebra för politiker. Det kostar lite pengar. Titta, vi hjälper dem, vi ställer krav på dem. Men det undermineras av diskriminering och vägran att agera i frågan.

Anförande nr 191

G u l a n A v c i (fp): Vi talar faktiskt om långsiktiga visioner. Vi talar om Järvlyftet i relation till 2030.

Jag vet inte hur det är i Miljöpartiets värld, men i alliansen arbetar vi långsiktigt. Det finns många områden att arbeta på. Ett av de områdena har du själv pekat på, nämligen diskrimineringsfrågan. Där har ni inte gjort något. Miljöpartiet verkar inte ha varit tillräckligt aktivt för att se till att Socialdemokraterna ändrade på sin inställning till integrationspolitik.

Det handlar om att bryta utanförskapet genom att ge människor möjlighet att gå från bidrag till arbete. Det handlar om att göra satsningar så att människor känner att de inte ska behöva flytta från Järvafältet den dag de får arbete och blir ekonomiskt oberoende så att de har möjlighet att köpa en bostad. Den möjligheten ska de ha i det område där de bor. Det ska också vara möjligt att skapa en trygg miljö så att människor inte behöver känna att de måste lämna Järvaområdet därför att de upplever otrygghet i sin vardag.

Det är de ändringarna med flera andra som vi vill göra. Ni är välkomna att delta i det arbetet.

Anförande nr 192

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Där bröts det samförstånd som vi har haft hittills i kväll.

Jag blir väldigt förvånad. För en halvtimme sedan pratade jag om skolorna i Kista. Resultaten har förbättrats avsevärt där. Andelen gymnasiebehöriga elever har ökat från 79 procent till 85 procent. Rinkebyskolans elever är för andra året i rad de bästa i landet i matte. Det kan inte enligt den matte som jag lärde mig i Finland på 70-talet betyda att våra elever bara går till det individuella programmet.

Jag har bott på Järvafältet sedan 1985. Jag har bott i Husby till för ett år sedan, i den otrygga stadsdel där man inte vågar gå ut. Jag lovar att jag dygnet runt har gått i de gränder som finns i Husby. Jag har aldrig varit rädd. Det handlar om något annat när vi ska jobba med Järvalyftet. Det ska inte handla om att vi är några stackare som är rädda för att bo där och för att vara ute. Jag tycker att vi kan avstå från den tonen helt och hållet.

Vi bör i stället mötas i det konstruktiva samarbetet eftersom alla partier är med på det. Vi är inga stackare vi som bor på Järvafältet.

Anförande nr 193

G u l a n A v c i (fp): Jag vill upplysa dig om vad som hände för drygt två år sedan. En av dina partikolleger, Nalin Pekgul, som har bott i Tensta sedan hon flyttade till Sverige övervägde att lämna Tensta på grund av den otrygghet som hon upplevde för sig själv, sin familj och sina barn.

Det är bra att du tar upp exemplet Rinkeby. Vi vill ha fler skolor i Järvaområdet som blir förebilder för andra skolor i staden. Det är det vi arbetar för. Vi arbetar för utbildning där kunskap står främst och där elever får möjlighet att lära sig det som de har rätt till i det svenska utbildningsväsendet.

Anförande nr 194

A n n M a r i E n g e l (v): Det som skiljer det här projektet från andra är invånarnas frånvaro. De har funnits med i en dialog i alla de tidigare projekten. Det gör de inte här ännu.

Jag undrar hur du tror att man ska kunna få respons hos invånarna och förståelse för att det här är en långsiktig satsning samtidigt som man tar bort resurser. Man tar bort resurserna från skolan, skär ned socialtjänsten och drar in SL-kort för socialbidragstagare och gymnasieungdomar samtidigt som dina kamrater i landstinget drar in resurserna för vårdcentralerna i ytterområdena. Man kan inte göra det samtidigt som man säger till invånarna att man ska satsa långsiktigt på dem. Jag får inte det att gå ihop. Kan du förklara det?

Anförande nr 195

G u l a n A v c i (fp): Jag vet inte var Ann Mari befann sig under valrörelsen. Vi hörde många reportage om invånarna i Järva som beklagade sig över den situation som uppstått efter att ni hade fått styra staden. Det var ett sätt att göra uppror och säga nej till ert fortsatta styre. De kände att de inte hade makt över sin vardag, sina liv och sin framtid. De ville ha jobb. De ville känna lika stor delaktighet som alla andra medborgare i staden. Därför sade de stopp för ett fortsatt styre av en vänsterkoalition.

Anförande nr 196

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att upplysa om att det inte var någon allians som vann valet på Järvafältet. Det kan man se på valnämndens hemsida.

Det är nog jättebra med den självgranskning som har pågått från alla håll här i kväll. Det kan givetvis komma något gott ur det. Det får vi hoppas. Om vi ska vara självgranskande borde vi också släppa på den prestige som vi håller så hårt på och sluta uppfinna hjulet varje gång ett nytt parti vinner valet. Om vi granskar oss själva ser vi att vi vid majoritetsskiften uppfinner hjulet på nytt – väldigt gärna just på Järvafältet.

Jag vill lyfta fram några saker som har pågått. Om vi kan släppa på prestigen kan vi titta på resultaten. Åtminstone metoderna kanske kan ingå i Järvalyftet.

Kista Matchning blev ett av de lysande arbetsmarknadsprojekt som har bedrivits i området. Där jobbade man med avtal med lokala företag för att utbilda människor och få dem i varaktiga jobb. Det har vi gjort över alla majoriteter. Vår nämnd kallades till och med för Kistapartiet ett tag eftersom vi var så rörande eniga om detta.

Vi kan väl komma överens om att inte skrota sådana metoder.

Lunda Nova är ett annat utmärkt exempel. Det har verkligen fått människor att komma ut i riktiga jobb – inte praktik eller projekt. Det är nog det som vi alla är ute efter.

Jag kan givetvis mitt Kista, och jag är lokalpatriot efter att ha bott där så länge. Jag vet att de här projekten har lett till att vi kunde lämna ett överskott till socialbidragen i bokslutet 2006. Det är väl ett gott tecken. Folk har kommit i jobb.

Låt skolorna fortsätta med det framgångsrika arbetet. Försvåra det inte med den nya organisationen. Förutsättningarna har varit det intima samarbetet mellan förskola och skola och med språket som den röda tråden från årskurs noll tills man har lämnat stadsdelens skolor.

Trafiken är farlig. I Kista är inte trafiken farlig på bilvägarna. Den är jättefarlig på gångvägarna. Otryggheten ligger inte i att vi traskar på trottoarlösa vägar. Vi ska inte göra det.

Jag måste också säga något om den boendeundersökning som man har refererat till i kväll. Den är jättebra, men vi som har varit aktiva blev lite överraskade över att man inte fick svara på de frågor som vi väntade oss. Servicenivån och underhållet fanns inte med i undersökningen. Där fanns bara tryggheten utanför våra bostäder.

Anförande nr 197

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Fullmäktige, stockholmare! Det är bra med den här diskussionen. Det finns så många saker att ta upp. Jag vill återkomma till hur människor på Järvafältet själva ska kunna bidra i den här processen.

Jag har tagit del av de enkäter som Svenska bostäder och bostadsbolagen har gjort bland invånarna i de här områdena. De är intressanta. Men det är viktigt att man har en dialog. I en enkät ställer man några frågor och det blir ingen diskussion. Det är viktigt att man har en verklig konsultationsprocess med de boende.

I Kanada har man använt en modell som man skulle kunna använda här i Sverige.

Man skulle kunna gå så långt att man inför medborgarstyrelser i kommunens bestånd i Järva med personval till styrelserna och med en egen budget där man får de resurser som behövs för underhållet.

Det är ett sätt att involvera de boende. Det är oerhört viktigt. Det får inte bli ett projekt uppifrån. Det finns risk för att det blir det.

Om man pratar med företagarna på Järvafältet förstår man att de upplever att de blir oerhört illa behandlade av bostadsbolagen, också av kommunens bostadsbolag. Det förekommer ren diskriminering. Jag har haft många samtal med företagare som har berättat rena skräckhistorier om hur de har blivit behandlade av till exempel Svenska Bostäder.

Vi kan göra otroligt mycket för att förbättra för företagen.

Är det inte fantastiskt att kunna åka till Husby och i de mångkulturella butikerna kunna köpa mat från en mängd nationer? Det kan vara lockande.

Jag är inte så förtjust i att det ska vara någon sorts statusprojekt i de här områdena. Varför inte utveckla det som finns? Något som finns på Järvafältet är gårdar. Vi har Akalla gård till exempel. Gårdarna får nu mindre pengar och har svårt att klara sin verksamhet. Varför kan inte till exempel äldrenämnden ha ett möte på Akalla gård och betala för det och därmed stödja deras ekonomi?

Det finns så mycket man kan göra.

Något annat som inte fungerar i Stockholm är sfi. Det handlar inte om dåliga lärare. Det handlar om att Stockholm satsar minst resurser i hela Sverige per elev på sfi. Göteborg och Malmö satsar två till tre gånger så mycket mer per elev.

Jag hoppas verkligen att vi får fler tillfällen att diskutera alla dessa frågor och göra insatser på alla områden. Glöm inte att vi måste jobba mot diskriminering.

Anförande nr 198

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hade faktiskt inte tänkt delta i den här debatten, men borgarrådet inbjöd i början när hon sade att vi ska vara konstruktiva. Jag har faktiskt en hel del erfarenheter att dela med mig av.

Jag tycker att ärendet i sig är lite torftigt. Det saknar övergripande mål. Mål behövs för att man ska kunna göra utvärderingar och uppföljningar och se att det arbete man bedriver leder till det som man vill uppnå. Jag vill göra ett medskick: Tydliggör målformuleringar.

Det är ju ingen hemlighet att jag i allra högsta grad har varit inblandad i det initiativ som Svenska Bostäder har tagit. Det var också ett initiativ till de två andra bostadsbolagen i staden. Jag tror att det skulle vara bra om man fick med dem, inte bara i Järva. Utgångspunkten för det uppdrag som bostadsbolagen fick och som blev början till Järvalyftet var att de skulle ta fram idéer för sina egna bostadsområden. På det sättet skulle de ta ett större ansvar för de insatser man kan komma att göra.

Den bollen ska man nog bolla vidare så att både Familjebostäder och Stockholmshem kan få göra saker som de själva är stolta över och som de själva får bära.

Något annat som jag saknar i ärendet är erfarenheter från alla de utvärderingar som har gjorts. Redan från början slätar stadsledningskontoret över detta och säger att det har gjorts massor av satsningar och att alla har varit ganska dåliga. Sedan är det färdigt med det.

Det finns flera hyllmeter med utvärderingar av alla de satsningar som har gjorts. Det är sorgligt att man inte tar dessa utvärderingar i beaktande när man skriver fram pengar. Vi hade förvisso velat lägga mer pengar än vad majoriteten gör, men det är ändå en hel del av skattebetalarnas pengar som kommer den här satsningen till del.

Man måste fundera över hur man gör. En renodlad projektorganisation, som vi nu ser, som är toppstyrd är ett ganska stort problem. I stället är det jätteviktigt att man har med de lokala aktörerna: föreningslivet, de boende, näringslivet, stadsdelsnämndspolitikerna, nämndorganisationen och så vidare.

Det finns en hel del annat som jag också skulle vilja lyfta fram, men jag har inte riktigt tid att göra det här och nu. Jag har ungefär 20 punkter till. Listan kan göras lång. Det är en uppmaning till borgarrådet och den projektorganisation som jag antar att man nu kommer att besluta om, att man tittar på de utvärderingar som har gjorts. Det finns väldigt mycket att ta vara på från forskare och andra.

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var intressant att höra dig Teres. Jag vet också att det finns flera hyllmeter med utvärderingar. Det är självklart att man tittar på utvärderingar.

Jag hoppas verkligen att vi kan jobba tillsammans med de här frågorna. När du står i talarstolen låter det som om den kritik som kommer fram beror på att vi inte har gjort ett nytt stadsdelsförnyelseprojekt som är exakt sådant som på din tid. Det här ska bli något annat.

Man ska ta vara på de erfarenheter som är bra, men man ska också kunna göra något nytt. Det är ju ingen konst om man ska fortsätta med samma saker som vi har haft hela tiden. Vi har sett att det behövs något nytt.

Anförande nr 200

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag efterlyser inte alls någon ny stadsdelsförnyelse. Jag tror däremot att vi behöver satsa på mer än en stadsdel.

Det fanns naturligtvis problem med stadsdelsförnyelsen. De utvärderingar som är gjorda där ska man ta på största allvar, inte minst när det gäller finansieringsfrågan som var ett ganska stort problem. I viss mån lyfte man också in lösningen på finansieringsfrågan, vilket inte var helt bra.

Det finns massor av kunskap som jag tycker att man borde ta vara på till större del. Det är lite torftigt att man inte använder sig av all den forskning som är gjord på det här området.

Anförande nr 201

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är uppenbart att det inte har gått fram att Miljöpartiet och den tidigare majoriteten arbetade aktivt mot diskriminering under den förra mandatperioden. Jag erinrar därför om det en gång till.

Stockholms stad var med om att starta den europeiska koalitionen av städer mot rasism, tillsammans med Unesco, London, Lyon, Nürnberg, Paris, Barcelona med flera. Det är inte så att ingenting gjordes. Vi var intresserade av andra städers goda exempel.

En meningsfull antidiskrimineringsklausul infördes i stadens alla upphandlingar. Ett antidiskrimineringsvillkor infördes i stadens krogstillstånd.

Den nya majoriteten – utom Kristdemokraterna – röstade naturligtvis emot det.

Jag ser inte det samlade greppet. Om man tillåter diskriminering – om man inte motverkar diskriminering – undermineras alla de trevliga satsningar som vi har gjort. Det görs år efter år, mandatperiod efter mandatperiod. När ska vi försöka ställa krav på oss själva i stället för att alltför lätt ställa krav på dem där ute?

Sådant här har pågått länge. Det finns exempel på detta i andra länder, i andra städer. Det man alltid misslyckas med är just den här poängen. Det går att ställa krav och det går att hjälpa dem. Det går att styra dem. Att inge ett förtroende om att man är villig att ställa krav på människor som har makt är däremot svårare. Det är besvärligt. Men det är så man kan få det att fungera. Därför krävs ett rejält helhetsgrepp.

Människor ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter när det gäller arbete, krogar och service. Det gäller inte bara Järva utan hela staden.

Anförande nr 202

F a t i m a N u r (fp): Ordförande, ledamöter! Tack för ett bra inlägg, Kristina.

Det har varit en sansad debatt, men jag var tvungen att begära ordet. En del saker är helt rätt på den här sidan men ibland blir jag konfunderad, Paul. Om diskriminering var borta – helt borttrollad – skulle allt vara löst. Så är det ju inte.

Det är ingen som ska ta hand om oss på Järvafältet. I dag kan jag säga att jag bor i västerort, där ligger Järvafältet. Jag bor i Hässelby. Jag har gjort en vandring från Rinkeby till Hässelby. Jag har aldrig förstått att jag ska stå under bostadsförmedlare som bestämmer över mig. Så var det inte i mitt land. En liten hydda ägde min mormor. Det är den grunden som många invandrare har. Man har inte råd att köpa lägenhet i Sverige.

Många drömmer, precis som jag gjorde, om en utvandring till Hässelby. Det är ingen som ska ta hand om. Det arbete som ni påbörjade fortsätter vi – från ord till handling. Järvalyftet kommer inte att stanna i Rinkeby. Vi vill ha det i Hässelby och Vällingby också. Vi vill ha det till söderort, precis som man har velat i Rågsved.

Vi har kunskapslyftet. De lokala aktörerna är inte bortglömda. Jag är stolt. Jag har också gått i Rinkeby mitt i natten, i stället för i Hässelby gård där jag är otrygg. När somaliska kvinnor inte vågar handla i Rinkeby centrum är det något fel i Rinkeby. När somaliska män tuggar cat och familjerna splittras är det något fel.

Ann Margret, du och jag har jobbat länge i Rinkeby. Jag har också varit på många föreningar under den här mandatperioden. Vi diskuterade inte SL-kortet. Vi diskuterade: När får vi starta eget?

SL-kortet har alla rätt till. Under era mandatperioder har det alltid varit en individuell bestämmelse.

Järvalyftet behövs för hela staden. Vi ska bli en förebild. Tack, Kristina! Från ord till handling. Du får stöd från oss. Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 203

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har aldrig sagt att alla problem i världen skulle lösas om man blir av med diskriminering. Jag är inte säker på att man kan bli av med diskriminering helt och hållet.

Jag har sagt att jag vill se att politiker är villiga att se till att diskriminering kostar, att de är villiga att använda sin makt för att motverka diskriminering. Anledningen är att man ska bygga upp en trovärdighet hos invånarna i Stockholms stad så att de tror på att lika rättigheter ska gälla för dem – inte bara i Järva utan över hela staden.

Poängen är att frigöra individens krafter. När man lyssnar på politiker tror man inte på vad de säger. Det är risken med ett sådant här projekt. Risken är att det blir ytterligare ett projekt som ingen tror på.

Anförande nr 204

F a t i m a N u r (fp): Jag har inte sagt att du har sagt att allt ska vara löst. Så fort du ställer dig i talarstolen pratar du om diskriminering oavsett vad vi pratar om. Självklart finns det ingen här som är *för* diskriminering. Vi måste jobba mångsidigt. Jag ställer gärna upp på att diskriminering hindrar. Men jag reagerar när du säger sådant som att akademiker kör taxi. Det är självklart inte något fel på att köra taxi! Att be om socialbidrag, tycker jag är värre.

Anförande nr 205

Borgarrådet L i v h (v): Det är sant att vi har jobbat mycket tillsammans för kvinnor, Fatima. Det tycker jag har varit bra.

Jag går ju inte bara på somaliska föreningar, utan träffar ganska mycket folk i olika sammanhang. Jag möts väldigt sällan av folk som oroar sig för att de inte kan starta ett eget företag. Det är inte den främsta frågan. Det är oron för skolan, utbildning, vuxenutbildning, sfi-utbildning.

Vi har faktiskt blivit uppringda av flera föreningar som är alldeles förtvivlade för att många äldre människor har förlorat SL-kortet och inte kan åka och hälsa på släktingar och vänner i andra stadsdelar. De har inte förstått varför. De vet inte hur man ska överklaga.

Man ska inte underskatta de försämringar som har skett under den period som ni har styrt. Det kommer inte att bli bättre med Järvalyftet.

Anförande nr 206

F a t i m a N u r (fp): Jag underskattar inte. Man kan tillsammans fortsätta att jobba med detta.

Vi i alliansen är för rörlighet över hela Stockholms kommun. Ingen stadsdelarrest, har vi pratat om förut. Järvalyftet kommer självklart inte att innebära någon försämring för att man inte får SL-kort.

Anförande nr 207

A b d o G o r i y a (s): Ingen kommer att bli lyckligare än jag om du lyckas få hela alliansen med dig så att resurser tillförs även Hässelby eller södra delen av staden. Det är just det som vi har föreslagit. Om du lyckas med det är det mycket bra.

I dag har vi det med i vårt förslag till beslut, så du kan rösta med oss.

Anförande nr 208

F a t i m a N u r (fp): Jag sitter nog på rätt sida att rösta med. Järvalyftet är inte enbart för Järvalyftet. Det gäller hela kommunen. Man lär sig av Järvalyftet.

Anförande nr 209

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hoppas att jag inte retar upp någon så att debatten blir längre.

Järvalyftet är givetvis för Järvalyftet, om jag har läst ärendet rätt. Jag brukar läsa ärenden. Vi får ta nästa diskussion en annan gång.

Jag har inte sagt att man är svag när man gör en vandring från en hydda i Afrika till en bostad i Hässelby. Jag har själv vandrat från en bostad utan vatten och med utedass en gång i tiden.

Vi betraktas av utomstående som svagare individer som inte klarar sig riktigt så bra i livet. Så kan man uppleva det när man bor på Järvafältet. Man ska inte blanda ihop äpplen och päron. Vi debatterar att den satsning som nu kommer från alliansen visar brister eftersom man gör neddragningar på övriga verksamheter på Järvafältet. Upplevelsen är att man tar med den ena handen och ger med den andra. Vad blir det då kvar i vågskålen för dem som bor i området?

Om man ska göra vandringen till en bostadsrätt i Hässelby, Kista eller någon annanstans i staden krävs att man får jobb. Man får inte lån om man inte har jobb.

Jag vädjar för att man inte ska slänga bort de utarbetade metoderna. De är sällan utarbetade av oss som sitter här i salen, utan av de duktiga tjänstemän som med stöd av våra beslut har lyckats ta fram metoder som fungerar. Det ska man ta vara på. Man ska inte uppfinna hjulet en gång till.

Det finns två saker som man har varit väldigt enig om i min stadsdel – i Kista. Den ena är hur vi jobbar med arbetsmarknaden i stadsdelen, den andra är idrottsplatsen i Akalla.

Anförande nr 210

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Många av talarna har varit inne på att vi ska ta med oss erfarenheter från de tidigare satsningar som har gjorts. Det är naturligtvis självklart och en god idé. Det är tänket bakom det här ramverket. Det grundar sig till exempel på hur vi tidigare har jobbat med matchning både i Kista och i Skärholmen. Det är något av den bärande tanken med hur vi kommer att jobba generellt i hela staden längre fram när det gäller jobbtorgen – men det är ju ett annat ärende.

En av talarna var inne på att det här ser ut som ett må-bra-projekt för politiker. Jag vill hävda att det är precis tvärtom. Om man bara vill må bra som politiker ska man nog inte alls starta ett sådant här arbete, utan bara luta sig tillbaka och låta tiden gå.

Järvalyftet, som det ser ut i dagsläget, är inte på något sätt ett Alexanderhugg när det gäller att komma åt allt som människor upplever som mer eller mindre problematiskt i vår stad eller att se till att Stockholm blir attraktivt i alla sina delar.

Det kommer säkert att finnas ideologiska skiljaktigheter i vissa frågor. Vi har till exempel olika uppfattning om det gäller möjligheten till utbildning. Det får vi acceptera. Jag tror att det kommer att finnas mer som förenar än som skiljer.

Min ambition är att vi gemensamt, som förtroendevalda politiker för en valkrets och hela staden, ska göra det som vi är valda för, nämligen att göra Stockholm attraktivt för alla och bryta det utanförskap som många känner.

Det kommer alltid att gå att göra mer. Det kommer alltid att finnas kritik från olika håll för att vi inte gör tillräckligt. Då är det ju viktigt att vi ser till att vi gör *något*.

Jag tycker inte att det är så att vi i det här dokumentet inte ställer krav på oss själva utan bara på dem där ute, som en talare sade. Hela ärendet, som det ligger i dag,

handlar om hur staden ska ställa krav på sig själv och på våra verksamheter, hur vi jobbar i förvaltningar och bolag och hur vi gör prioriteringar.

Visst behöver flera ställen i staden ett lyft. Så är det och så ska det bli.

I dag handlar det om Järvalyftet och Järvafältet. Bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 211

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi ska ställa krav på staden, pratas det om. Ärendet säger ingenting om huruvida Stockholms stad förhindrar diskriminering, orsakar bristande lika möjligheter eller om vilka skyldigheter och rättigheter man har. Det finns ingenting om att staden själv eller våra anställda kanske är ett problem. Det kanske finns mer som vi politiker kan göra. Det kanske finns krav som vi kan ställa på våra anställda.

Något sådant finns inte här. Det här är inriktat på att hjälpa dem där ute. Det är därför jag kallar det för ett må-bra-projekt. Det är inte fel att hjälpa människor. Det är jättebra med arbete och språk. De människor som har ett arbete och som har språket ska kunna tro på oss. Om de tvingas köra taxi på grund av diskriminering och inte har något större hopp utöver det har vi ett problem.

Anförande nr 212

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill först yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Inledningsvis tog borgarrådet upp en fråga som gällde den alternativa finansieringsformer. Jag trodde att jag hade läst slarvigt, men det finns faktiskt ingenting som handlar om strukturfonder och socialfond. Jag tycker att det är en god tanke. Texterna – både den från stadsledningskontoret och föredragningstexten – är skrivna ur ett ovanifrånperspektiv. Det har både Paul och andra varit inne på.

Det som stadsledningskontoret skriver under Näringslivet och Samverkan och företag är också ur ett ovanifrånperspektiv där företagsledarna ska ges i uppdrag att hitta samarbetsformer mellan medborgarna här ute och företagen.

Jag tror på tanken att bygga på det befintliga och ta med sig dem som bor ute i de områden som man pratar om. Min fråga är: Hur har borgarrådet och majoriteten tänkt sig arbetet med strukturfonderna som ett sätt att finansiera förändringsarbetet? Det bygger ju på att gifta ihop det offentliga med det privata, med kulturliv, föreningsliv och det civila samhället.

Det är något som helt saknas i ärendet.

Anförande nr 213

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det här är ju att se som ett ramverk. Exakt hur vi ska skraddarsy vissa verksamheter för att söka pengar kommer styrgruppen och förvaltningar och bolag att jobba med successivt, precis som vi successivt kommer

att se till att det privata näringslivet är med och bidrar på olika sätt. Det kan handla om de privata fastighetsägare och aktörer som i dagsläget kanske finns i Kista företagarsområde och är intresserade av att bidra för att det här arbetet ska bli lyckosamt.

Anförande nr 214

L e i f R ö n n g r e n (s): Det låter bra. Problemet när man sitter i opposition är insynen. Det här är ett inriktningsärende, ett ramverk, som föredragande borgarråd har sagt ett antal gånger. Det har väckts många frågor. Ingenting är färdigdiskuterat. Det finns många ingångar i de samtal som har förts här i dag.

Frågan är hur man garanterar en fortsatt process där man tar med sig de perspektiv som vi har diskuterat i dag. Var kan man senare diskutera föreningslivet och det civila samhällets ingång i förändringsprocessen? Den måste ändå bygga på dem som bor på Järvafältet.

Även när man började ytterstadssatsningen i min stadsdel – Rågsved – som också var en långsiktig satsning hade jag den uppfattningen. Jag tror att det enda sättet att åstadkomma en verklig förändring är att få med sig alla människor. Här saknas det perspektivet. Jag ser inte någonstans i ärendet hur processen ser ut för att landa i det. Här står det bara att stadsledningskontoret får i uppdrag att genomföra inriktningsplanen.

Anförande nr 215

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Debatten har handlat en hel del om det lokala inflytandet. Jag sade redan inledningsvis att det kommer att finnas förslag på hur vi ska arbeta med det. Vi får jobba fram det i dialog. Vi har i ungefär en timme nu pratat om hur vi ska samarbeta för att hitta bra arbetsformer.

Arbetet ska självklart präglas av insyn och lokalt inflytande. Det är grunden till reformen. Invånarna är tillfrågade om hur man upplever sitt bostadsområde.

Anförande nr 216

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Det var jättebra när vi började diskussionen om Järvalyftet under den förra mandatperioden.

Jag vill bara lyfta en fråga som jag inte har hört någon prata om. Det handlar om folkhälsofrågor i förorterna. Det kunde vara en dimension att ha med i Järvalyftet eftersom vi beslutade om folkhälsoprogrammets elva folkhälsoområden under den förra mandatperioden. Det finns vissa frågor som man borde tänka på eftersom vi i Rinkeby och Tensta har stora folkhälsoproblem.

Det samarbete som vi pratar om borde man utvidga med landstinget för att lösa en del av folkhälsoproblemet i Järvaområdet.

Anförande nr 217

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Eftersom jag fick en direkt fråga är det anständigt att svara på den. Jag tror att vi kommer i kontakt med problemet ganska mycket. Det övergripande målet med arbetet är att bryta ett utanförskap. Många som befinner sig i utanförskap upplever också att man har problem som hör hemma i det som du kalla folkhälsoproblem.

Anförande nr 218

R e b w a r H a s s a n (mp): Folkhälsoproblemet leder till att man blir kvar i arbetslöshet. Man får sjukdomar eller dör i förtid. Man kanske får diabetes. Vi har här ett stort problem. Om man vill lösa problemet med utanförskap och arbetslöshet ska man återgå till det vi har beslutat om.

§ 30 Genomförande av centralupphandling av programvarulicenser och licensadministration (utl. 2007:97)

Anförande nr 219

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det här är en stor upphandling. Vi har hört att politiker ska gå från ord till handling. Miljöpartiet föreslår därför införandet av en antidiskrimineringsklausul i just denna upphandling. Det är den klausul som den tidigare majoriteten kom överens om.

Det här handlar bland annat om företag som jobbar inom databranschen. Jag är inte säker, men det sägs att det finns vissa problem med könsdiskriminering i den branschen. Om det finns problem kanske det här kan hjälpa företagen att fundera på detta. Om det inte finns några problem är det inget problem att anta en sådan klausul.

Anförande nr 220

I n g e r S t a r k (v): Vänsterpartiet ställer sig bakom tilläggsyrkandet från Miljöpartiet.

Anförande nr 221

Borgarrådet J ä m t i n (s): Även vi ställer oss bakom det av Miljöpartiet utdelade förslaget.

§ 33 Motion om skärpta riktlinjer för alkoholrepresentation (utl. 2007:92)

Anförande nr 222

Stefan Nilsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Vi i Miljöpartiet har lagt en motion om att strama upp och göra en ny policy för alkoholrepresentation, en policy som bör vara striktare än den vi har nu.

Vi tar upp tre saker i motionen, nämligen representation på dagtid, representation i hemmet och representation i samband med upphandlingar. Vi talar nu alltså bara om alkoholrepresentation.

Det avgörande skälet till att vi lägger den här motionen är hänsyn till alla människor i vårt samhälle som har alkoholproblem. Det handlar om ungefär 300 000 människor – det är den siffra man brukar ange. De flesta av dessa är dolda missbrukare. Vi känner inte till deras missbruk. Det är dem den här motionen tjänar. Om man ska förebygga alkoholmissbruk måste man på varje arbetsplats införa regler som skyddar dem som kan få problem med alkohol. Det andra skälet till att vi lägger motionen är naturligtvis att man inte bör använda skattemedel till alkohol.

På en modern arbetsplats är det inte okej att servera alkohol på dagen. En arbetsmiljö ska fungera för alla människor. Vi tycker att det är rimligt att man, speciellt i en politisk verksamhet, inte dricker alkohol dagtid. Det finns möjlighet att göra det nu med den policy som finns. Men vi tycker inte att det finns någon anledning att den möjligheten ska finnas.

Representation i hemmet är också tillåten i vissa fall. Om man vill bjuda någon på alkohol i hemmet i representationssammanhang tycker vi att man kan se det som en vanlig gästfrihet. Det behöver inte skattebetalarna stå för.

Representation i samband med upphandlingar är också tillåten i vissa fall. Förutom de skäl som jag nyss nämnde, att på ett förebyggande sätt skydda de människor som har problem eller kan få problem med alkohol, anser vi att det i upphandlingsärenden rent generellt är olämpligt med alkohol.

Jag yrkar bifall till den här motionen och till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen som innebär att man tar fram en ny policy för alkoholrepresentation. I den ska ingå att alkoholrepresentation inte görs på dagtid, inte i hemmet och inte i samband med upphandlingar.

Anförande nr 223

Yvonne Ruwaida (mp): Fullmäktige och stockholmare! Stefan har utförligt beskrivit detaljerna i vår motion.

Vi har i dag styrdokument för alkoholrepresentationen i staden. De styrdokumentet består av många sidor. Jag tror inte att alla i vår stads verksamhet har koll på dem. Jag tycker att det vore lämpligt med styrdokument som inte är mer än en halv sida långa med väldigt enkel alkoholpolicy. Det finns i dag företag i Sverige – stora

företag – som har en väldigt enkel policy: Ingen alkohol på dagtid, punkt slut. Ingen alkohol vare sig vid upphandlingar eller vid internationell representation. Dagtid är det en alkoholfri arbetsplats. Det är väldigt enkelt. Det vore bra om Stockholms stad hade en så tydlig och enkel alkoholicy.

Det är känsligt att prata om alkoholicy. Det är många som dricker och många som tycker om att dricka. Det finns också många som har alkoholproblem. Vi har en tradition i Sverige med en folkrörelse som jobbar för en restriktiv alkoholpolitik som jag tycker är bra. Om man frågar IOGT-NTO föredrar de att arbetsplatser säger att man har alkoholfritt dagtid på arbetsplatsen. Det ska inte finnas några kryphål i förordningar som är krångliga dokument.

I det här huset och i vår organisation fattar vi många beslut. Många som själva inte dricker alkohol kan vittna om att man ogillar när arbetskolleger dricker alkohol på kvällen och diskuterar viktiga ärenden över ett glas, när det finns människor som inte gillar alkohol.

Jag tror att det är väldigt viktigt att vi är så tydliga som vi bara kan när det gäller stadens verksamhet av hänsyn till alla anställda och för att vi kan vara en förebild.

I dag ökar alkoholkonsumtionen i Sverige. Alkoholkonsumtion innebär en kostnad för vårt samhälle. Människor dör på grund av alkoholskador. Många människor är sjukskrivna på grund av alkoholrelaterade skador.

Kvinnor och barn misshandlas i hemmet på grund av att det finns alkohol med i bilden. Den vanligaste misshandeln i staden sker mot unga män när gärningsmannen eller offret är alkoholpåverkad.

Jag tror att Stockholm skulle göra en positiv insats om vi från stadens sida hade en tydlig policy. Jag önskar att man från stadens sida hade behandlat motionen lite bättre än vad man har gjort.

§ 34 Interpellation om Årstaskogen som naturreservat (nr 2007:20)

Anförande nr 224

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 225

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Det är alltid lika spännande att se när ens interpellationer ska tas upp, och att det kommer en klockan nio en måndagskväll är ju helt fantastiskt, särskilt som jag skrev den någon gång i februari.

Jag måste tacka för att svaret kom så pass snabbt, även om det inte var så långt. Men jag beklagar att det inte innehöll något svar på frågan. Frågan var ju: Kommer den borgerliga alliansen i Stockholm att skriva fram det helt färdiga ärendet om att bilda ett naturreservat av Årstaskogen? Svaret kunde ha varit väldigt kort, antingen ett ja eller ett nej. Men svaret blev i stället: ”Jag får se”, om jag tolkade det rätt. Det stod någonting om att det ska bli klart under året huruvida Årstaskogen ska bli ett naturreservat eller inte. Det gör ju att den här debatten naturligtvis blir mycket mer spännande.

Nu har det gått ett halvår. Kanske Mikael Söderlund har hunnit kontempera det här viktiga ämnet och kommit fram till att det behöver bildas ett naturreservat av Årstaskogen för att det är en sådan viktig rekreations- och natueryta för de människor som finns i området, i Årsta och Östberga som blir allt tätare. Det är en så pass viktig spridningsväg mellan Hanvedenskilen och Mälarkilen. Detta är en oerhört strategisk punkt, så det är dags att sätta ned foten här i dag i fullmäktige och säga att det kommer att bli ett naturreservat av Årstaskogen, längs Årsta strand. Jag tror att det skulle välkomnas väldigt varmt även av södermalmsborna.

Vi i den förra majoriteten hade ganska mycket diskussioner kring det här med naturreservat kontra att bygga stad, och det var ett ämne som Mikael Söderlund tog upp tidigare i dag här i debatten när det gällde ett annat naturreservat, så jag antar att han kommer att spinna vidare på det. Då kan jag bara skicka med frågan: Hur tänker ni i den borgerliga alliansen här i Stockholm kring avvägningen mellan att besluta att ett område som i dag är antingen oexploaterat eller exploaterat ska vara bebyggt för all oöverskådlig framtid – det kommer inte att innehålla grönmark, biologisk mångfald – och arr fatta beslut om att vissa grönmarker ska fortsätta att vara grönmark och inte lämpar sig att bebyggas?

Vi i den förra majoriteten tog den här diskussionen i ett sammanhang – och jag tror att det var lättare för vissa partier än för andra – men det var ändå ett sammanhang som jag tyckte hade all relevans. Det gjorde att vi fick fram en kvalitet i stadens byggande. Det blev en balans mellan naturmark och bostäder, Mikael Söderlund, det vill säga det som tillsammans bildar staden. Staden ryms inte bara inom fyra väggar i den egna villan eller lägenheten. Staden är också utrymmena däremellan, utomhusmiljön och miljöerna runtomkring. Då behövs grönmarken, och den behöver ibland ett skydd. Årstaskogen behöver det. Tänker du ge Årstaskogen ett naturreservatsskydd, Mikael?

Anförande nr 226

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att Åsa Romson sammanfattade mitt svar ganska bra med: "Jag får se". Skämt åsido har vi haft en stor debatt tidigare i kväll om de principiella frågeställningarna kring detta. Vi värdesätter naturligtvis våra grönytor, våra parker och de gröna lungor som finns i staden. Men det ska vägas mot andra behov som staden har och andra uttryck och önskemål som har framkommit.

Det här området är ganska kriminellt belastat. Det har väldiga kvaliteter som vi skulle kunna utveckla. Det är kollektivtrafikförsörjt. Det är en intressant knutpunkt. Det har närhet till en rad intressanta miljöer. När det gäller länken från Årstafältet bort till Gullmarsplan med den nedgrävda kraftledningen och med alla möjligheter som finns måste vi noga överväga vad vi ska göra med det så att vi kan bejaka staden och ett ökat stadsliv i det här området. Det går säkert att förena med behovet av grönska och grönytor.

Jag känner till att ärendet var långt framskrivet innan den nya majoriteten tillträdde. Men Åsa Romson är, lika väl som jag, medveten om våra lite olika synsätt när det gäller behoven av att bilda naturreservat av alla våra grönytor. Grönytor i Stockholm har ett omvitnat starkt skydd i sig själva. Det finns många sätt att bevara grönytor utan att för den skull förbjuda allt tillskott av nya verksamheter i närområdet.

Ett klarare svar än så kommer du inte att få i kväll.

Anförande nr 227

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Ja, Mikael Söderlund, du säger att ni får se. Men av svaret att döma verkar det inte som att vi får se när det blir ett naturreservat av Årstaskogen utan vi får se hur den borgerliga alliansen diskuterar exploateringsutvecklingen i skärningspunkten Gullmarsplan–Årstafältet. Det svarar ju inte på frågan vad ni tänker göra med Årstaskogen. Ett sätt att tolka det är att även det oerhört vackra, centrala och strandnära läget som Årstaskogen har är någonting som ligger med i den borgerliga alliansens planer för Stockholm. Att den skogsridå som utgör rekreationsområde, blåbärsskog, pedagogisk plats för förskolor och liknande skulle ingå i en exploateringsplan ställer jag mig väldigt frågande till.

Däremot ligger, såvitt jag vet, området där kraftledningen har grävts ned längre bort från Årstafältet, och vi har varit överens om att nedgrävningen av kraftledningen innebär att det området kan exploateras mera.

Men du diskuterar delvis andra områden. Det jag diskuterar är det ärende som ligger på ditt bord uppe på in rotel, ett ärende som gäller ett område med väldigt tydlig avgränsning till Årstaskogen, det riktigt strandnära skogspartiet som är en spridningskorridor mellan Nackareservatet, Vinterviken och Mälaren. Det är angivet i översiktsplanen att det ska bli naturreservat, men det har du hittills inte skrivit fram.

Jag tolkar ditt svar som att det är ovisst, men att området troligen ingår i en exploateringsplan, det vill säga att det aldrig kommer att bli ett naturreservat av Årstaskogen, och det gör mig väldigt besviken.

Anförande nr 228

Borgarrådet Söderlund (m): Att det aldrig kommer att bli ett naturreservat tycker jag var lite hårt sagt. Att det är ovisst ligger närmare sanningen.

Anförande nr 229

Åsa Romson (mp): Eftersom det verkar som du vill avrunda den här sena debatten får jag väl konstatera att du säger att grönområden har skydd i Stockholm. Men grönområden har inte alls något starkt skydd. Vi kan visa på hur många grönytor det är som har strukit med under de senaste årens exploatering av staden. Det är inte den planerade exploateringen av stadsområden som i huvudsak har skett på exploaterad mark utan det beror på den konstiga frimärksplaneringen som vissa ägnat sig åt. Man har huggit ned ett område här och ett område där som bostadsbolagen har pekat ut. Det är det som har förstört många små, nära naturområden i Stockholm.

Den enda grönmärk som har riktigt starkt skydd i borgerlighetens Stockholm är villaträdgårdarna i Bromma. Där det finns en individuell äganderätt vågar inte borgerliga politiker diskutera ett enda exploateringsprojekt. Jag satt med i gatu- och fastighetsnämnden under förra mandatperioden och upplevde hur borgerligheten sade nej till byggnadsprojekt efter byggnadsprojekt just i villaområdena i Bromma, men de sade ja till lika förödande exploateringsprojekt i förorterna närmare miljonprogrammen.

Den politiken ger rätten bara till villaträdgårdarnas biologiska mångfald, men man säger nej till det kollektiva vardagsrummet som Årstaskogen skulle kunna utgöra för alla dem som bor i områden där man inte har något villaträdgård.

Anförande nr 230

Borgarrådet Söderlund (m): Jag tycker att det var ett värtaligt inlägg för att vi ska exploatera mera i Bromma. Jag har ingen annan uppfattning än Åsa Romson i den frågan.

Åsa Romson säger att vi har byggt i alla grönområden. Även om en miljöpartist vill säga det för att vinna någon sorts poäng och visa hur hotat allting är kan man bara sätta sig i vilket flygplan som helst och flyga över Bromma flygplats. Då ser man att det är grönt överallt när man landar. Det är inte sant att det är totalexploaterat. Åk till vilken annan jämförbar europeisk huvudstad som helst. Det finns inte någon som är i närheten av att erbjuda så stora möjligheter till skogspromenader i centrala stadslägen som Stockholms stad kan erbjuda.

Det är inte sant att vi har exploaterat våra grönområden. I huvudsak har vi byggt staden inåt enligt den stadsbyggnadsfilosofi som har blivit fastställd i både översiktsplaner och stadsbyggnadsnämndens olika projekt. Du vet mycket väl att det framför allt är gamla hamnområden och industriområden – hårdgjorda ytor – som det har skett exploatering på. Så det du säger är grovt överdrivet.

Men vi kommer att återkomma när det gäller frågan om detta område.

§ 35 Interpellation om stadens inställning till småföretagens miljöarbete (nr 2007:34)

Anförande nr 231

Borgarrådet Axén Olin (m): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till mitt skriftliga svar.

Anförande nr 232

Åsa Rosson (mp): Fru ordförande! Tack, finansborgarrådet, för det svar som jag fick först i dag, men det är möjligt att det var ivägskickat tidigare.

Bakgrunden till min interpellation är ju att den borgerliga alliansen i Stockholm helt abrupt beslutade att lägga ned det miljöcentrum för företag som har funnits i staden sedan 1999 och som har bedrivit en verksamhet för att i huvudsak möjliggöra för framför allt småföretag i Stockholm att jobba mer aktivt med sitt miljöarbete. Det har inneburit att det har skett en väldokumenterad förbättring i en del verksamheter, vilket gör att miljön i Stockholm och globalt har blivit mycket bättre.

Jag hade tre frågor om hur den borgerliga alliansen tycker att staden ska verka för ett bättre miljöarbete bland småföretagen. Jag är glad över att finansborgarrådet i svaret ändå erkänner att arbetet på Miljöcentrum för företag har varit bra. Hon säger att verksamheten bör fortsätta, men hon betonar att det inte ska vara i stadens regi.

Kristina Axén Olin talar mera om vilka problem som miljöarbetet har än om lösningarna, hur man faktiskt kan jobba med miljöarbete för småföretag. Hon säger att Miljöcentrum för företag aldrig borde ha inrättats, trots att det gjordes bland annat av en borgerlig majoritet. Hon säger vidare att det i grund och botten var fel och att det strider mot konkurrensprinciperna. Hon menar till och med att det blir problem om staden är med och utbildar företag i ett bättre miljöarbete, vilket gör att de sedan har lättare att certifiera sig och lättare att få order från offentliga upphandlare.

Jag kan inte riktigt förstå hur man kommer till den slutsatsen. Och jag kan inte riktigt förstå att det enda som staden kan göra är att genomföra bra upphandlingar. Jag håller med dig om att vi ska vara en väldigt bra upphandlare. Däremot har jag väldigt svårt att se i den borgerliga budgeten hur ni ska genomföra detta. På punkt efter punkt när vi från Miljöpartiet frågar hur man kan förbättra miljökvaliteten i sina upphandlingar svarar ni att man inte kan göra det på central nivå, för det går inte.

Här pratar du om utbildningsinsatser, men jag har inte sett att det satsats en krona på bättre utbildningsinsatser. Jag har sett neddragningar, Kristina, på just den verksamhet som handlar om en bättre upphandling. Är det ditt enda svar på frågan hur vi ska jobba med småföretagarna? Miljöpartiet anser att vi ska jobba på flera sätt. Vi ska jobba inom Business Region för att få ett bättre miljökluster i Stockholm med bland annat småföretagare. Det låter helt "ovisionärt" när det gäller hur miljödriven tillväxt ska kunna ske också i Stockholm. Jag hoppas att finansborgarrådet kan utveckla de idéerna lite bättre i den här debatten.

Anförande nr 233

Eva Louise Erlandsson Slorach (s): Ordförande, kommunfullmäktige, Kristina Axén Olin! I svaret står det att staden är en stor beställare av offentlig upphandling, och att den kostar cirka 10 miljarder. Därmed kan man då påverka miljön.

Men det har ju nyligen – under starka protester från bland annat oss socialdemokrater – beslutats i den här salen att detta inte ska finnas med i den nya upphandlingsordningen, vare sig detta med miljö eller rättvisemärkning eller någonting annat. Jag undrar därför: Hur kan man då påverka inköpen? Och vilka är det som ska göra detta? Kommer det i så fall nya skriftliga krav i er upphandlingspolicy?

Anförande nr 234

Borgarrådet Axén Olin (m): Fru ordförande! Åsa Romson har, som sagt var, skrivit en interpellation till mig och ställt en fråga angående stadens kommunala miljöcentrum som vi mycket riktigt har avvecklat. Men det beror inte på – precis som jag har skrivit i mitt svar – att vi är emot idén. Tvärtom har centrumet var väldigt uppskattat bland små och medelstora företag. Jag tror absolut inte att detta med diplomerings kommer att avbrytas. Tvärtom är det en lysande kommersiell affärsidé, och vi ser redan nu tecken på att verksamheten kommer att starta i privat regi. Det man nu diskuterar är om man ska vidga det hela till att även gälla företag i hela länet – detta för att få ännu bättre effekt av verksamheten.

Som sagt var, jag kan bara lugna Åsa med att jag inte alls tror att den här verksamheten kommer att försvinna. Vi anser bara att det inte är en kommunal angelägenhet utan att den bör drivas privat och konkurrera med privata företag.

Anförande nr 235

Åsa Romson (mp): Jag är ledsen att behöva rätta finansborgarrådet, men det finns inte några planer just nu på att göra en regional sammanlänkning av det här arbetet såsom först planerades. De andra kommunerna var inte så intresserade av det.

Borgarrådet säger att det finns en strålande privat lösning, men det är ju en framtingad privat lösning. Det är enda sättet för några av de anställda som är väldigt duktiga på diplomerings att fortsätta med verksamheten. De ser verkligen vinsten av att jobba strategiskt med de små företagen. De små företagen utgör den absolut största företagsandelen i Stockholm, och det vet ju du som väl känner till näringslivsfrågorna. De kan medföra en enorm skillnad när det gäller vilken miljönytta som tekniskt kan utvecklas. De påverkar också miljön här i Stockholm.

Vissa av personalen vill fortsätta att jobba med det här, och jag vet inte något certifieringssystem som har börjat som en företagsidé. Möjligen kan offentliga institutioner eller ideella organisationer sälja ut sina delar på det sätt som ni nu planerar. Ni tvingar dem till nedläggning eller avknoppning av diplomeringsverksamheten. Det finns ju inget certifieringsinstitut som har börjat som en ren kommersiell verksamhet, utan det har bedrivits som konsultverksamhet och det är en helt annan sak. Men certifieringen har i de allra flesta fall skötts av antingen

en ideell organisation eller genom ISO-systemet som är en internationell samarbetsorganisation.

Jag har lite svårt att se varför man inte börjar med att göra en självkostnadsenhet av den del som man anser lönar sig. Det är bara hälften av miljöcentrum som nu avknoppas. Andra hälften utgörs av dem som utvecklade de nya idéerna. Du skriver om klimatnära företag i ditt svar, och du tycker att det är bra. Det är ju en idé som aldrig hade kommit fram om man inte haft det strategiska kunnandet, att kunna länka ihop regelverk med att kunna prata med småföretag. Det är det som har varit unikt, och jag förstår inte varför inte en så bra verksamhet, som har överlevt tidigare borgerliga majoriteter, måste läggas ned. Det kan inte vara av något annat skäl än att ni måste skära ned så mycket på miljöförvaltningen. Det är väl det egentliga skälet, för någon strategi för miljöteknik i näringslivspolitikerna har vi tyvärr ännu inte sett. Varför kan man i så fall inte göra verksamheten självfinansierad?

Om kostnaderna för certifiering stiger, som du skriver i ditt svar, kommer det inte att bli fler utan det blir färre småföretagare som jobbar aktivt med miljöarbete, och det kommer att slå mot den totala miljöpåverkan som vi har i Stockholm. Det är väldigt tråkigt att den borgerliga alliansen har en sådan politisk agenda.

Anförande nr 236

Borgarrådet Hamilton (m): Fru ordförande! Det låter på Åsa Romson som att hela näringslivets arbete på miljöområdet står och faller med Miljöcentrum för företagande i Stockholms stad, men riktigt så är det ju inte. Det här är en verksamhet som konkurrerar med andra verksamheter, och det är en viktig anledning till att vi inte tycker att staden ska fortsätta att jobba med dessa frågor.

Vi vet att det finns flera och ett växande antal aktörer på det här området. Det finns också en ökad efterfrågan hos företagarna på miljöområdet, så jag tror absolut inte att miljöarbetet kommer att upphöra bland Stockholms företagare på grund av att miljöförvaltningen inte driver den här verksamheten vidare. Det tillhör inte *core business* för miljöförvaltningen att jobba med den typen av frågor.

Jag vet att man håller på att ta fram en ISO-certifiering speciellt för småföretagare när det gäller miljöområdet, och IVL jobbar också med det. Det finns även många fler som vill syssla med den här typen av frågor. Vi pratar om att vi ska stimulera privat företagande och att vi ska se till att inte konkurrera på olika villkor med privata företag. Jag tycker då att det känns naturligt att staden avvecklar en verksamhet som i dag subventioneras med ett antal miljoner kronor på grund av att verksamheten inte går ihop.

Vi vet att det finns en marknad, och vi vet att det finns en efterfrågan. Låt då dessa mötas på marknaden.

Det är precis samma sak när det gäller klimatneutrala företag. Det finns hur många företag som helst som jobbar för att hjälpa olika typer av företag att arbeta med klimatneutralitet.

Detta är en växande marknad. Det som miljöförvaltningen ska göra är att se till att de grundläggande frågeställningarna på miljö- och hälsoområdet fungerar på bästa möjliga sätt.

Anförande nr 237

Å s a R o m s o n (mp): Jag förstår att Ulla Hamilton som miljöborgarråd inte tycker att det här är en kärnverksamhet för miljöförvaltningen som har en skriande liten budget från finansroteln att hantera. Men det hade varit lite klädsamt om finansborgarrådet hade kunnat svara på frågorna från både mig och Eva Louise om nedskärningarna på upphandlingssidan.

Det verkar som att det bara är "ord för fasaderna" att företagens miljöarbete är viktigt och bra. Där har man också gjort nedskärningar bland annat på miljöförvaltningen, men också i andra förvaltningar. Det tillsammans med era egna policydokument gör att den upphandlingen minskar.

Ulla, du som är så hemma på det här, hur många andra företag i Stockholm finns det som certifierar och utbildar småföretag i miljöupphandling? Hittills har det inte funnits ett enda. Jag har inte sett någon utredning där man först konstaterar att det finns en sådan marknad och sedan att miljöcentrumet nu har kraft nog att stå på sina egna ben och utveckla verksamheten vidare.

Det är ju inte det som ligger bakom. I så fall hade man sett en konsekvensanalys först. I stället kom den när miljöförvaltningen skulle leva upp till sin nya budget. Det var då som man beslutade att Miljöcentrum för företag skulle läggas ned. Att ingen annan förvaltning, Business Region eller någon annan, såg potentialen i att utveckla miljöarbetet även för småföretagen visar mera vilken usel näringslivspolitik som den borgerliga alliansen för i Stockholm.

Anförande nr 238

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill återigen upprepa det som oppositionen uppenbarligen fullständigt har missuppfattat trots att vi har haft en flera timmar lång debatt om upphandlingsfrågorna och trots att vi har haft sådana debatter ett antal gånger i samband med interpellationer och frågor. Det finns absolut ingenting i upphandlingspolicyn som säger att man inte får ställa upp miljökrav eller miljökriterier när man upphandlar. I det förslag till nytt miljöprogram som just nu är ute på remiss finns det till exempel målsättningar om ekologisk mat och det finns även andra exempel.

Ni hävdar att det inte är möjligt att ställa några miljökrav, men det är faktiskt inte sant.

Anförande nr 239

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Jo, men det är ju sant. Den möjligheten har tagits bort i er policy. Det är därför som vi reagerar så kraftigt. Om nu, som det framgår av interpellationssvaret, staden har som motiv att kunna påverka inköpen i enlighet med den icke existerande policyn är det underligt att man har det

som motiv när man ska göra en upphandling. Det kommer inte att fungera om det inte finns någon policy.

Anförande nr 240

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag tar det en gång till: I den här lokalen har vi ett antal gånger haft diskussioner om upphandlingspolicyn och vilka typer av krav som kan ställas. Det finns ingenting som säger att man inte får använda sig av miljökriterier när man upphandlar. Det vi har sagt väldigt tydligt är att de upphandlande enheterna själva ska bestämma vilka kriterier som ska sättas upp.

Så sluta upp med att påstå att det inte går att ställa miljökrav vid upphandlingar! Det är helt fel.

Anförande nr 241

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): I interpellationssvaret har ni som motiv att det ska kunna fungera väldigt bra med företagens miljöinköp. Vi handlar för 10 miljarder per år. Då är det väl ”ska” som ska gälla och inte ”kan”.

§ 36 Interpellation om kvaliteten på tolktjänster (nr 2007:35)

Anförande nr 242

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det skriftliga svaret.

Anförande nr 243

A n n M a r i E n g e l (v): Det här handlar om kvaliteten på tolktjänster som upphandlades 2006. Det var då två företag som tog över tolkningen i staden. En förutsättning för upphandlingen var ju att man skulle höja andelen auktoriserade tolkar. I svaret konstateras att så inte har skett. Det är fortfarande bara 20 procent av uppdragen som har auktoriserade tolkar. Kvaliteten skulle bli högre, men det har ju visat sig – vilket också konstateras i svaret – att det har framförts väldigt många klagomål.

En sak som också tas upp i interpellationen, men som inte berörs i svaret, är bristen på kollektivavtal. Finns det inte skäl att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor vid upphandlingar av den här typen? Man måste fundera på om detta är ett exempel på ett en upphandling som gör att det billiga blir dyrt. Dålig tolkning hotar ju bland annat rättssäkerheten för alla dem som är beroende av tolkning vid myndighetskontakter. Staden har en skyldighet att hjälpa till med det.

Jag tycker att det blir kontraproduktivt när vi talar så väldigt mycket om utanförskap men inte kan uppfylla det fundamentala behovet av att tillhandahålla bra tolkar. Därför vill jag fråga borgarrådet: Var det här en bra upphandling? Fungerar tolkservicen här i staden tillfredsställande i dag?

Anförande nr 244

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Nej, jag tycker inte att tolkförmedlingen fungerar tillräckligt bra. Vi har gjort en undersökning hos både stadsdelsförvaltningar och andra. Även upphandlingsenheten håller på att arbeta med detta. Man har konstaterat att det inte är tillräckligt hög kvalitet på tolkarna. Det är inte acceptabelt att bara 20 procent av tolkuppdragen utförs av auktoriserade tolkar, även om det finns problem eftersom det inte går att få auktorisation i alla språk.

När det däremot gäller den här upphandlingen måste jag fråga dig detsamma. Den gjordes faktiskt av den majoritet som du tillhörde. Den gjordes innan vi vann valet. Så jag kan inte svara på hur upphandlingen gick till. Du får gå tillbaka till de dina och fråga varför de fattade ett sådant beslut.

Det jag kan konstatera är att avtalet går ut den 1 juni, om jag inte minns fel. Under hela våren har vi all anledning att fortsätta att utvärdera hur tolkservicen fungerar och eventuellt se till att avtalet bryts och att det görs en ny upphandling. Jag instämmer i din intention i interpellationen, att det är ett stort demokratiskt bekymmer att man ska behöva vara orolig över att vi inte har tolkar som inte riktigt vet vad de gör.

Anförande nr 245

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina, jag kan inte redogöra för hur upphandlingen gjordes. Jag vet att vi från Vänsterpartiet principiellt är emot att upphandla den här typen av tjänster.

Du konstaterar att det här inte fungerar. Då är ju frågan vad ni tänker göra åt saken. Det är väl det som är det viktiga nu, att se till att det fungerar. Vad gör man med dessa företag? Är du beredd att ställa krav på till exempel kollektivavtalsliknande villkor och så vidare? Finns det något som man kan göra nu för att förbättra tolkningen? Det är ju det som är det viktiga.

Anförande nr 246

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag redogjorde skriftligen exakt för hur det kommer att gå till. Vi följer upp det här väldigt noga. Upphandlingsenheten har nu fått i uppdrag att ordna uppföljningsmöten med leverantörerna. Man kommer att ses en gång i månaden. Avvikelse rapporter ska lämnas in när det inte har fungerat. Vi får helt enkelt tillsammans försöka se vad vi kan göra. Det går inte att göra så mycket mer i förväg.

Det är nu sex månader kvar, och under den tiden får vi följa det här så noga som vi bara kan. Sedan hoppas jag att vi får en bättre situation, för jag tycker inte att det är acceptabelt, inte minst från demokratisk synpunkt och rättssäkerhetssynpunkt.

Anförande nr 247

A n n M a r i E n g e l (v): Jag får tacka för svaret. Jag hoppas att man sätter fokus på den här frågan. Vi tycker alla att det är väldigt viktigt att man följer upp den och hittar en modell som innebär att det kanske inte är priset som ska vara styrande vid upphandlingen. Kvaliteten måste stå i fokus.

§ 37 Interpellation om de verkliga effekterna av halveringen av miljöförvaltningen (nr 2007:36)

Anförande nr 248

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag hänvisar till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 249

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret på min interpellation som skrevs i april. I den har jag gjort nio påståenden om de effekter som vi då bedömde skulle bli resultatet av halveringen av miljöförvaltningen på två år. Jag vill hävda att sju av dessa nio påståenden fortfarande gäller som sanningar. I borgarrådets svar sägs det att det handlar om effektiviseringar och att jag sprider en nidsbild av besparingarna.

Jag tänkte nämna följande punkter som jag anser fortfarande gäller:

Första punkten: Personalen som arbetar med klimatfrågor, utredningar och miljörapporter kommer att minska med cirka 30 procent. Det är korrekt. Dessutom hörde vi här att konsulttjänsterna på området i princip skulle upphöra. Det här kallar då borgarrådet för effektiviseringar.

Andra punkten: Agenda 21-arbetet kommer att minska med 100 procent. Personalen som arbetar med miljöfrågor i den fysiska miljön minskar med 25 procent – två av åtta anställda har fått lämna sina tjänster. Detta förnekar borgarrådet.

Tredje punkten: Tillsynsverksamheten kommer att minska med cirka 10 procent. Det gäller framför allt plan-, miljö- och hälsoskyddsområdet. Detta förnekar borgarrådet.

Fjärde punkten: Av remissmaterialet för miljöprogrammet framgår att den nätbaserade miljöbarometern är hotad. Om det innebär 100 procents minskning eller någon annan procentsiffra återstår väl att se. Vi får se vad som händer med miljöbarometern. Bland annat skjuts indikatorerna till olika förvaltningar på framtiden. Man pratar lite diffust om något annat webb-baserat system.

Femte punkten: Personal som utformar kvalificerade yttranden till domstolar och länsstyrelsen minskar, inte med 30 procent som jag antog utan med 10 procent. Även detta förnekar borgarrådet.

Sjätte punkten: Kompetent personal lämnar förvaltningen i ovanligt stor omfattning, vilket jag också påstod. Det kallar borgarrådet ”en naturlig situation”.

När det gäller de två punkterna om det minskade energisamarbetet som jag gjorde ett antagande om kan jag konstatera att den borgerliga majoriteten har ändrat sig. Man fortsätter nu det regionala energisamarbetet.

I fråga om luftvårdsarbetet ser det ut som att man i varje fall i år klarar ökade intäkter så att folk inte behöver sägas upp. Hur det blir nästa år får vi väl se i budgeten. Men om kraven ökar ytterligare blir det en osäkerhetsfaktor.

Det är, som sagt, nästa år som det blir stora förändringar om man ska dra in 28 miljoner kronor. Om det mesta ska ske på personalsidan kommer miljöförvaltningen i praktiken att hamna i en katastrofal situation, som jag bedömer det.

Anförande nr 250

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill tacka Jan Valeskog för att han har skrivit den här interpellationen eftersom den har gett mig tillfälle att faktiskt förklara hur det förhåller sig. Det var ju inte mycket som stämmer överens med verkligheten i de påståenden som Jan Valeskog har framfört i interpellationen.

Timingen är också ganska intressant. Vi har ju fått vänta ganska länge på debatten både du och jag. Men i förra veckan hade jag glädjen att bjuda hela miljöförvaltningen på tårta. Då presenterade Stockholm Business Alliance en undersökning om hur näringslivet uppfattar de olika förvaltningarna i Stockholms stad. Den enda förvaltningen bland förvaltningarna i de 43 kommunerna som låg över genomsnittet var miljöförvaltningen, Jan Valeskog. Miljöförvaltningen hade förbättrat sitt resultat. Näringslivet tycker att man har gjort ett jättebra jobb. Då låter det väldigt märkligt att det skulle ha varit ett sådant moras som du försöker göra gällande i din interpellation.

Det som vi tog över för ett år sedan var en förvaltning som nästan var i upplösningstillstånd. Det var dåligt fokus. Man hade experter som jobbade med massor av olika typer av frågor, till exempel IT-frågor där standarden fortfarande ligger långt efter, men vi håller på att rätta till detta. Det var ett ineffektivt arbete. Vi jobbar nu för att få ordning på det här. Vi har satt fokus på tillsynsarbetet och vi har ökat ambitionerna när det gäller till exempel tillsyn över förskolor, från 20 när vi satt vid makten till 200 förskolor.

På område efter område jobbar vi nu med att fokusera verksamheten. Förvaltningen uppfattar detta som någonting väldigt positivt.

Sedan ska man komma ihåg att det som man inte ska göra i de här sammanhangen, vilket oppositionen naturligtvis älskar att göra, är att hela tiden jämställa anslagen till miljöförvaltningen med miljöarbetet. Den stora skillnaden jämfört med den tidigare majoriteten är att vi ser till att hela stadens verksamhetsområden jobbar med miljöfrågorna på ett helt annat sätt. Miljöförvaltningen bidrar med sin specifika kompetens på planeringsområdet, på tillsynsområdet och på en mängd andra olika områden. Och det fungerar alldeles utmärkt, Jan Valeskog.

Anförande nr 251

J a n V a l e s k o g (s): Nöjd kund-index låter ju väldigt bra, och jag hoppas att det är en positiv signal i sig. Däremot vet jag inte hur den är genomförd. Vi verkar ha olika uppfattningar om huruvida tillsynsverksamheten har ökat eller minskat, men jag har uppgifter om att den har minskat på avdelningen för plan och miljö. Av 22 anställda har två fått gå. Också på hälsoskyddsområdet har tillsynen minskat. Om det finns företag som tycker att det är bra med minskad tillsyn och har svarat positivt på nöjd kund-index vet inte jag.

Jag kan konstatera – vilket är centralt i sammanhanget – att antalet anställda som jobbar med klimatfrågorna har minskat med 30 procent. Att det skulle vara någonting positivt kan jag inte se. Det är inte heller positivt att man inte längre kan köpa in expertis utifrån eftersom man inte har några pengar. Vi kan ju diskutera hur mycket den personal som skriver kvalificerade yttranden till domstol och länsstyrelse minskar, men den minskar i alla fall.

Vi föreslog också en minskning av budgeten i vårt förslag, men inte alls av den här omfattningen. Vi får väl se hur det ser ut i det kommande budgetförslaget, om det sker en stor reträtt från de stora nedskärningarna eller om ni i stället ska öka intäktssidan. Men det ligger också en fara i det. Av tertialrapporten framgår det att man i år misslyckas med att få in drygt 3 miljoner i intäkter. Ni har alltså varit överoptimistiska. Nu går budgeten ihop ändå tack vare att det är hög omsättning på personal och många som slutar.

Men om ni fortsätter att ha en så överoptimistisk syn på intäkterna kan det innebära en fara för verksamheten om ni inte klarar detta nästa år. Jag vet inte om det ska uppfattas som en liten reträtt från er sida att ni inte klarar att säga upp folk i den omfattning som ni har tänkt er. Men kom ihåg att förväntningarna på ökade intäkter bör vara realistiska. Än så länge har de uppenbarligen inte varit det.

Anförande nr 252

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag Valeskog säger att vi säger upp folk på miljöförvaltningen. Såvitt jag vet är det två eller tre personer som har blivit övertaliga. Det är allt.

När det gäller livsmedelsområdet och tillsynsverksamheten har vi skärpt upp den verksamheten betydligt jämfört med hur ni jobbade tidigare, och det tycker jag är rätt. Det är oerhört viktigt att miljöförvaltningen faktiskt jobbar med livsmedelstillsynen och hälsokontrollerna. Det var lite si och så med det tidigare. Vi ser till att man tar betalt och att man utför den tillsyn som man ska göra. Tidigare har näringslivet och fastighetsägare klagat på att de har fått betala för tillsyn fast de aldrig har sett skymten av någon som utför denna tillsyn. Nu håller vi på att lägga om taxorna så att man får betalt för utförda tjänster, vilket också är otroligt viktigt för tilltron till miljöförvaltningens arbete.

När det handlar om klimatfrågorna har jag själv lagt ett uppdrag på förvaltningen som innebär att förvaltningen ska redogöra för vad det får för effekter om man minskar växthusgasutsläppen per stockholmare med 3½ respektive 3 procentenheter. Så att påstå att klimatambitionerna har minskat är ju uppenbart felaktigt.

I fråga om den juridiska kompetensen och domstolsyttranden är det tvärtom så att den nya förvaltningschefen jobbar med att höja den inom förvaltningen. Det har varit lite si och så med just den juridiska kompetensen. Det har varit för lite juridisk stringens och för mycket tyckanden i de yttranden som har kommit från miljöförvaltningen, vilket är allvarligt eftersom miljöförvaltningen är en sakägare och har en myndighetsfunktion. Då är det oerhört viktigt att man är stringent, har ordentligt på fötterna och har koll på juridiken när man yttrar sig till domstolen. Så även på det området skärper vi nu upp.

Anförande nr 253

J a n V a l e s k o g (s): Jag ska komma med mitt enda beröm här i kväll. Jag tycker att det är positivt att ni har stärkt den juridiska kompetensen på förvaltningen. Jag kan hålla med om att det behövdes.

Men siffrorna talar för sig själva, så dem behöver jag inte tjata om. Antalet anställda som jobbar med klimatfrågor och annat har minskat med 30 procent, och du har inte kunnat vederlägga någonting annat.

När det gäller den centrala frågan som har med ekonomin att göra är underskottet i år på intäktssidan drygt 3 miljoner kronor. Du kan kanske inte svara angående budgeten för nästa år, men jag tycker att ni bör ta med i det arbetet att ni inte ska göra samma misstag igen genom att sätta upp helt orealistiska mål för att så att säga rädda ansiktet med tanke på era vidlyftiga löften om att halvera verksamheten och öka intäkterna i motsvarande mån.

Vi får ta den diskussionen i samband med budgetdebatten. Men, som sagt, även om det har varit begränsade effekter på intäkterna just i år har ni ändå misslyckats. Risken är att ni definitivt inte kommer att klara det om ni har allt för stora och vidlyftiga ambitioner nästa år.

Anförande nr 254

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Det är klart att det har försvunnit väldigt många människor från miljöförvaltningen, 30–40 personer. Vissa av dem har sökt sig till andra arbeten eftersom de inser att det inte finns så stor framtid inom miljöförvaltningen i Stockholms stad. Då går de i stället över till andra, tryggare arbetsplatser.

Det som ger resultat för miljön är vi tydligen oense om. Jag tror att en halvering av anslaget till en verksamhet faktiskt har effekt. Något annat är väl bara dumt att tro.

Däremot kan man vara ärlig från borgerligt håll och säga vad man tycker och vill. Vi vill inte ge några direktiv i miljöfrågan, sade Ulla Hamilton här tidigare. Man vill alltså inte påverka miljön mer än absolut nödvändigt: inga projekt för förbättringar utan endast myndighetsutövning. Men som politiskt ansvarig för en storstad som Stockholm bör man ge direktiv och styra. Det är det vi som politiker är tillsatta för att göra.

Jag tycker att Ulla Hamilton har abdikerat, och det är både ansvarslost och en ödesfråga för Stockholm. Alla andra har förstått att man som politiker måste påverka miljön. Det är extra viktigt i den här staden och till och med bråttom.

Anförande nr 255

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ja, om det är så bråttom kan man ju undra vad den tidigare majoriteten ägnade sig åt, om ni har förstört miljön på det sättet under er mandatperiod.

Vi har en ny lagstiftning om livsmedelskontroller från årsskiftet. Det har gjort att det har blivit en enorm efterfrågan på livsmedelskontrollanter. Den nya lagen ställer mycket högre krav, vilket har skapat en ökad omsättning hos i princip alla kommuner. Det påverkar alltså omsättningen i staden, så det handlar inte om någon felbudgetering.

På vartenda nämndsammanträde som vi har haft har oppositionen ställt frågan mer och mer förtvivlat till förvaltningschefen: Är det inte så att det finns någon brist på kompetens någonstans mot bakgrund av den förfärliga neddragning som majoriteten har genomfört? Varje gång har förvaltningschefen upprepat samma svar: Nej, vi har inga problem med kompetensen på förvaltningen. Det fungerar väldigt bra. Vi har fokuserat på verksamheten.

Sedan påstås det här att jag inte vill ge några direktiv i miljöfrågan. Då vill jag bara uppmärksamma de närvarande ledamöterna på att vi just nu remissbehandlar ett miljöprogram som undertecknad har varit med om att ta fram och som jag också kommer att skriva fram till den här församlingen. Det programmet består av ett antal mål som fullmäktige ska fatta beslut om. Så att påstå att jag inte tar fram några direktiv på miljöområdet är också – med förlov sagt – fel.

Jag sitter i en majoritet där vi har sagt att vi vill ha 100 procent miljöbilar i Stockholms stad. Vi vill öka andelen förnybara bränslen. Dessutom har jag gett direktiv till förvaltningen att redovisa vad en minskning av växthusgaserna per stockholmare till 3 respektive 3½ procent skulle innebära. Det visar väl inte på något slags passivitet direkt.

Anförande nr 256

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Miljöprogrammet är ett ambitiöst program. I grunden ligger ju det som vi skrev förra mandatperioden, så det är ett jättebra program. Jag hoppas att Ulla Hamilton sedan i budgeten bevisar att hon menar allvar med de mål som finns i programmet.

Det jag sade om direktiv var ett citat från det du sade här tidigare. Du sade att ni inte vill ge några direktiv när det gäller miljöfrågan. Jag bara upprepar det som du har sagt.